www.burmeseclassic.com

ဇူလိုင် ၂၀၁၀

အစိမ်းရောင်အမွေအနှစ်

Beauty ဝေစရင်း အခန်းဆက်ဆောင်းပါး

BURMESE CLASSIC .com

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒို့တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံး ညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကိုနှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများ အား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကိုဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပအဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ခိုင်မာရေး
- စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ် ရှင်သန်ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တည်ဆောက်ရေး

BURMESE CLASSIC .com

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီစက်မှုနိုင်ငံထူထောင်ရေးနှင့် အခြား[illegible] များကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့်အကျင့် စာရိတ္တမြင့်မားရေး
- အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- စစ်မှန်သော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ပြင်းပြသည့် ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

Ju Publishing House Green Earth Series

အစိမ်းရောင် အမွေအနှစ်

ဂျူး

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၀၀၃၉၆၀၄၀၉
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုအမှတ် ၄၀၀၆၅၀၀၇၁၀
ပုံနှိပ်ခြင်း ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၁ ဇွန်လ
မျက်နှာဖုံးပန်းချီ ဇော်မောင်
အတွင်းသရုပ်ဖော် အော်ပီကျယ်
မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် ကာလာဖုံပုံနှိပ်တိုက်
၁၈၄(ဘီ) ၃၁လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ထုတ်ဝေသူ ဒေါ်တင်တင်ဝင်း၊ ဂျူစာပေ
၈၅ အထက်ကြည့်မြင်တိုင်လမ်း
ရန်ကုန်မြို့။
စာအုပ်ချုပ် ကိုမြင့်
အုပ်ရေ ၅၀၀
တန်ဖိုး ၁၀၀၀ ကျပ်

ဂျူ ၃၅၄·၃
အစိမ်းရောင်အမွေအနှစ်
ဂျူစာပေ၊ ၂၀၁၁
၈၉ စာ၊ ၁၂.၃ × ၁၈.၂ စင်တီ
(၁)အစိမ်းရောင်အမွေအနှစ်

BURMESE CLASSIC .com

မာတိကာ

လူနဲ့သစ်ပင်	...	၁
သစ်ပင်ဆိုတာ အစားအစာ	...	၆
သစ်ပင်တွေဟာ ကမ္ဘာမြေရဲ့အုပ်ထိန်းသူ	...	၈
အစိမ်းရောင်ခရီးသည်များ	...	၁၇
လူသားတို့ရဲ့နေ့စဉ်အာဟာရ	...	၂၁
ဟင်းခတ်အမွေးအကြိုင်	...	၂၅
သစ်ပင်နဲ့ယမကာ	...	၂၇
ရေမွှေးနဲ့အလှကုန်	...	၃၇
အစိမ်းရောင်ဆေးဝါး	...	၄၁
လုပမှုကို ပေးစွမ်းစေနိုင်သူများ	...	၆၄
အစိမ်းရောင်ကြွယ်ဝမှု	...	၇၁
သစ်ပင်နဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်း	...	၈၇

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

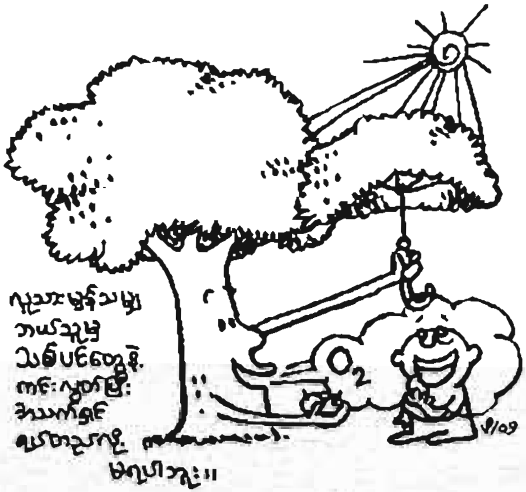

လူနဲ့သစ်ပင်

ရေနံချောင်းမြို့နယ် ကျမ်းကိုင်ကျွန်းကျေးရွာအုပ်စုထဲက ဆူးလေကုန်းရွာ။

မနက်မိုးလင်းတာနဲ့ အလင်းရောင်ဟာ အိမ်အကာ ဝါးထရံကွက်တွေကြားကနေ အိမ်ထဲထိ ထိုးဖောက်ဝင်လာပြီ။

ဝါးကွပ်ပျစ်ပေါ်က သင်ဖြူးဖျာဟာ ပွတ်တိုက်လွန်းလို့ အညိုလဲ့လဲ့အရောင်လက်နေတယ်။ အိပ်နေရာကနေ ထထိုင်လိုက်တဲ့အမျိုးသမီးကြီးဟာ ပြေလျော့နေတဲ့ဆံပင်ကို သင်ဖြူးဖျာပေါ်က ဝါးဘီးနဲ့ ဖြီးသင်ပြီး ဘီးဆံပတ်ပတ်လိုက်တယ်။ ဝါးကြမ်းခင်းခပ်စိပ်စိပ်က သူလမ်းလျှောက်လိုက်တိုင်း ကျိုကျိုမြည်ပြီး လှုပ်လာတာမို့ ကလေးတွေလဲ ခဏကြာတော့ လိုက်နိုးလာတာပါပဲ။

BURMESE CLASSIC .com
www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ်သားလှေကားကနေ သူ အောက်ကို ဆင်းလိုက်တယ်။ လှေကားခုံအုတ်ခုံပေါ်မှာ ချွတ်ထားတဲ့ ခုံဖိနပ်ကို စီးလိုက်တယ်။ ခုံဖိနပ်က သဘော်မန်ကျည်းပင်အသားနဲ့ ခုတ်ပြီး ပုံသွင်းထားတဲ့ လက်လုပ်ဖိနပ်ပါ။ သစ်သားခုံဖိနပ်ဟာ ပုံစံကျကျ လက်ရာ ကောင်းကောင်းမို့ ဦးက ကော့တောင်ကော့နေလိုက်သေးတယ်။ သစ်သားပြားတွေစပ်ပြီး အဖုံးလုပ် ဖုံးထားတဲ့ စဉ့်အင်တုံ ထဲကရေနဲ့ မျက်နှာသစ်ပြီးတဲ့အခါ မိသားစုစားသောက်ဖို့ သူ ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်ရပြီ။ ပထမဆုံးလိုအပ်တာကတော့ လောင်စာ။ သူတို့ရွာမှာ မီးသွေးမသုံးပါဘူး။ ထင်းကိုပဲ သုံးကြပါတယ်။ မီးဖိုဆောင်အောက်ထပ်မှာ ပုံထားတဲ့ထင်းတွေက လုံးပတ်သေး သေးအကိုင်းတွေကနေ ခုတ်ထားတဲ့ ထင်းတွေပါ။ ဆန်အိုးထဲက ဆန်ကို နို့ဆီဘူးသုံးလုံးခြင်လိုက်ပြီး ထမင်းအိုး တည်ပါတယ်။ သူ့ထမင်းကျက်တဲ့အချိန်မှာပဲ ရေနံချောင်းကို ပန်း သွားရောင်းတဲ့ သူ့ချွေးမပြန်လာတယ်။ ကြိမ်နဲ့ရက်ထားတဲ့ ခံတောင်းထဲမှာ ပဲပြုတ် တစ်ဆယ်သားပါလာတယ်။ ပဲပြုတ်လေးကို နှမ်းဆီရွှဲရွှဲဆမ်းပြီး မိသားစု မနက်စာ ထမင်းစားကြပါတယ်။ နေ့လည်စာအတွက် ကတော့ အနီးအနားမှာရှိတဲ့ အခင်းထဲကနေ ခူးထားတဲ့ခရမ်းသီး ရှိတယ်။ ပဲပုဇွန်သီးကို စည်းရိုးကနေ ခူးတယ်။ ခရမ်းချဉ်သီး နည်းနည်းနဲ့ အရေသောက်အဖတ်စား ဟင်းတစ်ခွက် ချက်လိုက် တယ်။ ဖန်ပုလင်းထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ မြေပဲဆန်ကြော်လေး တစ်ဆုပ်ကို ငရုတ်သီးမီးကင်နဲ့အတူ ဆားနည်းနည်းနဲ့ ရော ထောင်းတယ်။ မြေပဲက ဆီထွက်ပြီး ညက်ညက်စိုစို ထွေးသွား တာမို့ ဆီတောင်ဆမ်းစရာ မလိုပါဘူး။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာရှိနေတဲ့ ဝါခင်းကနေ ဝါစေ့တွေရရင် မိုးဦးကျ ဝါစေ့ပင်ပေါက်ဟင်းချိုလေး

စားရဦးမှာသေချာပါတယ်။

သူတို့မိသားစုရဲ့ အဓိကဝင်ငွေက ကိုင်းသီးနှံနဲ့ ပန်း စိုက်ပျိုးခြင်းကနေရပါတယ်။ အပင်တွေကို လုံးဝ အတိအကျမှီပြီး အသက်ရှင်ရပ်တည်ရတာပါ။

မေမြို့ပန်း၊ ကြက်ဆူပင်၊ နံနံပင်၊ ခရမ်းချဉ်သီးပင်၊ ခရမ်းသီးပင်၊ ဝူးပင်၊ ပဲလွန်းပင်၊ စိုက်လို့ရသမျှကို သူတို့မြေမှာ အကုန်စိုက်ပါတယ်။ သူတို့လို တောနယ်ကလူတွေဟာ နေ့စဉ် အသက်ရှင်ဖို့အစားအစာနဲ့ နေထိုင်မှီခိုဖို့နေရာအတွက် အပင် တွေကိုသာ အဓိကအားထားနေကြရပါတယ်။

နေ့လည်စာ ညစာထမင်းစားဖို့ စားပွဲဝိုင်းက သစ်သား စားပွဲ။ ထိုင်ခုံတွေက သစ်သားနဲ့လုပ်ထားတဲ့ ထိုင်ခုံပုလေးတွေ။ နေ့လည်နေ့ခင်း ခဏနားနေဖို့ အိမ်အောက်ထပ်က သစ်သား တန်းလျားခုံရှည်နဲ့ ဝါးကွပ်ပျစ်။ ဝါဂွမ်းကနေ ရက်လုပ်ထားတဲ့ ချည်စောင်နဲ့ လဲမှို့သွတ်ထားတဲ့ ခေါင်းအုံးကိုချပြီး တစ်ရေး တမောအိပ်လို့ရသေးတယ်။

သူတို့ လှုပ်ရှား သွားလာ နေထိုင်သုံးစွဲသမျှက အပင် ကနေ ထုတ်လုပ်ထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေချည်းပါပဲ။ သစ်ပင်ဟာ သူတို့ ဘဝအတွက် သိပ်ကို အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာ သစ်ပင်တွေရဲ့ ခမ်းနားလှပမှုကို တစ်ခါမှတောင် သတိ မပြုမိကြ ပါဘူး။

ရန်ကုန်မြို့။

မှန်တံခါးကိုဖြတ်ပြီး ဝင်လာတဲ့ အလင်းရောင်ကြောင့် မနက်မိုးလင်းပြီလို့ သိလိုက်ရတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးဟာ ကျွန်းခုတင် ကြီးပေါ်က မွေ့ရာထူထူပေါ်ကနေ အောက်ကိုဆင်းလိုက်ပါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တယ်။ ပါကေးခင်းကြမ်းပြင်နဲ့ထိတဲ့ ခြေဖဝါးမှာ အေးစက်စက် ခံစားလိုက်ရတယ်။ ကျွန်းသားဘီဒိုထဲက မျက်နှာသုပ်ပုဝါကို ထုတ်ယူလိုက်ရင်း သူ မျက်နှာသုပ်ပဝါ တစ်ထည်တော့ ထပ်ဝယ်ဦးမှ လို့ တွေးနေမိတယ်။ ဒီမျက်နှာသုပ်ပုဝါက ချည်ထည် သိပ်မစစ်ဘူးလားမသိဘူး။ ရေမစင်ဘူး။ သူက ဝါဂွမ်း ချည်ထည်ကို သိပ်နှစ်သက်ပါတယ်။ရေချိုးခန်းတံခါးဖွင့်ပြီး ရေချိုးခန်းထဲဝင်ကြေ မျက်နှာ သစ်ကန်မှာ မျက်နှာသစ်တဲ့အခါ လဖက်ရွက်ကနေ ထုတ်ထားတဲ့ ဆပ်ပြာမွှေးညှစ်ဘူးကို သုံးပါတယ်။ သနပ်ခါး သိပ်ကြိုက်တာမို့ ရှင်မတောင်သနပ်ခါးပင်စည်အတုံး စစ်စစ်ကို ကျောက်ပျဉ်မှာ သွေးပြီး သနပ်ခါး လိမ်းတယ်။

ချောမွေ့ပြီး အရောင်လက်နေတဲ့ ကျွန်းလှေကားပေါ်ကနေ အောက်ထပ်ကိုဆင်းလာချိန်မှာ မနက်စာကော်ဖီ သောက်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီ။ အိမ်ဖော်ကောင်မလေးက ရေနွေးကျိုပြီး ကော်ဖီဖျော်ထားပေးပါတယ်။ ကော်ဖီစေ့စစ်စစ်ကိုပဲ သူဝယ်ပြီး အိမ်ရောက်မှ လက်လှည့်ကြိတ်စက်လေးနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကြိတ်ထားတဲ့ ကော်ဖီပါ။ ရေနွေးကျိုတာတော့ (လျှပ်စစ်မီးနဲ့သုံးတာဖြစ်ပေမဲ့ လျှပ်စစ်မီးမလာတာမို့) မီးသွေးမီးဖိုနဲ့ပါ။ မီးသွေးက ဘိတ်က လာတယ်လို့ ပြောတာပဲ။ ဘိတ်မီးသွေးလို့ခေါ်တယ်။ တစ်ပိဿာကို သုံးရာကျပ်ပေးရတယ်။

ကော်ဖီသောက်ပြီးတဲ့အခါ အနီးက သယ်န်းကျွန်းဈေးကို ကားမောင်းသွားပါတယ်။ ကားဘီးတာယာတွေက သဘာဝရော်ဘာအစစ် နည်းနည်းရောထားတဲ့ ဓာတုထုတ်ကုန် တာယာတွေပါ။ ကားမောင်းရင်း အမျိုးသမီးကြီးက ကက်ဆက်တိပ်ခွေ တစ်ခု ဖွင့်လိုက်ပါတယ်။

မင်းဝံတောင်ပေါင်း ခြောက်သောင်းတောမြိုင်
ပြုမူချင်အား ဇောပိုင် ပုထုဇဉ်များ တောမြိုင်
ရှိသမျှမြိုင်တွေကုန်အောင်
မပြောပါရစေနဲ့ မောလှချေရဲ့
တကယ့်ကိုထူးတဲ့ မမြိုင် စန္ဒကူးနံ့သာ မွှေးတဲ့မြိုင်
တကယ့်ကိုဆန်းတဲ့ မမြိုင် စန္ဒကူးနံ့သာ မွှေးတဲ့မြိုင်
သွားတော့လဲ မြိုင် စားတော့လဲ မြိုင်
စားတော့လဲ မြိုင် သွားတော့လဲ မြိုင်
မမြိုင် မမြိုင် မဟာမြိုင်ကြီးမှာ တစ်ယောက်တည်း
ပျော်တဲ့ မြိုင်

သူဖွင့်လိုက်တဲ့ သီချင်းက မေလှမြိုင် ပြန်ဆိုထားတဲ့ မြိုင် သီချင်း။

သူက ကားမောင်းရင်း လိုက်ညည်းနေတယ်။

တောကိုဖွဲ့နွဲ့ထားတဲ့ သီချင်းကို ကားမောင်းရင်း နားထောင်နေရတာဖြစ်ပေမဲ့ သူ့အာရုံထဲမှာ အရွက်အခက်စိပ်စိပ်နဲ့ အရိပ်ကောင်းလှတဲ့ တောအုပ်ကြီးတစ်ခုထဲကို ရောက်သွားပြီး သစ်ရွက်ကြွေတွေပေါ်မှာ ဗလာခြေဖဝါးနဲ့လမ်းလျှောက် သွားနေတော့တယ်။ သူက သစ်ပင်တွေကို သဘာဝအလှအနေနဲ့ ရှုခင်းသာ စိတ်ကြည်နူးစရာသက်ရှိတွေအဖြစ် အလေးထားမိနေတဲ့ သူ ဖြစ်တယ်။

မြို့မှာပဲဖြစ်ဖြစ် တောမှာပဲဖြစ်ဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံပဲဖြစ်ဖြစ် တခြားအနောက်နိုင်ငံပဲဖြစ်ဖြစ် လူသားမှန်သမျှ ဘယ်သူမှ သစ်ပင်တွေနဲ့ကင်းလွတ်ပြီး အသက်ရှင်ရပ်တည်လို့ မရပါဘူး။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ်ပင်ဆိုတာ အစားအစာ

သစ်ပင်တွေဟာ အမြဲအစဉ် တက်ကြွ နေကြတယ်။ နေ့ပိုင်းဆိုရင် သူတို့ဟာ နေရောင်ခြည်ရယ်၊ ရေရယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်က ခါတ်ငွေ့တွေရယ်ကို သုံးပြီး သူတို့ လိုတဲ့အစာကို ချက်လုပ်ကြတယ်။ ဦးထုပ်ထဲကနေ ယုန်လေးတွေဆွဲထုတ်ပြတဲ့ မျက်လှည့် ဆရာတွေလိုပဲ။ နေ့ရောညရောမှာ သူတို့ သိမ်းထားတဲ့ စွမ်းအင်ကို အသက်ရှင်သန်ဖို့နဲ့ ကြီးထွားဖို့ သုံးနေကြတယ်။

အဲဒီအံ့မခန်းဖြစ်စဉ်ကို ဖိုတိုဆင်သီးဆစ်စ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဖိုတိုဆင်သီးဆစ်စ်မရှိခဲ့ရင် ဟောဒီကမ္ဘာကြီး တည်ရှိနေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အပင်ဟာ နေရောင်ခြည်ရဲ့စွမ်းအင်ကို ခံယူပြီးတော့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓါတ်ငွေ့နဲ့ရေကို သုံးပြီး ချက်ပြုတ် လိုက်တဲ့အခါ ကာဗိုဟိုက်ဒြိတ်ကို ရပါတယ်။ အဲဒီ ကာဗိုဟိုက်ဒြိတ်ကို အပင်က စွမ်းအင်အတွက်အသုံးပြုတယ်။ ပရိုတိန်း၊ အဆီနဲ့ တခြား အသက်အတွက် လိုအပ်တဲ့ဓါတ်တွေ ဖန်တီးဖို့ အခြေခံ တည်ဆောက်ပေးတဲ့အပြင် မြေဆီလွှာထဲကို စီးဝင်ဖို့ သတ္တုဓါတ်ဆားတွေကိုပါ ပေးစွမ်းနိုင်ပါတယ်။

အပင်ဟာ သူ့ဟာသူ ပြည့်စုံကြွယ်ဝနေတဲ့ အမျိုးအစားပါ။ ဖိုတိုဆင်သီးဆစ်စ်နဲ့ ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်က နေရာတစ်ခုခုကို ပိုင်စိုးနိုင်တယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေက အဲဒီစွမ်းရည်မရှိဘူး။ သစ်ပင်တွေမရှိရင် တိရစ္ဆာန်တွေအသက်မရှင်နိုင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ အစားအစာဆိုတာကို ထုတ်လုပ်တာက သစ်ပင်တွေ။ သစ်ပင်တွေထုတ်လုပ်တဲ့အစားအစာကိုမှ စားပြီး အသက်ရှင်ရတာက သတ္တဝါတွေပါ။ ဆဲလ်တစ်ခုတည်းရှိတဲ့ အယ်လ်ဂေး ရေညှိလေးတွေကအစ ဟိုးသစ်တောအုပ်ကြီးထဲက သစ်ပင်ကြီးတွေအထိ အပင်ဆိုတာ ကုန်းနေ ရေနေ သတ္တဝါတွေရဲ့အစာပါ။ သစ်ပင်သစ်ရွက်စားသတ္တဝါတွေဟာ အသားစားတဲ့ သတ္တဝါရဲ့ အစာ ဖြစ်ရပြန်တယ်။ အဲဒါက ကမ္ဘာကြီးရဲ့အစာ ကွန်ရက် ဖြစ်ပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ်ပင်တွေဟာ ကမ္ဘာမြေရဲ့အုပ်ထိန်းသူ

လေထုကို အုပ်ထိန်းစောင့်ရှောက်သူ

ဒီကမ္ဘာမြေရဲ့ အောက်ဆီဂျင်တွေအားလုံးရဲ့ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ပင်လယ်အယ်လ်ဂေးရေညှိပင်တွေဆီက ရတာပါ။

လူသားတွေမပေါ်မီ နှစ်သန်းပေါင်းများစွာကတည်းက တည်ရှိခဲ့တဲ့ အစိမ်းရောင်သစ်ပင်တွေက ယနေ့လူသားတွေ အသက်ရှူနေတဲ့ လေထုကို ပေးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ယနေ့လူသားတွေအသက်ရှူနေတဲ့အောက်ဆီဂျင်ဓါတ်ငွေ့ဟာ ဟိုးရှေးရှေးတုန်းကအပင်တွေ ဖိုတိုဆင်သီးဆစ်စ် ချက်ပြုတ် အသက်ရှူရာက ရတဲ့ ဘေးထွက်ပစ္စည်းပါ။ အဓိကကတော့ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာထဲက ရေညှိပင်အယ်လ်ဂေးတွေဆီက ရတယ်။ လေထုထဲမှာ အောက်ဆီဂျင်နဲ့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓါတ်ငွေ့ မျှတနေအောင် စဉ်ဆက်မပြတ် လဲလှယ်ပေးရင်း လေထု၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ကျောက်သားကျောက်တောင်တွေနဲ့ မြေဆီလွှာကို လည်ပတ်ဖြစ်ပေါ်နေတာ သစ်ပင်တွေရဲ့ကျေးဇူးပါပဲ။

အပူချိန်ကို ထိန်းသိမ်းညှိနှိုင်းပေးသူ

ကမ္ဘာမြေရဲ့အပူချိန်ကို တစ်နည်းတစ်ဖုံ ထိန်းသိမ်းပေးနေတာက လေထုထဲက ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓါတ်ငွေ့ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဓါတ်ငွေ့က အပူချိန်ထိန်းတဲ့ စောင်ကြီးတစ်ထည်လိုပဲ။ ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်ကနေ ပျံ့နှံ့ထွက်ပေါ်လာတဲ့အပူကို လေဟာပြင်ထဲ လွတ်ထွက်မသွားအောင် သိမ်းယူထားတယ်။

မိုးခေါ်သူ

ရေငွေ့ကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ကမ္ဘာ့မြေဆီလွှာနဲ့ လေထုအကြားက ရေ လည်ပတ်နေတဲ့ကိစ္စမှာ သစ်ပင်တွေက အများကြီး အထောက်အကူပေးပါတယ်။ သစ်ရွက်တွေဆီကနေ အငွေ့ပျံတဲ့ရေငွေ့ဟာ စိုထိုင်းပြီးတော့ မိုးရွာအောင် ကူညီပေးတယ်။ ဒါကြောင့် အပူပိုင်း စိုစွတ် သစ်တောကြီးတွေရဲ့ အထက်က ကောင်းကင်မှာ တိမ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နေတာကို မြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အပင်နဲ့တိမ် အကာအရံဟာ နေရောင်ခြည်ကို အာကာသထဲ ပြန် အရောင်ပြန်စေတဲ့ အယ်လ် ဘီဒိုလို့ခေါ်တဲ့ ကမ္ဘာမြေကြီးရဲ့ အရောင်တောက်ပမှု အတိုင်းအတာကို ဩဇာသက်ရောက်နေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပါတယ်။ အဲဒီအရောင်တောက်ပမှုဟာ နောက်တစ်နည်း အပူချိန် ထိန်းချုပ်မှု ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ခေတ်မှာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့အစိမ်းရောင်လွှမ်းခြုံမှုဟာ လျှင်မြန်စွာ ကွယ်ပျောက်နေပြီ။ သစ်ပင်တွေကို ခုတ်လှဲကြတယ်။ ရေ၊ မြေ တိုက်စားမှုတွေ အကြီးအကျယ် ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ သစ်ပင်တွေပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ လွင်တီးခေါင်ရဲ့ အကျိုးဆက်ကို ခံစားကြည့်ပါ။ နေဟာ ပူခြစ်နေတယ်။ ဗလာထီးထီး မြေပြင်ရဲ့ အပူငွေ့တွေက တရှိန်ရှိန်အငွေ့ဟပ်နေတယ်။ ညရောက်တော့ ရော၊ ညမှာကျတော့ အပူချိန်ကို ထိန်းပေးမဲ့သူ မရှိတော့ ဝုန်းခနဲ ပြုတ်ကျသွားရော။ လေက အလွန်အမင်း ခြောက်သွေ့နေတယ်။ မြေပြင်ကလဲ ခြောက်သွေ့လို့။ အဲဒီမြေမှာ မိုးမရွာသလောက်ပါပဲ။ ရွာခဲ့ရင်လဲ မြေကြီးမှာ ရေကို ထိန်းပေးတဲ့ သစ်ပင်တွေမရှိတော့လို့ ရေက ဒီမြေမှာမနေဘဲ တခြားကို စီးဆင်း ကုန်ဆုံးသွားတော့ တယ်။ သစ်ပင်အကာ မရှိတော့တဲ့အခါ ရာသီဥတုတွေပြောင်း၊ မြေဆီလွှာတွေ ပြုန်းတီးကုန်ပါတော့တယ်။

ကာဗွန်သံသရာကို လည်ပတ်စေသူ

သစ်တောတွေကွယ်ပျောက်တဲ့အခါ ကာဗွန်သံသရာ လည်မှုက အားနည်းသွားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ ဖိုတို ဆင်းသီးဆစ်စ်လုပ်ရင်းနဲ့မှ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကို အပင်တွေ က ဖမ်းယူနေတာကိုး။

ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ပမာဏတွေ များနေတယ်။ တွင်းထွက်လောင်စာဆီတွေ အသုံးပြု များလွန်းလို့ တစ်ကြောင်း၊ သစ်တောတွေပြုန်းတီးကုန်တာကြောင့် တစ်ကြောင်းပေါ့။ အဲဒီ

အခါ ကမ္ဘာကြီးရဲ့အပူချိန် တက်လာပါတယ်။ ဒါကို မှန်လှောင်အိမ်အကျိုးဆက် Greenhouse effect လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီအကျိုးကြောင့် ကမ္ဘာကြီးရဲ့ရာသီဥတု ဇုန်တွေ ပြောင်းလဲလာတာမို့ အီကွေတာဝန်းကျင်က တချို့နေရာတွေဟာ လူနေဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့လောက်အောင် ပူပြင်းလာမယ်။ ဝင်ရိုးစွန်းတွေမှာ ရေခဲတွေ အရည်ပျော်လာမယ်။ အပင်တွေနဲ့ လေထု၊ မြေထု၊ ရေထု သဘာဝတရားကြီးရဲ့အကြားကဆက်သွယ်မှုသက်ရောက်မှုဟာ ရှုပ်ထွေးလွန်းလို့ လူတွေ လိုက်မမီနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လူသားတွေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေကတော့ တော်တော် မြင်သာပါတယ်။ ဘရာဇီးလ်နိုင်ငံမှာ သစ်တောတွေခုတ်လှဲလိုက်တဲ့အဖြစ်ဟာ အဲဒီနိုင်ငံမှာ မိုးခေါင်သွားစေရုံတွင် မကဘူး။ သူဘေးက ပီရူးနိုင်ငံအထိ သဘာဝအတိုင်းမဟုတ်ဘဲ သဲကန္တာရ ပျံ့နှံ့သွားစေခဲ့ပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြေဆီလွှာကို အုပ်ထိန်းစောင့်ရှောက်သူ

အပင်တွေက အဖိုး ထိုက်တန်လှတဲ့ မြေဆီလွှာကိုလည်း ထိန်းပေးတယ်။ မြေဆီလွှာဆိုတာက သစ်ပင်နဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ဆွေးမြေ့တဲ့အော်ဂဲနစ် အကြွင်းအကျန်တွေနဲ့ ဓါတ်ဆားတွေ ပေါင်းစည်းထားတဲ့အရောအနှောပေါ့။ ကျောက်ဆောင်တွေ အပူ၊ အအေးနဲ့ ရေတိုက်စားမှု (အထူးသဖြင့် အက်စစ်ဓါတ်များပြီး ရေစီးမြန်တဲ့ရေ)ကြောင့် ဓါတ်ဆားတွေကို ရပါတယ်။ အော်ဂဲနစ် အဆွေးအမြေ့တွေက မြေကြီးအမှုန်လေးတွေကို ဖုံးအုပ်ပေးထားတယ်။ အဲဒီအဆွေးအမြေ့တွေက ဂျယ်လီလိုပဲ၊ စိုစွတ်တဲ့အခါ ပွလာပြီး ခြောက်သွေ့တဲ့အခါ ကျုံ့သွားတယ်။ သူက မြေဆီလွှာ တည်ဆောက်မှုကို ထိန်းပေးထားတယ်။ ရေကိုလည်း ထိန်းပေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ လေကိုတော့ ဝင်နိုင်ထွက်နိုင်အောင် ခွင့်ပြုပေးပြန်တယ်။ အဲဒီ အော်ဂဲနစ် အဆွေးအမြေ့တွေထဲမှာ တန်ဖိုး ရှိလှတဲ့ နိုက်ထရိုဂျင်တွေပါတယ်။ တခြားလိုအပ်တဲ့ ဓါတ်သတ္တု ဓါတ်ဆားတွေလည်း ပါတာပေါ့။ အဲဒီအော်ဂဲနစ်အဆွေးအမြေ့ကို ထိန်းပေးနေတာကတော့ သစ်ပင်အမြစ်တွေပါပဲ။ အမြစ်တွေက ရေကိုစုပ်ယူတယ်။ ဓါတ်ဆားတွေကို စုပ်ယူတယ်။ အမြစ်တွေက ရေထုတ်ဖို့နဲ့ လေအသုံးပြုဖို့ လမ်းကြောင်းတွေ သွယ်ဖောက်ထားတယ်။ အဲဒီနည်းအားဖြင့် ကမ္ဘာမြေထုထဲက ရေနဲ့ဓါတ်ဆားတွေကို သူတို့ စုပ်ယူပါတယ်။

ကမ္ဘာမြေကြီးကို ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ လေထု၊ ရေထုနဲ့ မြေထုအားလုံးကို ထိန်းချုပ်နေတာက သစ်ပင်တွေဖြစ်တယ်။

ဇီဝမျိုးစုံကွဲပြားမှုကို အုပ်ထိန်းသူ

အပူပိုင်းဒေသမှာ မိုးသစ်တော ပေါက်ရောက်မှုဟာ အံ့မခန်း ရှုပ်ထွေးပါတယ်။ ထူးခြားတာက မိုးသစ်တောမှာ စိုးမိုးမင်းမူတဲ့ မျိုးစိတ်ရယ်လို့ မရှိဘဲ အပင်စုံ ပေါက်ရောက်နေမှုပါပဲ။ မိုးသစ်တော ၁ဟက်တာ (၂ဧကခွဲ မြေအကျယ်) မှာ သစ်ပင်မျိုးစိတ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ပေါက်နိုင်တယ်။ အပင်တွေကလည်း အနိမ့်အမြင့် မတူကြဘူး။ ပြောရရင်တော့ သစ်တောထဲမှာ အထပ်ထပ် အလွှာလွှာ အမြင့်ကိုယ်စီ အရွယ်အစားကိုယ်စီနဲ့ သူတို့လိုအပ်တဲ့ အလင်းရောင်ပမာဏကိုလိုက်လို့ အမျိုးစုံ ပေါက်ရောက်နေတာကို တွေ့ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီဧရိယာမှာ မျိုးစိတ်တစ်ခုချင်းရဲ့ အပင်မျိုး တစ်ခုနှစ်ခုပဲ ပေါက်ရောက်နေတာ။

ဥပမာ မလေးရှန်းသစ်တော ၁ဟက်တာမှာ အပင်မျိုးစိတ် ၂၂၇မျိုး ပေါက်နေတယ်။ တစ်မျိုးမှာ တစ်ပင်နှစ်ပင် လောက်ပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီဧရိယာပမာဏလောက်နဲ့ အမေရိကန်မိစ်ရှီဂန် သစ်တောမှာတော့ မျိုးစိတ်၁၀ခုလောက်ပဲရှိနေသတဲ့။ မျိုးစိတ်တစ်မျိုးမှာ အပင်တွေအများကြီးရှိနေတယ်။

နောက်ထူးခြားမှုတစ်ခုက အပူပိုင်းမိုးသစ်တောတွေရဲ့ အပင်အရေအတွက်ကျယ်ပြန့်မှုနဲ့ သူတို့တည်ရှိပုံဟန်ပန် မျိုးစုံမျိုးကွဲတာပါပဲ။

ထောက်ပင့်ဖို့အတွက် သစ်ပင်တွေမှာ ကုလားမခြေထောက်လို ထောက်မြစ်တွေပေါက်လာတယ်။ အမြစ်တွေ အများကြီး ဖြောင့်တန်း ဖြာထွက်ပြီး ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာတော့ မူရင်းအမြစ်တောင် ကွယ်ပျောက်သွားရတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နောက်တစ်မျိုးထောက်ပင့်ပုံက ပင်စည်ကို ကျားကန်ထောက်တဲ့အမြစ်ပြားကြီးတွေပေါ့။ အံ့သြစရာကောင်းတာက အဲဒီ ကျားကန်မြစ်ကြီးတွေရဲ့အောက်ဖျား တကယ့် ရေသောက်မြစ်က ၅၀စင်တီမီတာလောက်ထိ သေးချင် သေးနေတတ်တာ။ တချို့အပင်တွေကတော့ ထောက်ကန်တဲ့ အမြစ်တွေမရှိလို့ အပင်အချင်းချင်း အမှီပြုပြီး ထောက်ပင့်ကြတယ်။

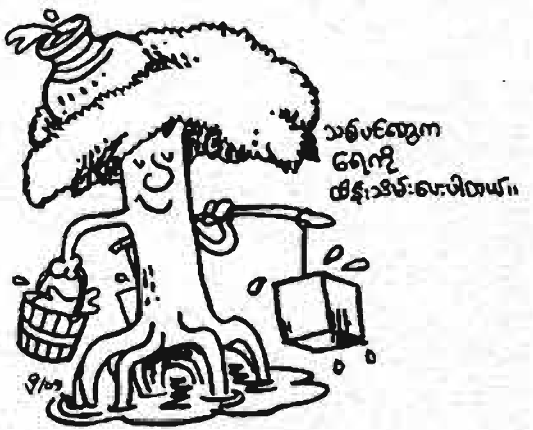

ရေသံသရာကို ထိန်းချုပ်ပေးနေသူ

လူတွေဟာ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက သစ်ပင်တွေကို ခုတ်လှဲလာခဲ့ကြတာ။ မက်ဆိုပိုတေးမီးယားလူ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အိန္ဒုမြစ်ဝှမ်းယဉ်ကျေးမှုတွေဟာ အလွန်အကျွံ သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့် လဲပြိုဆုံးရှုံးခဲ့ရတာ။

၁၉၈၁ခုနှစ်တုန်းက တရုတ်နိုင်ငံမှာ ရေလွှမ်းမိုးမှု အကြီးအကျယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး လူပေါင်း တစ်သန်းခွဲလောက် အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။ ယန်စီမြစ်ရဲ့အထက်ပိုင်းက သစ်တော ခုတ်လှဲပြုန်းတီးမှုကြောင့် ဖြစ်ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ လွင်တီးခေါင်တောင်ကတုံးရဲ့ နုံးမြေတွေက ပြိုကျပြီး မြစ်ထဲကို လိမ့်ဆင်းပိတ်ဆို့ ပစ်လိုက်တာ။

သစ်ပင်တွေက ရေကို ထိန်းသိမ်းပေးပါတယ်။

သစ်ပင်တွေရဲ့အထက်ပိုင်းမှာ စိုထိုင်းတဲ့ရေငွေ့ အမြဲရှိတယ်။ အဲဒီရေငွေ့ကြောင့် တိမ်တွေ ဖြစ်တယ်။ တိမ်တွေကြောင့် မိုးမှန်မှန် ရွာတယ်။

ရေသံသရာကိုထိန်းသိမ်းပေးတဲ့သစ်ပင်တွေကို မခုတ်မလှဲဘဲ စောင့်ရှောက်ကြဖို့ အမျိုးသားသဘာဝ ဥယျာဉ်တွေ လုပ်ပေးရပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် သစ်ပင်တွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တဲ့ လုပ်ရပ်တစ်ခုက နမူနာစံပြအဖြစ် တစ်ကမ္ဘာလုံးက ပြောစမှတ်ပြုကြရတယ်။ အဲဒါကတော့ သစ်ပင်တွေကို ဖက်ပွေ့ပါ (သူတို့ဘာသာစကားနဲ့ ချစ်ပ်ကို) လို့ခေါ်သတဲ့။ ပုဆိန်နဲ့ ခုတ်လှဲပစ်ဖို့လုပ်နေတဲ့ သစ်ပင်တွေကို မခုတ်ပါနဲ့ဆိုပြီး ဖက်ပွေ့ထားကြတဲ့ လှုပ်ရှားမှုပါ။ ဟိမဝန္တာတောင်ပေါ် သစ်တောကို ထိန်းသိမ်းဖို့ဆန္ဒပြခဲ့ကြတာပါ။ အံ့သြစရာကောင်းတာက အဲဒီလှုပ်ရှားမှုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့တာက သာမန်အောက်အလွှာက နယ်ခံရွာခံ အမျိုးသမီးတွေပါ။ သစ်ပင်တွေခုတ်လှဲခံရတော့ အမျိုးသမီးတွေဟာ ထင်းခြောက်ကောက်ဖို့၊ နွားကျွဲကျောင်းဖို့၊ အသီးတွေအရွက်တွေခူးဖို့၊ ဖျားရည်စုဖို့ ဟိုးအဝေးကြီးထိအောင် သွားရတော့တာမို့ သူတို့အတွက် တော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော် ဒုက္ခရောက်လို့ အဲဒီလို တောင်းဆိုဆန္ဒပြကြရတာပါ။ ပထမပိုင်းမှာ အမျိုးသမီးတော်တော်များများ ရက်ရက်စက်စက် အသတ်ခံလိုက်ကြရပါတယ်။ အဲဒီ သစ်ပင်ဖက်ပွေ့လှုပ်ရှားမှုက အစိုးရကိုတောင် ဩဇာသက်ရောက်ခဲ့ပြီး အင်ဒီရာဂန္ဒီကတောင် မတ်စောက်တဲ့ဟိမဝန္တာတောင်တန်းက သစ်ပင်တွေခုတ်လှဲဖို့ တားမြစ်ပိတ်ပင်ပေးလိုက်ရတဲ့အထိ ပါပဲ။ ပြည်နယ်တစ်ခုဆိုရင် အခု တောင်ကုန်းတွေပေါ်က သစ်ပင်တွေကို စီးပွားရေးအရ ခုတ်လှဲဖို့ လုံးဝကို တားမြစ်ထားလိုက်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

အစိမ်းရောင်ခရီးသည်များ

အပင်တွေဟာ တိရစ္ဆာန်တွေလို မရွေ့လျားနိုင်၊ တည်ငြိမ်နေတဲ့အရာတွေဖြစ်ပေမဲ့ မျိုးတုံးမဲ့ ဘေးအန္တရာယ်ကနေ ကာကွယ်ဖို့ နေရာအနှံ့အပြားမှာ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားကြပါတယ်။ အဲဒီလို တစ်နေရာကနေ တခြားတစ်နေရာ ပြန့်နှံ့ပေါက်ရောက်ဖို့ သူတို့ဟာ လူတွေလိုပဲ ခရီးသွားကြရတယ်။ သူတို့ရဲ့ ခရီးဆန့် မျိုးပွားမှုဟာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝတ်မှုန်ကူးတဲ့အင်းဆက်တွေကတဆင့် မျိုးစေ့လေးတွေ ခရီးဆန့်ကြတယ်။

အစေ့တွေက ခရီးဆန့်တယ်။ အစေ့တွေ ခရီးဆန့်ပုံကလဲ အမျိုးမျိုးပါပဲ။ တချို့အစေ့တွေက အတောင်ပံလေးတွေပါတယ်။ ငှက်မွေးလိုပေ့ါပါးပြီး လေဟုန်စီးနိုင်တဲ့ အရာလေးတွေပေ့ါ။ အဲဒီအတောင်ပံမွေးလေးတွေနဲ့ ဝါဂွမ်းလိုအမျှင်လေးတွေနဲ့ သူတို့က လေဟုန်စီးပြီး အဝေးကြီးကို သွားကြပါတယ်။

တချို့အစေ့လေးတွေ ဝတ်မှုန်လေးတွေကတော့ အပင်အရွက်စား မျောက်တွေလို တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ကိုယ်ပေါ်က အမွေးတွေကို ကားကြဲစီးသလိုစီးပြီး တစ်နေရာကနေ အဝေးတစ်နေရာကို လိုက်သွား မျိုးပွားကြတယ်။

ဒီကမ္ဘာကို လူသားတွေရောက်လာတဲ့အခါ သစ်ပင်တွေရဲ့သဘာဝဟာ အနှောင့်အယှက်ခံလိုက်ရတော့တယ်။ ရှေးခေတ်လူသားတွေဟာ ခရီးသွားရင်း အသီးတွေသယ်ယူစားသုံး၊ ပြီးတော့ ရောက်တဲ့နေရာမှာ လွှင့်ပစ်ခဲ့တော့ အဲဒီနေရာမှာ အပင်မျိုးစေ့က ပေါက်တယ်။ အခုခေတ်ဆိုရင်တော့ လူတွေဟာ သစ်ပင်တွေကို အစေ့၊ အသီး၊ ပင်ပေါက် အမျိုးမျိုး မျိုးဆက်ဖို့ ခရီးသွားရင်း သယ်သွားကြတယ်။ အခုတော့ သစ်ပင်တွေဟာ ဂျက်လေယာဉ်၊ သင်္ဘောကြီးတွေစီးပြီး နယ်အနှံ့ ခရီးဆန့်နေကြပြီ။ အဲဒီလို သဘာဝမဟုတ်ဘဲ တစိမ်းဒေသတစ်ခုကို သစ်ပင်တွေရောက်သွားတာ သိပ်တော့ မကောင်းပါဘူး။ ထူးခြားမျိုးသစ်တွေဟာ ဒေသခံမျိုးဟောင်းတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်နိုင်သလို အဲဒီမျိုးဟောင်းတွေအပေါ် မှီခိုနေရတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေကိုပါ မျိုးတုံးအောင် ဖျက်ဆီးပစ်တတ်ပါတယ်။

ပန်းသီးပုံပြင်

ပန်းသီးဟာ သမပိုင်းဒေသတွေမှာ နှစ်စဉ်စိုက်ပျိုးတဲ့ သီးနှံပေ့ါ။ တစ်နှစ်ကို တန်ချိန် သန်း၂၀လောက်ထွက်ပါတယ်။ တကယ့် ရှေးဟောင်းပန်းသီးရဲ့ ဇာစ်မြစ်ကတော့ အာရှတိုက်အနောက် တောင်ပိုင်းက ရုရှား၊ အီရန်နဲ့တူရကီနိုင်ငံတွေအကြားဒေသလောက်လို့ သိရပါတယ်။ ပန်းသီးမျိုးစိတ်ပေါင်း ၂၅မျိုးလောက် ရှိတယ်။ မျိုးစပ်ပြီးသားတွေချည်းပါပဲ။ အဲဒီအထဲက ခြောက်မျိုးလောက်ကတော့ Malus baccata နဲ့ အထူးသဖြင့် Malus pumila ဆိုတဲ့ ပန်းသီးချို၊ Malus sylvestris ဆိုတဲ့ ပန်းသီးချဉ် တို့ဟာ အခုခေတ်ပေါ်ပန်းသီးတွေရဲ့ ဘိုးဘွားတွေလို့ ပြောရပါမယ်။

လူတွေက အာရှကနေ ဥရောပဘက်ကို ခရီးလှည့်လည်ကြတဲ့အခါ ပန်းသီးတွေကို တခြားရသမျှတွေနဲ့အတူ သယ်ဆောင်သွားကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဥရောပမှာ အပင်ရိုင်းတွေပေါက်လာကြတယ်။ အဲဒီကရတဲ့အသီးတွေကို လှီးဖြတ်အခြောက်လှန်း သိမ်းဆည်းကြတာကိုလည်း ရှေးဟောင်းသုတေသန တွေ့ရှိချက်တွေအရ သိရတယ်။ ပန်းသီးတွေကို အစောဆုံးစိုက်ပျိုးတဲ့အထောက်အထားကိုတော့ ရှေးဟောင်းဂရိနဲ့ ရောမနိုင်ငံသားတွေဆီမှာ တွေ့ရတယ်။ သူတို့က ဥရောပတစ်ခွင်လုံးနဲ့ အင်္ဂလန်မှာ စိုက်ပျိုးကြတာပေ့ါ။ ဥရောပသားတွေ မြောက်အမေရိကဘက်ကို နယ်ချဲ့ကြတဲ့အခါ သူတို့ရဲ့ပန်းသီးပင်တွေကို အစေ့ကနေ မျိုးဆက်ကြတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံကိုရောက်လာတဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေထဲမှာ ကင်းဒမ်းဝေါ့ဒ်ဆိုတဲ့ ရုက္ခဗေဒပညာရှင်ကတော့ မြန်မာ့အပင်တွေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကို သူတို့နိုင်ငံကို သယ်သွားပြီး ဟိုမှာ မိတ်ဆက်စိုက်ပျိုးခဲ့တယ်။ တောင်ဇလပ်မျိုးတွေ၊ သစ်ခွမျိုးတွေ၊ ပရိမြူလာမျိုးတွေ အများကြီးပါပဲ။

လူသားတို့ရဲ့ နေ့စဉ်အဟာရ

လူသားတွေဟာ အပင်တွေနဲ့အပင်ရဲ့သီးနှံတွေကို ရှေးကတည်းက စားသုံးပြီး အသက်ရှင်လာခဲ့ကြတယ်။ အစောဆုံး စမ်းသပ်စားသုံးသူတွေကတော့ မတည့်လို့ မှားလို့ အဆိပ်မိလို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သေသွားတာတွေအများကြီးရှိခဲ့တာပေါ့။ အပင်မျိုးစိတ်ပေါင်းများစွာထဲကနေ သုံးထောင်လောက်ကိုတော့ အစားအဖြစ်လက်ခံစားသုံးနေကြတယ်။ အဲဒီထဲကနေ မျိုးစိတ်၁၅၀ လောက်ကိုတော့ စိုက်ပျိုးမွေးမြူယူပြီး စားသုံးနေကြတယ်။ အခုခေတ်မှာ တစ်ကမ္ဘာလုံးရဲ့ ၉၀ရာခိုင်နှုန်းသော လူသားတွေအတွက် နေ့စဉ်စားသုံးစရာအဟာရအဖြစ် သီးနှံမျိုးစိတ် ၂၀ လောက်ကို မှီခိုနေရတယ်။ လူသားတွေရဲ့ကယ်လိုရီကို ပေးနေတာက အခြေခံမြက်မျိုးသီးနှံသုံးခုပါ။ အဲဒါတွေကတော့ ဂျုံ၊ ဆန်စပါးနဲ့ ပြောင်းဖူးပါပဲ။

ဂျုံ၊ ဂျုံဟာ ကမ္ဘာမှာ အဓိကအကျဆုံး အစားအစာပါ။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေရဲ့ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ဂျုံကိုစားသုံးပြီး အသက်ရှင်ကြရပါတယ်။ နှစ်စဉ် မြေဟက်တာပေါင်း၂၀၀ မှာ တန်ချိန် သန်း ၃၅၀ ထွက်ပါတယ်။

ဆန်၊ အပူပိုင်းဒေသမှာ ဦးဆောင်နေတာကတော့ ဆန်စပါးပါ။ ဆန်စပါးက ဂျုံထက် သာတာက ဆန်အတိုင်း တိုက်ရိုက်စားသုံးလို့ရတဲ့အဖြစ်ပါပဲ။

ပြောင်းဖူး၊ အပူပိုင်းနဲ့ အပူပိုင်းဘေးဒေသ တွေမှာ ပြောင်းဖူးကလည်း တော်တော်အရေးပါတဲ့ သီးနှံ ဖြစ်ပါ တယ်။

လူတွေဟာ အဲဒီသုံးမျိုးအပြင် အပင်ရဲ့ဥတွေ၊ လတ်ဆတ်တဲ့ အမြစ်တွေကိုလည်းစားသုံးကြတယ်။ အာလူး၊ ကန်စွန်းဥ၊ မုန်လာဥနီတွေပေါ့။

ဆီ၊ အပင်တော်တော်များများကနေ ကစီဓါတ်(Starch)ထုတ်ပေးသလို ဆီကိုလည်းထုတ်ယူလို့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၃၀ရာခိုင်နှုန်းကိုပဲ စားသုံးဆီအဖြစ် ထုတ်လုပ်ရာမှာ အသုံးပြုခဲ့ရတယ်။ အဲဒီထဲကမှ ဆယ်မျိုးလောက်က ကမ္ဘာ့ စားသုံးဆီရဲ့ ၉၀ရာခိုင်နှုန်းကို ပေးပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စားသုံးဆီအဖြစ် မြေပဲဆီနဲ့ နှမ်းဆီကို သုံးကြတယ်။

မြေပဲ (Arachis hypogaea)ဟာ ကမ္ဘာမှာ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် စားသုံးကြတဲ့ သီးနှံတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ပရိုတိန်းဓါတ်များများပေးတဲ့ မြေပဲမျိုး (Virginia)ကို အစားအစာအဖြစ်စားသုံးပြီး အဆီများများပါဝင်တဲ့မြေပဲမျိုး (Spanish Valencia type) ကို ဆီအဖြစ် ထုတ်လုပ်စားသုံးကြတယ်။

နှမ်းဆီကို ရှေးဟောင်းလူမျိုးတွေကစပြီး ဆီအဖြစ် သုံးခဲ့ကြတာမှာ အစားအတွက်ရော၊ ဆေးအတွက်ပါ သုံးခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ နှမ်းစေ့လေးတွေဟာ အဆီဓါတ် ၆၀ရာနှုန်း တောင်ပါဝင်တယ်လို့ သိရတယ်။

ကမ္ဘာမှာ အများဆုံး ထုတ်လုပ်တဲ့ဆီက အာဖရိကန်အုန်း တစ်မျိုးက ရတဲ့ဆီ။ ဒုတိယထွက်တာက နေကြာဆီပါပဲ။

သံလွင်ဆီကို တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ တစ်နှစ် တန်ချိန် ၁သန်းခွဲလောက်ထုတ်လုပ်နေတယ်။ သံလွင်ပင်ရဲ့ မူလဇာစ်မြစ်ကတော့ မက်ဒီတေယ်ရေးနီးယန်း(Mediterranean) ဒေသအရှေ့ပိုင်းလို့ ဆိုပါတယ်။

အသီး၊ အသီးတွေကို လူတွေသာမက တိရစ္ဆာန်တွေကပါ နှစ်သက်ကြတယ်။ ထောပတ်သီးဆိုရင် သူ့မှာ ပါဝင်တဲ့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိုတိန်းဓါတ်က အလွန်ကြွယ်ဝတာမို့ အသားစားကျားသစ်တွေတောင် အလွန်နှစ်သက်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ထောပတ်သီးကို ခရစ်တော်မပေါ်ခင် နှစ် ၇၀၀၀ လောက်ကတည်းက လူတွေ စားသုံးလာခဲ့တာပါ။ ဘီစီ၅၀၀၀လောက်ကျတော့ စိုက်ပျိုးလာကြတယ်။

ပဲပိစပ်နဲ့ ပဲအမျိုးမျိုး၊ ပန်းဂေါ်ဖီ၊ မုန်လာ၊ ခရမ်းချဉ်၊ ကြက်သွန်၊ သံပုရာ အမျိုးစုံဟာ လူသားအဟာရတွေမှာ မပါမဖြစ် ပါနေတဲ့ အပင်နဲ့ အပင်ထွက်သီးနှံတွေ ဖြစ်တယ်။

ဒ့ါအပြင် စိမ်းပြာရေညှိလို့ခေါ်တဲ့ စပီရူလိုင်းနားအယ်လ်ဂေးပင်လေးတွေဟာလည်း အလွန်အဟာရဖြစ်ပါတယ်။ ဂျုံထက် ဆယ်ဆလောက် အထွက်ကောင်းပြီး အဟာရရှိတဲ့ အပင်မျိုးပါ။ ကန်ကြီးတွေနဲ့စိုက်ပျိုးလို့ရသလို ပလတ်စတစ် ပိုလီသီးန် ပြွန်တွေနဲ့လည်း စိုက်လို့ရတယ်လို့ သိရတယ်။ မက်ဆီကို၊ ချတ်ဒ်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ စပီရူလိုင်းနားအကြီးအကျယ် စိုက်ပျိုး အောင်မြင်ပါတယ်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးရဲ့မြေ ဟက်တာပေါင်း ၁၃၀၇၄သန်းမှာ သုံးပုံတစ်ပုံက အစားအစာထုတ်လုပ်ရာမြေအဖြစ် အသုံးပြုပါတယ်။ စိုက်ပျိုးမြေ၊ မွေးမြူရေးမြေနဲ့ သစ်တောမြေတွေပေ့ါ။

ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်

ဘဝရဲ့ စပ်တဲ့အရသာ

လူတွေရဲ့ နေ့စဉ်အဟာရမှာ ဆွဲဆောင်မှုရှိအောင် အမျိုးမျိုးစီမံချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်တဲ့အခါ အပူအစပ်နဲ့ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေက တော်တော် အရေးပါပါတယ်။ အစားအစာတွေကို တာရှည်ခံအောင် ထိန်းပေးနိုင်တဲ့ ရေခဲသေတ္တာတွေမပေါ်မီ ဟိုးရှေးခေတ်တုန်းကတော့ အဲဒီ အပူအစပ်နဲ့အမွှေးအကြိုင်တွေကို ပုပ်သိုးပြီး အနံ့မကောင်းတော့တဲ့ အစားအစာတွေအတွက် အနံ့ပျောက်အောင် အသုံးပြုကြတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပူအစပ် ဟင်းရွက်အမျိုးအစားဟာ ဆေးဝါးအဖြစ် သုံးတဲ့အမျိုးအစားလည်း ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါဟာ တိုက်ဆိုင်မှု သက်သက်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။

ကြက်သွန်ဖြူ ဆိုပါတော့။ ကြက်သွန်ဖြူကို လှီးဖြတ်လိုက်တဲ့အခါ ဆာလ်ဖာပါဝင်တဲ့ မွှန်တဲ့အဆီ ရလာတယ်။ အဲဒီအဆီက ပဋိဇီဝဆေးဝါးအဖြစ် အသုံးဝင်ပါတယ်။ ချောင်းဆိုးပျောက်ဖို့ ကူညီတဲ့အပြင် သွေးဖိအား သွေးတိုးကိုလည်း ကျစေတယ်။ ကရဝေး၊ ငရုတ်ကောင်း၊ ပင်စိမ်းနဲ့ နံနံ မျိုးစိတ်တွေဟာ အစားအစာ မွှေးကြိုင်စေရုံသာမက ဆေးဝါး အဖြစ်ပါ အသုံးကျပါတယ်။

ချောကလက်၊ ကော်ဖီ၊ လဘက်ရည်

ချောကလက်ကို ကိုကိုးပင် (Theobroma cacao) ကနေ ရပါတယ်။ တောင်အမေရိကတိုက်ရဲ့ အရှေ့မြောက်ပိုင်းမှာ စတင် ပေါက်ရောက်ခဲ့တဲ့ အပင်ပါ။ ကိုကိုးပင်ရဲ့ ဇီဝမျိုးစုံပြန့်နှံ့ရာဗဟိုချက်နေရာတွေကတော့ ပီရူးနဲ့ အနီးကပ်အီကွေဒေါ်ဒေသတွေပါပဲ။ အခုအခါ ကိုကိုးသစ်တောဟာ မျိုးတုံးတော့မဲ့ အန္တရာယ်ကို ကြုံတွေ့နေရပါပြီ။

ဟိုးရှေးခေတ်တုန်းကဆိုရင် ချောကလက်ဟာ နတ်ဘုရားတွေဆီက အစားအစာလို့ သတ်မှတ်ကြသတဲ့။ ဗမာလိုတော့ နတ်သုဒ္ဓါလို့ ပြောရမယ်ထင်ပါရဲ့။ ၁၆ရာစုကျမှ ဥရောပမှာ ချောကလက်နဲ့ကိုကိုးကို လူသိများလာကြတာပါ။

သစ်ပင်နဲ့ ယမကာ

ကာဗိုဟိုက်ဒြိတ်မှန်သမျှဟာ ယမကာစွမ်းရည်ဖြစ်စေတဲ့ (ယိစ်တ်) ခေါ် ကစော်ဓါတ်ကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်စေပါတယ်။ စပျစ်သီးထဲက သကြားဓါတ်ဟာ ဝိုင်အရက် ဖြစ်စေနိုင်သလို ပြောင်း၊ ဘာလီ၊ ဂျုံ၊ ဆန်၊ ငှက်ပျောသီး၊ ပန်းသီး၊ ချယ်ရီ၊ အာလူး စတာတွေကလည်း သကြားဓါတ်နဲ့ ကာဗိုဟိုက်ဒြိတ်ဓါတ်ကို ပေးတာမို့ အဲဒီကနေ အရက်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးယူလို့ ရပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အသီးအနှံပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ အနံ့ကလည်း ကွာခြားပါတယ်။ အသီးအနှံတစ်ခုခုကနေ ဘီယာ သို့မဟုတ် အရက်ဖြစ်အောင် ချက်ရတာ လွယ်ကူတယ်ဆိုပေမဲ့ အနံ့ကို သောက်ချင်စဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးရတာတော့ ခက်ခဲတယ်လို့ သိရပါတယ်။

နွယ်ပင်တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ စပျစ်ပင် Vitis vinifera ကနေ ဝိုင်အရက် ချက်ကြတယ်။ ဥရောပ စပျစ်တွေက မြောက်အမေရိကန် စပျစ်နွယ်အရိုင်း သုံးမျိုးကို ပေါင်းပြီး မျိုးယူထားရတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တကယ့် ဥရောပစပျစ်တွေအားလုံးက အင်းဆက်ပိုးတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ဖိုင်လိုဇီရာကြောင့် ၁၈၇၀ နဲ့ ၁၉၀၀ လောက်မှာပဲ မျိုးတုံးကုန်လို့ပါပဲ။

မက်ဆီကန်အရက် တက်ကီလာဆိုရင် Agave Tequilana ဆိုတဲ့အပင်ရဲ့ ပင်စည်ပိုင်းအလယ်သားကို အရည်ညှစ်ပြီး ချက်ထားတဲ့အရက်ပေါ့။

ဘယ်အရက်မဆို အရက်မှန်သမျှမှာ အချဉ်ပေါက်စေတဲ့ **ဓါတ်တစ်မျိုး**ပါရပါတယ်။ တချို့ တောင်အမေရိကနိုင်ငံမှာ အဲဒီသိုးသွားတဲ့ဓါတ် (ကစော်)ကို ရအောင် ပြောင်း၊ ထန်းသီး၊ အုန်းသီး၊ အာလူး စတဲ့ သီးနှံတွေကနေ ယူရတယ်။ ပထမဆုံး ကစော်ကိုရဖို့ အဲဒီသီးနှံတစ်ခုခုကို ဝါးလိုက်ပြီး ထွေးထုတ်လိုက်သတဲ့။ အဲဒီအခါ လူရဲ့တံတွေးထဲမှာ ပါတဲ့ အင်ဇိုင်းတွေက ကစော်ဓါတ်ဖြစ်ပေါ်အောင် ပြောင်းပေးလိုက်တယ်။

တစ်ခါတုန်းက တရုတ်မင်းသမီး ဂေါင်းလီသရုပ်ဆောင်တဲ့ Red Sorghum ဇာတ်ကားထဲမှာ ပြောင်းကနေ အရက် ချက်ကြတာ။ အရက်လုံးဝမဖြစ်လို့ အရက်ချက်ဖိုကလူတွေ စိတ်ဓါတ်ကျနေကြတယ်။ မမျှော်လင့်ဘဲ တစ်ညမှာတော့ အလုပ်သမား

တစ်ယောက်က ဆီးသွားတဲ့အခါ ပြောင်းအရက်ချက်ထားတဲ့ အိုးကြီးထဲ သူ့ဆီးတွေ ကျသွားတယ်။ မနက်ရောက်တော့ သူတို့ ပြောင်းကြိတ်ရည်တွေဟာ အလွန်ကောင်းတဲ့အရက်တွေ ဖြစ်နေတာကို အံ့သြစွာပဲ တွေ့လိုက်ရတော့တယ်။

ခေတ်တွေဘယ်လိုပဲ ပြောင်းလာပေမဲ့ ဘီယာနဲ့ အရက်ကို အမျိုးမျိုး ထုတ်လုပ်လာကြတာ ကစော်ဖြစ်စေတဲ့ အဦးအစချဉ်ဓါတ်ကိုတော့ သစ်ပင်ကနေ ယူနေကြရတုန်းပါပဲ။ ဝီစကီအရက်ရဲ့ အရက်အဖြစ် မူးစေနိုင်တဲ့ ကစော်ဓါတ်ကို ဘာလီပင်သီးနှံ သို့မဟုတ် ဂျုံရိုင်း တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ Rye ကနေ လုပ်ရတယ်။ ဂျင်အရက်ရဲ့ ကစော်ကို ထင်းရှူးပင်တစ်မျိုးရဲ့အသီးကနေ ရတယ်။ ရမ်အရက်ရဲ့ ကစော်ကို ကြံပင်ရဲ့ ထုတ်ကုန်တစ်ခုကနေ ရတယ်။ ရုရှားနိုင်ငံမှာ ၁၄ ရာစုတုန်းက ဗော့ဒ်ကာအရက်ကို ထုတ်တဲ့အခါ ကစော်ဓါတ်ကို အာလူးကနေ အချဉ်ခံပြီး ယူခဲ့တယ်။

အရက်နဲ့ဝိုင်တွေကို ထုတ်လုပ်တဲ့ တချို့အပင်တွေဆိုရင် မျိုးတောင် တုံးတော့မယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဝိုင်ချက်လုပ်ရာမှာ အလွန်အသုံးဝင်တဲ့ Pseudophoenix ekmanii ဆိုတဲ့ ထန်းပင်တစ်မျိုးဆိုရင် ဒိုမီနီကန်ပြည်ထောင်စုကနေ ထွက်တဲ့ အပင်ပါ။ အခု အလွန် ရှားပါးနေပြီလို့ သိရပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မှားယွင်းမြင်ယောင်စေသော ဟယ်လျူဆီနိုဂျင်းနစ် အပင်များ

တချို့သစ်ပင်တွေမှာ အံ့ဩစရာသတ္တိတစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ တကယ်မရှိတာတွေကို မြင်အောင် ကြားအောင် အမြင်အာရုံ အကြားအာရုံတွေကို အမျိုးမျိုး ဖန်တီးပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိပါပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အဲဒီလို အမြင်အာရုံတွေ ဖန်တီးပေးနိုင်တဲ့ အပင်မျိုးစိတ်ပေါင်း ၆၀လောက်ရှိတယ်။ တောင်အမေရိကနဲ့ အလယ်ပိုင်းအမေရိကမှာ ပေါများတယ်။ အဲဒီအပင်တွေရဲ့သတ္တိကတော့ သုံးစွဲသူကို ထူးခြားတဲ့ အဆင်းသဏ္ဌာန်တွေ မြင်စေတယ်။ လျှို့ဝှက်တဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို တွေ့ကြုံခံစားစေတယ်။ တချို့ကတော့ အဲဒီအပင်တွေကို စားပြီးတော့ ဝိဉာဉ်တွေနဲ့ဆက်သွယ်တာတို့ ဝေဒနာကုသပေးတာတို့ လုပ်ကြတယ်။

မြန်မာမှာ အသိအများဆုံး အပင်ကတော့ ဆေးခြောက်ပင်ပါပဲ။ Cannabis sativa ဆိုတဲ့ ဆေးခြောက်ပင်ကို တရုတ်လူမျိုးတွေဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၄၀၀၀လောက်ကတည်းက သုံးလာကြတာ။ အိန္ဒိယလူမျိုးတွေလဲ အဲဒီနှစ်ကာလလောက်ကတည်းက သိခဲ့ကြမှာပါပဲ။ ဆေးခြောက်ကို မာရီဝါနာလို့လည်း ခေါ်ကြတယ်။ ဆေးခြောက်ပင်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိကတော့ အူမြူးပျော်ရွှင်စေတယ်။ မရှိတာတွေကို မြင်နေတတ်တယ်။ အပင်ပုသေးသေးလေးကို အပင်အကြီးကြီးလို့ ထင်နေတာမျိုး၊ ကြောင်ခပ်ကြီးကြီးကို ကျားလို့ မြင်တာမျိုး ဖြစ်မှာပါ။ ရှေးခေတ်ကတည်းက မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ ဆေးခြောက်ကို ကြက်သား

ကာလသားဟင်းချက်တဲ့အခါ ထည့်ချက်ကြတယ်လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ ဆေးခြောက်အစေးကို အများကြီးစားမိရင် လူမှာ ဒေါသနဲ့ ကြမ်းတမ်း ခက်ထန်လာသလို ရဲဝံ့မှုလည်း ပိုများလာတယ်လို့ အဆိုရှိတယ်။ အခုအခါ ဆေးခြောက်ပင်ကို အနောက်တိုင်းသားတွေ အများအပြား သုံးစွဲလာကြပါပြီ။ အရက်ထက်ပိုပြီး လူကို ဘေးဖြစ်စေတာမရှိဘူးလို့ ယူဆကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရက်ရော ဆေးခြောက်ရောဟာ လူကို ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်စေတာပါပဲ။

Morning Glory လို့ခေါ်တဲ့ အပင်ပုတွေရဲ့ အစေ့ဟာ ထင်ယောင်မြင်ယောင်သတ္တိကိုပေးတယ်လို့ သိရပါတယ်။ The Fly Agaric (Amanita muscaria, the fairy' toadstool) ဆိုတဲ့ မှိုလို အပင်လေးတွေကို ဆိုက်ဘေးရီးယားမှာ တိုင်းရင်းသားတွေ စားသုံးခဲ့ကြတယ်။ စားသုံးသူကို မြူးကြွပျော်ရွှင်စေတယ်။ ကချင်ခုန်ချင်စိတ် ပေါ်စေတယ်။ ပျော်စရာကောင်းတဲ့အမြင်အာရုံတွေ ရလာတတ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ပိုပြီးဆင်းရဲတဲ့ တာတာ လူမျိုးတွေဟာ အဲဒီမှိုပင်လေးတွေကို တိုက်ရိုက်မစားသုံးနိုင်လို့ စားသုံးထားတဲ့သူတွေ ဆီးသွားတဲ့အချိန်ထိ စောင့်ကြရပြီး အဲဒီလူတွေ ပေါက်တဲ့ ဆီးကိုသောက်ကြရသတဲ့။ အဲဒီနည်းအားဖြင့် သူတို့လည်း အမြင်အာရုံတွေ မြူးတူး တက်ကြွမှုတွေကို ရကြသတဲ့။

တချို့ ဟယ်လူဆီနိုဂျင်းနစ်တွေကျတော့ အန္တရာယ်တော်တော်များပါတယ်။ ဥပမာ အပင်တွေရဲ့သီးနှံတွေမှာ တွယ်ကပ်လာတဲ့ ဖန်းဂတ်စ်မှို အားဂေါ့ (ergot)ဆိုရင် အဲဒီဂျုံသီးနှံကနေ လုပ်တဲ့ ပေါင်မုန့်မှာ မှို ရောပါသွားတာမို့ စားမိတဲ့လူကို တက်တာတွေ၊ ပြင်းထန်ဆိုးရွားတဲ့ ကြောက်မက်ဖွယ် အမြင်အာရုံတွေ ရစေတယ်။ သရဲသဘက်အကောင်ကြီးတွေ လိုက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လာတယ်လို့ မြင်နေရတာမျိုး။ ဒါမှမဟုတ် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကြောက်လန့်မှုတွေအတိုင်း မြင်နေရတာမျိုး ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါ့အပြင် ခြေတွေလက်တွေ ဆုတ်ညှစ်ခံထားရသလို ပူလောင်ပြီး (Saint Anthony's Fire) လို့ ခေါ်တဲ့ဝေဒနာ ခံစားရတယ်။ ကြွက်သားတွေကျုံ့ကုန်တာမို့ ခြေတွေလက်တွေတောင် ပုပ်ကုန်တဲ့အထိ ဖြစ်တတ်တယ်။ အားဂေါ့တ်ရဲ့ ဓါတုဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှုတစ်ခုဖြစ်တဲ့ လီဆားဂျစ်အက်ဆစ်ကျတော့ LSDခေါ်တဲ့ ဆေးတစ်မျိုးထုတ်ရာမှာ သုံးတယ်။ အဲဒီ အယ်လ်အက်စ်ဒီကို စိတ်ရောဂါကုဆရာဝန်တွေ သုံးကြပါတယ်။ သာမန်လူသုံးစွဲရင် လူကပေ့ါပါးပြီး ဈာန်စိတ် အခြေအနေတစ်ခုကို ရောက်နေသလို ခံစားရတယ်လို့ ပြောတယ်။ အဲဒီဆေးက သိပ်ကို အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီဆေးကို မှီဝဲထားတဲ့လူက သူ့ကိုယ်သူ လေထဲမှာ ပျံသန်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အာရုံမျိုး ရတတ်လို့ပါပဲ။ အဲဒီဆေးကိုသုံးရင်းကနေ ဆိုက်ကိုးဆစ်စ်လို့ ခေါ်တဲ့ စိတ်ရောဂါစွဲကပ်သွားနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

မူးယစ်စိတ်ကြွဆေးများ

အမြင်အာရုံတွေ ဖန်ဆင်းပေးတဲ့ အပင်အရွက်တွေ ထက်ပိုပြီး အရေးကြီးတာကတော့ ဘိန်းပင်နဲ့ ကိုကိန်းပင်၊ သူတို့ရဲ့အပင်ထွက် ထုတ်ကုန်တွေပါပဲ။

ဘိန်းပင် (Opium Poppy)ကို မြန်မာလူမျိုးတိုင်း သိကြပါတယ်။ မြန်မာပြည်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အနည်းငယ်သော ဘိန်းစိုက်မြေတွေထဲက တစ်ခု ဖြစ်နေလို့ပါ။ ဘိန်းပင်ဟာ မီးစ တစ်ဘက် ရေမှုတ်တစ်ဘက်အပင်လို့ ပြောရင် မှားမယ်မထင်ပါဘူး။

သူ့မှာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆန့်ကျင်နေတဲ့ စွမ်းအင်သတ္တိ နှစ်မျိုး ရှိနေလို့ပါ။ တစ်မျိုးက ဝေဒနာကုသနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်၊ နောက်တစ်မျိုးက ဖျက်ဆီးနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ပါ။ ဝေဒနာ ကုသရာမှာ ထက်မြက်တဲ့ သတ္တိကြောင့် သူတို့ကို ဆေးဝါးအဖြစ် သီးသန့်ကဏ္ဍမှာ ဖော်ပြမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဟယ်လူဆီနိုဂျင်းနစ်အပင်တွေရဲ့ အစွမ်းသတ္တိဟာ သုံးစွဲတဲ့ပမာဏပေါ်မှာမူတည်သလို အပင်တစ်ခုနဲ့တစ်ခုလည်း မတူပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အာရုံတွေနဲ့ အကျိုးဆက်ကလည်း ကွာခြားမှာပါ။ နောက်ပြီး သုံးစွဲတဲ့လူရဲ့ နဂိုစိတ်အခြေအနေပေါ်မှာလည်း မူတည်တယ်။ စိုးရိမ်ကြောက်လန့်တတ်သူ အားငယ်တတ်သူမှာရတဲ့ အကျိုးဆက်နဲ့ ကြမ်းတမ်းရဲဝံ့တတ်သူမှာ ရတဲ့ အကျိုးဆက်လည်း တူမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဆေး အာနိသင်ရစေတဲ့ ဆေးပမာဏကလည်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်တူဖို့ ခဲယဉ်းပါလိမ့်မယ်။

ကဖင်းပါတဲ့ အပင်တွေအရွက်တွေဟာ မူးယစ်စေတာချည်းပါပဲ။ နည်းနည်းပဲစိတ်ကြွမူးယစ်စေတဲ့သတ္တိရှိတဲ့အပင်ကတော့ ကွမ်းပင်ပါပဲ။ ကွမ်းသီးကို အရှေ့ဖျားအာရှနဲ့ အရှေ့တောင်အာရှမှာ သန်းနဲ့ချီတဲ့လူတွေ ဝါးပြီး စားသုံးနေကြတာတွေ့ရပါတယ်။ သိပ်အားမပြင်းတဲ့ အယ်လ်ကာလွိုက်အာကိုလင်း Alkaloid arecoline ပါဝင်တယ်။ ကွမ်းသီးပင်(Areca catechu)ရဲ့ အသီးကို ထုချေ ညှပ်ပြီးတော့ ကွမ်းရွက်ပင် (Piper betel)က ခူးတဲ့ ကွမ်းရွက်ထဲမှာထည့်၊ ထုံး၊ ဆေးရွက်ကြီး နည်းနည်းထည့်ပြီး ကွမ်းယာ လုပ်စားကြတယ်။ ကွမ်းသီးကို အစိမ်းအတိုင်းလည်းစားကြပေမဲ့ အခြောက်လုပ်ပြီးတော့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စားတာက များပါတယ်။ အခြောက်ခံလိုက်တော့ Tannin ဓါတ်က ပျော့သွားတယ်။ အခါးလည်း သက်သာတယ်။ အမူးလည်း သက်သာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကွမ်းစားတဲ့အလေ့အထကြောင့် သွားတွေ အရောင်စွန်းထင်းတာကတော့ မကောင်းတဲ့ အကျိုးဆက်ပေါ့။ (ဒါတောင်မှ တချို့ပစိဖစ်ကျွန်းတွေက လူမျိုးတွေမှာ အမဲရောင်စွန်းထင်းတဲ့သွားတွေကို လူနေမှု အဆင့်မြင့်မားသူအဖြစ်သတ်မှတ်ကြတယ်ဆိုပဲ) နောက်ပြီး မကြာသေးခင်ကမှတွေ့ရှိချက်အရ ကွမ်းစားတဲ့အခါထည့်တဲ့ ထုံးဟာ ကင်ဆာရောဂါကို အားပေးတယ်ဆိုပါတယ်။

နောက်တစ်မျိုးက ဆေးရွက်ကြီး။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဆေးလိပ်မသောက်ရေးအတွက် ဆေးလိပ်အန္တရာယ်တွေကို ပြောပြပြီး နည်းမျိုးစုံနဲ့ တရားဟောနေကြတာများပြီ။ သောက်တဲ့သူက သောက်နေဆဲပါပဲ။ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းဟာ ကာယကံရှင်အတွက် ဆိုးဆိုးရွားရွား ကျန်းမာရေး ထိခိုက်တဲ့အပြင် သူ့ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က လေထုကို ရှူရတဲ့ တခြားလူအတွက် အနံ့၊ ညစ်ညမ်းတဲ့လေ စသည်ဖြင့် အကျိုးပျက်စီးစေပါတယ်။ ဆေးလိပ်သောက်သူတွေဘက်က ပြောတာကတော့ ကိုယ့်အဆုပ်ထဲကိုယ် ဆေးလိပ်ငွေ့ထည့်တာ ကိုယ့်အခွင့်အရေး၊ လာပြီး တားမြစ်မနေနဲ့။ ဆေးလိပ်ငွေ့ကြောင့် တခြားသူအပေါ်သက်ရောက်တဲ့ လေထုညစ်ညမ်းမှု အကြောင်းလည်းမပြောနဲ့။ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းအောင် လုပ်ချင်သူတွေ အနေနဲ့ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းရဲ့ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်ကို မနှောင့်ယှက်ခင် တခြားလေထုညစ်ညမ်းမှု (ဥပမာ ကားအိပ်ဇောငွေ့)တွေကို အရင် သန့်ရှင်းအောင် လုပ်ပါဦးလို့ အကြောင်းပြ

ကြတယ်။ အမြီးအမောက်မတည့်တာတစ်ခုက တချို့နိုင်ငံတွေမှာ ဆေးလိပ်ကနေရတဲ့ အမြတ်ခွန်က နိုင်ငံရဲ့အရေးကြီး သုံးစွဲ လည်ပတ်ငွေ ဖြစ်နေပြန်တယ်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူပြုစုထားတဲ့ ဆေးရွက်ကြီးပင် မျိုးစိတ်နှစ်ခု ရှိတယ်။ တစ်ခုကNicotiana tabacum ၊နောက်တစ်ခုက Nicotiana rustica တဲ့။ နှစ်ခုလုံးဟာ တောင်အမေရိက အာလူးအနွယ်တွေပဲတဲ့။ အဲဒီကနေ အမျိုးအစားတွေ အများကြီး ကွဲထွက်လာပါတယ်။ ဆေးရွက်ကြီးရွက်ကို လေနဲ့ အခြောက်ခံတဲ့ အမျိုးအစား၊ မီးငွေ့ပေးပြီး အခြောက်ခံတဲ့အမျိုးအစား၊ ဘာလေလို့ခေါ်တဲ့ အရောင်ခပ်ဖျော့ဖျော့ အမျိုးအစား၊ အရှေ့တိုင်း အမျိုးအစား စသည်ဖြင့်ပေါ့။ အစောဆုံးဆေးလိပ်သောက်တဲ့ သာဓကတစ်ခုကို မက်ဆီကိုနိုင်ငံက ဘုရားကျောင်းတစ်ခုရဲ့ ဖောင်းကြွရုပ်တုထွင်း ကျောက်တုံးပေါ်မှာ တွေ့ရတယ်။ မာယာလူမျိုး ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက အခမ်းအနားတစ်ခုမှာ ပြွန်တစ်ခုနဲ့ ဆေးလိပ်သောက်မှုတ်ထုတ်နေတဲ့ ရုပ်ပုံလို့ ပြောတယ်။ အချိန်ကာလအားဖြင့် ခရစ်နှစ် အေဒီ ၄၃၂ ခုနှစ် လက်ရာတဲ့။ ဆယ့်ခြောက်ရာစုအစောပိုင်းမှာတော့ စပိန် နယ်သစ်ထွင်သူတွေက အသည်းအသန် သောက်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီအလေ့အထဟာ ဥရောပတစ်ခွင်လုံးကို ပျံ့နှံ့ပြီးတဲ့နောက် အာရှကို ရောက်သွားတာပဲ။

ဆေးရွက်ကြီးရဲ့ အဓိက အသုံးဝင်တဲ့အရာကတော့ အယ်လ်ကလွိုက်နစ်ကိုတင်းဖြစ်ပါတယ်။ သူက အာရုံကြော နာ့ဗ်ကြောတွေကို ငြိမ်သက်စေတဲ့အစွမ်း သတ္တိရှိတယ်။ အဲဒီ ဓါတ်ကို အမြစ်ကနေ ထုတ်လုပ်ပြီးတော့ အရွက်ဆီကို ပို့လိုက်တယ်။ အဲဒီ အရွက်ကို လူတွေက ခူးယူပြီး သုံးစွဲကြတာပါ။ ဆေးရွက်ကြီးကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးမှာ အာတိတ်ဒေသနဲ့ အနီးဝန်းကျင်ကလွဲလို့ နေရာတိုင်း စိုက်ပျိုးပြုစုကြတယ်။ တစ်နှစ်တစ်နှစ် ကမ္ဘာကြီးက ထွက်သမျှ ဆေးရွက်ကြီးတွေဟာ ကီလိုဂရမ်သန်းနဲ့ချီပြီး များပြားပါတယ်။ ထွက်သမျှ ဆေးရွက်ကြီးတွေ အများစုဟာ လူတွေရှူသောက်ပစ်လို့ ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ အနည်းစုကတော့ တခြားနည်းနဲ့ အသုံးပြုကြတယ်။ နစ်ကိုတင်းဟာ ပိုးသတ်နိုင်တဲ့သတ္တိရှိတယ်။ အင်းဆက်တော်တော်များများကို သေစေတယ်။ နို့တိုက်သတ္တဝါတွေကိုလည်း အဆိပ်ဖြစ်စေတဲ့သဘာဝရှိပါတယ်။ နည်းနည်းပါးပါးလောက်ဆိုရင်တော့ မသိသာပါဘူး။

ရေမွှေးနဲ့ အလှကုန်

ပန်းပွင့်တွေဟာ မွှေးရနံ့ကြွယ်ကြပါတယ်။ သစ်ပင်တွေကနေ ထုတ်လုပ်ထားတဲ့အမွှေးဆီနဲ့မတူတာက ပန်းပွင့်ရဲ့ မွှေးရနံ့ဟာ ဝတ်မှုန်ကူးပေးမဲ့ အင်းဆက်ပိုးကောင်လေးတွေကို ဆွဲဆောင်ဖို့ဖြစ်ပေါ်နေခဲ့တာပါ။ ရနံ့ဟာ လူတွေအတွက် တိရစ္ဆာန်တွေမှာလို အရေးကြီးတဲ့အခန်းကဏ္ဍကနေ မပါဝင်ပါဘူး။ လူတွေအတွက်က ဟင်းနံ့လေးမွှေးတာ၊ တစ်ခုခုကို မီးစွဲနေတဲ့အနံ့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိုရတာ၊ ကြမ်းခင်းအောက်မှာ ကြွက်သေတစ်ကောင် ပုပ်နေမှန်းသိဖို့ အနံ့နံတာ ဒါလောက်ပဲ အနံ့က အရေးပါတယ်။ သေရေးရှင်ရေး မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီသိပ်အရေးမကြီးတဲ့ ရနံ့ကိုပဲ စည်းစိမ်ခံစားစရာ မွှေးရနံ့အဖြစ် ခံစားကြတာတွေ ရှိနေပါတယ်။

ဆေးဝါးနဲ့အစားအစာဟာ သဘောသဘာဝတူတာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အစားအစာနဲ့ မွှေးရနံ့ဟာလည်း တူတာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ အဲဒီ သုံးကဏ္ဍလုံးမှာ အရေးပါတာကအနံ့ပါပဲ။ လူ့ လျှာအောက်က အရသာခံတဲ့အဖုလေးတွေဟာ အငန်၊ အချဉ်၊ အချို၊ အခါး အရသာတွေကို ကောင်းကောင်းသိတယ်။ တုန့်ပြန်တယ်။ အနံ့အားလုံးကိုတော့ နှာခေါင်းရဲ့ မျက်ကပ်စ်အမှေးပါးနံရံက အနံ့ခံ ဆဲလ်တွေက ဖမ်းယူ ထောက်လှမ်းတယ်။

ရှေးအခါက အီဂျစ်ကြွယ်ဝသူတွေဟာ ဆေးစိမ်ရုပ်အလောင်းတွေကို မပုပ်မသိုးအောင် အူတွေကလီစာတွေ ထုတ်ပြီး ဝမ်းခေါင်းထဲမှာ မွှေးရနံ့ပါတဲ့ မုရန်ဆေးလို့ခေါ်တဲ့ Myrrh အပင်တွေ၊ ငုအနွယ်(Cassia) ပန်းပွင့်တွေကို ထည့်ထားကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရောမလူမျိုးတွေဟာ အီဂျစ်တွေဆီကနေ မွှေးရနံ့နဲ့ အလှကုန်တွေ သင်ယူ တတ်မြောက်သွားခဲ့တယ်။ ဥရောပမှာ မွှေးရနံ့နဲ့ပတ်သက်လို့ အကျယ်တဝင့် သုံးစွဲလာကြတာကတော့ ပလိပ်ရောဂါကပ်ကြီးရဲ့နောက်ပိုင်းနှစ်တွေပါ။ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့်တော့ အနံ့အသက်မကောင်းတဲ့ မြို့ပေါ်က အိမ်တွေမှာ အနံ့ကိုလွှမ်းမိုးသွားအောင် မွှေးရနံ့ကို သုံးကြတာ ပါပါလိမ့်မယ်။ ကူးစက်ရောဂါကို ကာကွယ်ဖို့ မွှေးကြိုင်တဲ့ပန်းစည်းတွေကို သယ်ဆောင်ကြလေ့ရှိတယ်။

အိမ်ကြမ်းခင်းတွေမှာ ပန်းတွေကြဲထားတာကို အနောက်ဥရောပသားတွေ ရှေးခေတ်ကတည်းက လုပ်လေ့ ရှိတယ်။ နင်းသွားလိုက်ရင် မွှေးအောင်လို့ပါ။ ပန်းခိုင်တွေကို ကြမ်းခင်းမှာကြဲထားပြီး ခြောက်သွားတာ ကြာလာရင် တံမြက်စည်းလှဲပြီး ထပ်အသစ်ကြဲလိုက်ကြတယ်။ အခုအချိန်အထိ အနောက်တိုင်းပြည်တွေမှာ၊ အိမ်သာခန်းတွေထဲမှာ မွှေးရနံ့ကြွယ်တဲ့ ပန်းခြောက်တွေ၊ သစ်ခေါက်လေးတွေကို ကြိမ်ခြင်းလေးတွေ ကြိမ်ခွက်လေးတွေထဲမှာထည့်ထားတဲ့ အလေ့အထ ရှိနေတုန်းပါပဲ။ မွှေးရနံ့ပါတဲ့ ပန်းပင်တွေဟာ အနံ့အသက်ဆိုးကို ဖယ်ရှားရုံသာမကဘူး၊ မွှားကောင်တို့ သန်းတို့ ကြွက် ခြင် ယင် အကောင်တွေကိုလည်း ပြေးစေတယ်။ အဝတ်အစားတွေကို မွှေးကြိုင်စေဖို့အပြင် ပိုးမွှားတွေမကပ်မတွယ်အောင် အဝတ်တွေကြားမှာ အဲဒီလို ပန်းခြောက်မျိုးကို ညှပ်ထားလေ့ရှိတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်နီပေါလ်နိုင်ငံကိုသွားတဲ့ ဧည့်သည်တစ်ယောက်ဟာ အဲဒီ အလေ့အထကို တွေ့မြင်ရမှာပါ တဲ့။ ပြင်သစ်ဘုရင်လူဝီ၁၅ရဲ့နန်းတော်ဟာ မွှေးရနံ့နန်းတော်အဖြစ် နာမည်ကြီးသတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူ့နန်းတော်ဟာ အနံ့မွှေးကြိုင်တဲ့ပန်းတွေ ရေမွှေးတွေကို အလွန်အကျွံ သုံးထားလို့ပါပဲ။ နပိုလီယန်ဘိုနာပတ်ဆိုရင် စပယ်အမျိုးအစားပန်းတွေကနေ နှစ်ခါပြန်ထုတ်ထားတဲ့ ရေမွှေးပေါင်း တစ်လကို ပုလင်း၆၀ သုံးသတဲ့။ နောက်ပြီး ဝိုင်အိုလက်ကိုလုံးရေမွှေးကိုလည်း တစ်ပတ်မှာ ဂါလံဝက် ဆက်သရတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

အခုခေတ် ရေမွှေးထုတ်လုပ် လုပ်ငန်းဟာ အော်ဂဲနစ်ဓာတုပညာရှင်တွေရဲ့ တီထွင်မှုကြောင့် အလွန် အဆင်ပြေနေပါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တယ်။ ဒါတောင်မှ အလွန်စျေးကြီးတဲ့ ရေမွှေးအမျိုးအစားတွေဟာ သဘာဝပန်းပွင့်တွေကို မှီခိုနေရတုန်းပါပဲ။ ရေမွှေးလုပ်ငန်းမှာ အရေးအကြီးဆုံးမွှေးရနံ့အဆီတွေကို နှင်းဆီ၊ စပယ်၊ လိမ္မော်တွေကနေ ရပါတယ်။ လိမ္မော်မွှေးရနံ့အဆီကို လိမ္မော်ခွံကနေ ညှစ်ယူတယ်။ သံပရာနံ့ကို သံပရာသီးခွံကနေ ညှစ်ယူတယ်။ အရောင်တောက်ပတဲ့ပန်းတွေဟာ ရနံ့မှိန်ပြီးတော့ ရနံ့မွှေးကြိုင်တဲ့ပန်းတွေဟာ အရောင်ဖျော့တာ များပါတယ်။ ဥပမာ အရင်တုန်းက နယ်ကလူတွေ ဘုရားပန်းအဖြစ် တင်လေ့ရှိတဲ့ပန်း နှင်းပန်းဖြူ (Polianthes tuberosa)ဟာ အနံ့သိပ်မွှေးတယ်။ အရောင်ကတော့ စိမ်းဖန့်ဖန့် ဖြူဖြူလေးပါ။

အရှေ့တိုင်းအာရှတစ်ခွင်မှာ အလွန်တန်ဖိုးထားတဲ့ နာမည်ကြီး မွှေးရနံ့ကတော့ စန္ဒကူးနံ့ပါ။ ဘာသာရေးနဲ့ နွှယ်တဲ့ အခမ်းအနားတွေမှာ စန္ဒကူးသစ်ပင်ကအခေါက်၊ သစ်သားအနှစ်ကို ခွဲစိတ်မွှာယူပြီး မွှေးရနံ့အဖြစ် သုံးကြသလို ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ ဘုရားတန်ဆောင်းတွေ ဆောက်လုပ်တဲ့အခါမှာ မွှေးတဲ့သစ်အဖြစ် သုံးစွဲကြပါတယ်။ အဲဒီအလေ့အထကြောင့် စန္ဒကူးအဖြူ (Santalum album)နဲ့ စန္ဒကူးအနီ(Pterocarpus santalinus) သစ်ပင်တွေဟာ ရှားပါး ပျောက်ကွယ်ကုန်တော့တယ်။

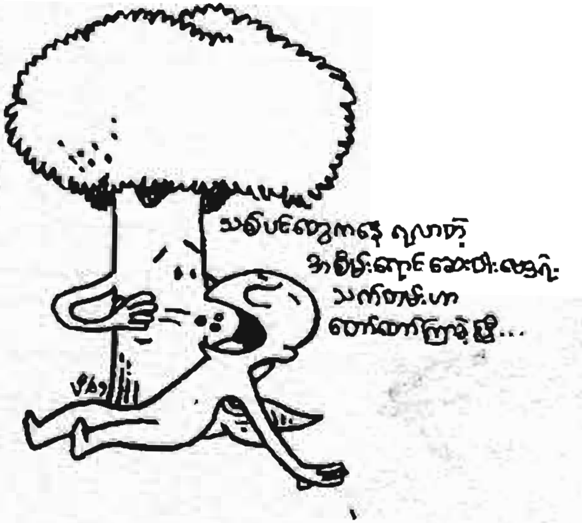

အစိမ်းရောင်ဆေးဝါး

သစ်ပင်တွေကနေရလာတဲ့ အစိမ်းရောင် ဆေးဝါးဗေဒရဲ့ သက်တမ်းဟာ တော်တော်ကြာခဲ့ပြီလို့ ပြောလို့ရတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၅၀၀၀လောက်ကတည်းက ယဉ်ကျေးမှု တည်ထောင်ခဲ့ကြတဲ့ ရှေးဟောင်းလူသားတွေဟာ အက်ဖီဒရာနဲ့ ပေါ်ပီဘိန်းပင်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိကို ကောင်းကောင်း သိခဲ့ကြတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်အထိ အဖက်ဒရင်း၊ မော်ဖင်း၊ ကိုဒင်း စတဲ့ဆေးဝါးတွေအဖြစ် ထုတ်လုပ်ပြီး သုံးစွဲနေရတဲ့ အပင်တွေပါ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အစိမ်းရောင်ဆေးဝါးဗေဒရဲ့သက်တမ်းက တော်တော်လေးငယ်သေးတယ်လို့လည်း ပြောလို့ရတယ်။ အပင်တွေမှာရှိတဲ့ ဆေးဝါးအစွမ်းကို ကင်ဆာကိုကုနိုင်တဲ့ ဆေးအစွမ်းကနေ ပဋိသန္ဓေတားဆေးအထိ အခုအခါမှာ စစ်ဆေး ရှာဖွေ တွေ့နေကြတာမို့ လူသားတွေအတွက် ဒီ့ထက်ပိုပြီး နားလည်ဖို့ ကြိုးစားလေ့လာအောင် တွန်းအား ပေးလိုက်တာပါပဲ။

အနောက်တိုင်းက လူတွေဟာ အရှေ့တိုင်းက ဂျင်ဆင်းမြစ်လို ဆေးဝါးပင်တွေကို စိတ်ဝင်စားလာကြတယ်။ ဆေးဝါးပင်တွေအကြောင်း နှုတ်အပြောနဲ့သာ တစ်ဆင့်မှတ်သားလာတဲ့ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာဟာ ပျောက်ကွယ်မှာ စိုးရိမ်ရပေမဲ့ အခုအခါ သိပ္ပံသုတေသီတွေကလည်း တိုင်းရင်းအပင် ဆေးဝါးတွေအကြောင်း အလေးထားစိတ်ဝင်စားလာကြပါပြီ။ အပူပိုင်း သစ်တောသစ်ပင်တွေရဲ့ ဖြစ်နိုင်ချေ ဆေးဝါးစွမ်းရည်အကြောင်း သေသေချာချာ သုတေသနပြုလုပ်လို့မပြီးသေးခင် သစ်တောတွေ မျိုးတုံးပျောက်ကွယ်မှာကို စိုးရိမ်စိတ်တွေ ဝင်လာကြပါတယ်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့ ဗြိတိန်နိုင်ငံလို အနောက်နိုင်ငံတွေက အခုနောက်ပိုင်းမှာ တိုင်းရင်းအပင်ဆေးဝါးတွေရဲ့ အာနိသင်ကို စူးစိုက်လာကြတယ်။ သူတို့က သဘာဝဆီကို ပြန်သွားနေကြတယ်။ သဘာဝဆေးမြစ်ဆေးပင်တွေက ဓာတုနည်းနဲ့ ထုတ်လုပ်ထားတဲ့ ဆေးတွေထက် မကောင်းကျိုး ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး နည်းနေတာကြောင့်လည်း ဖြစ်တယ်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတော်တော်များများမှာတော့ မူဝါဒချမှတ်သူတွေဟာ တိုင်းရင်းဆေးပညာကို ပြန်ဖော်ထုတ်ပြီး ဒေသထွက် သစ်မြစ်သစ်ဥတွေ

ကို ဆေးအဖြစ် မှီဝဲနိုင်ဖို့ အားပေးနေကြတယ်။ ဈေးချိုတာက တစ်ကြောင်း၊ မိမိယဉ်ကျေးမှုအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်နေတာက တစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားကသွင်းလာတဲ့ဆေးတွေကို အားကိုး နေစရာ မလိုမှာက တစ်ကြောင်း အဲဒီအကြောင်းတွေအရ ပေါ့။

သစ်ပင်တွေဟာ အလွန်အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ ဓာတုစက်ရုံတွေပါ။ နေ့စဉ် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကို သိုလှောင်၊ နေ့စဉ်ကြီးထွားရှင်သန်၊ ပန်းတွေပွင့် အသီးတွေသီး၊ အစေ့တွေ ထုတ်လုပ်၊ သူတို့ရဲ့လုပ်ငန်းဟာ အော်ဂဲနစ်မော်လီကျူးပေါင်း များစွာကို ထုတ်လုပ်နေကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ မူလအခြေခံ လုပ်ဆောင်ချက်တွေက သစ်ပင်အားလုံးအတူတူပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ သစ်ပင်မျိုးစိတ်တစ်ခုချင်းကနေ အထူးဖန်တီးလိုက်တဲ့ပစ္စည်းတွေရှိတယ်။ အဲဒါကို ဆင့်ပွားဒြပ်ရော Secondary Compound လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဆင့်ပွားဒြပ်ရောကျတော့ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတူတော့ဘူး။

အပင်တွေဟာ သူ့ချည်း ခွဲထားရင် သိပ် သန်စွမ်းထက်မြက်တာမဟုတ်ပေမဲ့ တခြားအပင်တွေရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုခံရတဲ့အခါမျိုး၊ တခြားအပင်တွေရဲ့အဟာရကို ရတဲ့အခါမျိုး၊ ဝတ်မှုန်ကူးမျိုးပွားဖို့ တခြားအပင်တွေရဲ့ကူညီခံရတဲ့အခါမျိုး၊ အစေ့ပျံ့လွင့် အောင် ကူညီခံရတာမျိုးဖြစ်လာခဲ့ရင် သူတို့ဟာ သန်စွမ်းကြံ့ခိုင် လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ဓါတ်ပစ္စည်းတွေဟာ ခုခံကာကွယ်တဲ့ သဘာဝရှိပြီး တချို့ဓါတ်ပစ္စည်းတွေက အပင်ရဲ့ တည်ရှိမှုကို ကြော်ငြာပေးတဲ့သဘော ဒါမှမဟုတ် အပင်ရဲ့ အစာချက်မှု (ဆင်ဘိုင်အိုးဆစ်စ်)ကို ကူညီပေးတဲ့သဘော ရှိတယ်။ တချို့ဓါတ်ပစ္စည်းတွေကတော့ စွန့်ထုတ်ပစ္စည်း ဒါမှမဟုတ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဆိပ်ဖြေတဲ့ သဘာဝရှိတယ်။ အပင်အများအပြားဟာ လူသားတွေအတွက် တန်ဖိုးအလွန်ကြီးမားလှပါတယ်။ ဥပမာ ဟော်မုန်းတွေ ပဋိဇီဝဆေးဝါးတွေ၊ မူးယစ်စိတ်ကြွဆေးတွေ၊ အလာဂျီလို့ခေါ်တဲ့ ဓါတ်မတည့်တာကို ချေဖျက်တဲ့ (ဟစ်စ်တမင်းကိုတိုက်ဖျက်တဲ့)ဆေးဝါးတွေ၊ ပိုးသတ်ဆေးတွေ၊ အဆိပ်တွေ၊ အမျိုးအစားကတော့ စုံလှပါတယ်။

တချို့အပင်မျိုးစုဝင်တွေဟာ ဆင့်ပွားဒြပ်ရောတစ်ခုဒါမှမဟုတ် အများကြီးပဲ အားကောင်းအစွမ်းထက်နေတာမျိုးရှိတယ်။ နီးနီးစပ်စပ် တူတဲ့ အမျိုးအစား တစ်ခုတည်းမှာကိုပဲ အပင်မျိုးဗီဇနဲနဲလေးပြောင်းသွားတာနဲ့ ဓါတုပါဝင်မှုနဲ့ အကျိုးဆက်က သိသိသာသာကို ပြောင်းလဲသွားတာမျိုးတွေရှိတယ်။ ဒီလို ပြောင်းလဲမှုတွေကြောင့် ဓာတုပညာရှင်တွေနဲ့ ဆေးဝါးပညာရှင်တွေအတွက် သစ်ပင်တွေဟာ စိတ်ဝင်တစား စူးစမ်းလေ့လာဖို့ကောင်းနေပါတယ်။

အလွန်အရေးပါတဲ့ ဆင့်ပွားဒြပ်ရော သုံးမျိုးရှိတယ်။ အယ်လ်ကလွိုက်၊ ဂလိုက်ကိုဆိုက် နဲ့ ဆက်ပိုနင်စ် တွေပါ။ အယ်လ်ကလွိုက်တွေဟာ နိုက်ထရိုဂျင်အရောတွေဖြစ်တယ်။ ပင်မနာဗ်ကြောစနစ်ကို အကျိုးသက်ရောက်စေတဲ့ဒြပ်ရော တွေဖြစ်တယ်။ ကဖင်း၊ မော်ဖင်း၊ ကွီနင်း၊ ဆထရစ်ချ်နင်း အုပ်စုတွေပေါ့။ အဲဒီအုပ်စုဝင် ဒြပ်ရောတွေကို အများကြီး စားသုံးမိရင်သေစေနိုင်ပါတယ်။ ဘိန်းပင်ဟာ အဲဒီအယ်လ်ကလွိုက်ပါဝင်တဲ့ အပင်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။

ဂလိုက်ကိုဆိုက်မှာပါဝင်တဲ့ ဇီဝကမ္မဗေဒအရ တက်ကြွတဲ့ မော်လီကျူးက သကြားမော်လီကျူး နဲ့ ဆက်နွယ်ပေးပါတယ်။

မြေခွေးလက်အိတ် (Fox glove) လို့ခေါ်တဲ့အပင်ကနေ ထုတ်ယူတဲ့ ဂလိုက်ကိုဆိုက် တစ်မျိုးက နှလုံးရောဂါကို ကုသတဲ့ဆေးဖြစ်တယ်။ ဝမ်းနှုတ်ဆေးအဖြစ် ထုတ်ယူသုံးစွဲတဲ့ ပွေးကိုင်းလိုအပင်မျိုး၊ အသီးတွေအခေါက်တွေကို ရေနဲ့ဖျော်လိုက်ရင် အမြုပ်ထွက်ပြီး ဆပ်ပြာအဖြစ် သုံးလို့ရတဲ့ တရော်လို ကင်ပွန်းလို ကုလားကင်ပွန်းလို အပင်မျိုးတွေပေါ့။

အပင်ကရတဲ့ အဲဒီဆင့်ပွားဒြပ်ရောတွေဟာ ကမ္ဘာမှာအလွန်အသုံးများပြီး စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းမှာ အဓိကပါဝင်နေပါတယ်။ ၁၉၈၀ခုနှစ်လောက်မှာ ကုလသမဂ္ဂက စစ်တမ်းကောက်ယူသိရှိရတာက ဆေးဝါးပင်တွေကို ကုန်သွယ်မှုဟာဒေါ်လာ သန်း၅၅၀တန်ဖိုးရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အပင်မျိုးပေါင်း ၄၀၀ ကို စီးပွားဖြစ်ကုန်ကူးကြတာပါ။ တချို့ဆင့်ပွားဒြပ်ရောတွေကို ဓါတ်ခွဲခန်းနည်းပညာတွေနဲ့ အပင်တွေကနေထုတ်ယူပြီးတော့ တချို့ကိုတော့ အစားထိုးဓါတ်ပစ္စည်းတွေနဲ့ထုတ်လုပ် နေတာဖြစ်ပါတယ်။ Fox glove လို တချို့အပင်ဆင့်ပွားဒြပ်ရောတွေက အစားထိုးဓါတ်ပစ္စည်းနဲ့ ထုတ်ယူ မခံသေးဘူး။ အလွန် ခေါင်းမာတယ်။ ဒါကြောင့် အခုထိတော့ အဲဒီဆေးဝါးတစ်မယ် မှီဝဲ သုံးစွဲတိုင်း မူလအပင်ရဲ့ ဆင့်ပွားဒြပ်ရောပါဝင်နေရတုန်းပါ။

နာကျင်အကိုက်အခဲပျောက်ဆေး

နာကျင်မှုသက်သာစေတဲ့ဆေး၊ အဖျားပြတ်ဆေးအဖြစ်လူတိုင်းသိတဲ့ အက်စ်ပရင်ဟာ အပင်သုတေသနလုပ်ငန်းမှာနမူနာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဟိုးရှေးရှေးတုန်းကတည်းက မိုးမခ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဖြူ (White Willow) [လက်တင်နာမည်အရ (Salix alba)] အပင်ရဲ့အခေါက်ဟာ နာကျင်မှု သက်သာစေမှန်း သိခဲ့၊ သုံးခဲ့ကြတယ်။ အခေါက်ကို အရေကြို သောက်ခြင်းအားဖြင့် အဖျားဝေဒနာ၊ အဆစ်ယောင် အဆစ်နာ ဝေဒနာ၊ ဂေါက်လို့ခေါ်တဲ့ အဆစ်ယောင်ဝေဒနာ၊ သွားကိုက်၊ နားကိုက် ခေါင်းကိုက် ဝေဒနာတွေကို သက်သာ ပျောက်ကင်း စေတယ်လို့ ရှေးခေတ်က လူတွေသိခဲ့ သုံးစွဲခဲ့ကြတယ်။

ဆယ့်ကိုးရာစုမှာတော့ မိုးမခဖြူပင်တွေဆီကနေ အသုံးဝင်လှတဲ့ အဲဒီဆေးဝါးဓါတ်ကို စတင်ခွဲထုတ်ခဲ့ပြီး အဲဒီဆေးဝါးကို ဆယ်လီဆင်လို့ ခေါ်တယ်။ သူနဲ့ ဆင်တူတဲ့ ဆယ်လီဆလစ်အက်စစ်ဒြပ်ရောကို Meadow sweet အဲဒီတုန်းက Spiraea ulmaria လို့သိတဲ့ အပင်ကနေ ထုတ်ယူထားတယ်။ ၁၈၉၉ခုနှစ်ကျတော့ ဆယ်လီဆလစ်အက်စစ် (Salicylic acid) နဲ့ အက်စီတစ်အက်စစ် (Acetic acid) အရောဖြစ်တဲ့ ဓာတုအက်စီတိုင်းလ်ဆယ်လီစလစ်အက်စစ်က ပိုပြီးအစွမ်းထက်တယ်ဆိုတာ သိလာကြတယ်။ အဲဒီ ဒြပ်ရောကို စပီရေယာဆိုတဲ့ နာမည်အရ အက်စ်ပရင်လို့ ပေးလိုက်တယ်။ ဆယ်လီဆလစ်အက်စစ်ဟာ အခုအချိန်အထိ အားကစားသမားတွေ နာကျင်ကိုက်ခဲတဲ့ဝေဒနာသက်သာဖို့ သုံးနေရတုန်းပါပဲ။ မြန်မာပြည်မှာ ဘတ်စ်ပရိုအဖြစ် လူတိုင်းသိခဲ့ပြီး လူတိုင်းသုံးကြပါတယ်။

ကွီနင်းရာဇဝင်

လူသားတွေကို နာကျင်မှုဝေဒနာ သက်သာစေတဲ့ အစိမ်းရောင်ဆေးဝါးတွေပြီးရင် ဒုတိယ အကျိုးအဖြစ်စေဆုံးကတော့ အဖျားဖြတ်ဆေးတွေပါပဲ။ အဲဒီထဲမှာ နာမည်အကျော်ကြားဆုံးကတော့ ငှက်ဖျားကို ကုသပေးတဲ့ ကွီနင်းပေါ့။

ငှက်ဖျားဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူသားကို ဆိုးကျိုးပေးဆုံး အဖျားရောဂါပါ။ ရှေးအဆက်ဆက် လူသားတွေ လက်ထက်ကတည်းက လူတွေကို သတ်လာခဲ့တဲ့ရောဂါပါ။ စစ်ထွက်သူ အများအပြားဟာ တောအထပ်ထပ်ကို ကျော်ဖြတ် စစ်ချီရတဲ့ အတွက် ငှက်ဖျားရောဂါနဲ့ သေကြရတယ်။ အလက်ဇန္ဒြား သည်ဂရိတ်ဆိုတဲ့ စစ်ဘုရင်ဟာ ငှက်ဖျားနဲ့ သေခဲ့ရတယ်။ ကွီနင်းဆေးဝါးကို မတွေ့သေးမီ တစ်နှစ်ကို ၂သန်းလောက် ငှက်ဖျားနဲ့ သေနေကြတယ်။ အဲဒီထဲက တစ်ဝက်လောက်က အိန္ဒိယပြည်ကလူတွေတဲ့။ ၁၉၀၂ခုနှစ် ထိအောင် ငှက်ဖျားရောဂါကို ဖြစ်စေတဲ့ပိုးကို ခြင်ကနေ သယ်ပြီး ဖြန့်ပေးနေတာလို့ လူတွေ မသိကြဘူး။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ဒီဒီတီပိုးသတ်ဆေးနဲ့ ခြင်တွေကိုနှိမ်နင်းရကောင်းမှန်းသိတဲ့အချိန်ကျမှ လူသားတွေ ငှက်ဖျားဒဏ်ကနေ နည်းနည်းသက်သာ ရာရခဲ့ပါတယ်။

ကွီနင်းကို တောင်အမေရိကန်အင်ဒီးစ်နယ်မှာ ပေါက်တဲ့ စင်ကိုနာသစ်ပင်ကနေ ရတယ်လို့ အဆိုရှိပါတယ်။ အဲဒီကနေ ဆယ့်ခုနစ်ရာစုကျမှ ဥရောပကို သယ်လာတယ်။ ၁၈၂၀ခုနှစ်မှာ ကွီနင်းပင်ရဲ့အခေါက်ထဲက အယ်လ်ကာလွိုက်ကို သီးသန့် ဖယ်ထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက်မှာတော့ အကျိုးဆက်က ခန့်မှန်းလို့ရပါတယ်။ ကွီနင်းအခေါက် စုဆောင်းတဲ့လူတွေ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ခုတ်ယူစုဆောင်းကြလို့ ဘိုလီးဗီးယားနဲ့ ပီရူးက တောတွေ ပျက်စီးကုန်ပါတယ်။

ငှက်ဖျားအကြီးအကျယ်ဖြစ်တဲ့ အိန္ဒိယမှာ အင်္ဂလိပ်

BURMESE CLASSIC .com
www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လူမျိုးတွေနဲ့ ဒတ်ချ်လူမျိုးတွေဟာ ကွီနင်းပင် ကို အစေ့ကနေ၊ အကိုင်းကနေ၊ အမြစ်ကနေ၊ အပင်ပေါက်ကနေ အမျိုးမျိုး စိုက်ကြည့်တယ်။ စိုက်လိုက်တဲ့သစ်ပင်တွေ တစ်သန်းလောက်က ဘာမှသုံးမရဘူး။ အဖြစ်မှန်ကတော့ ဆင်ခိုနာအပင် အမျိုးမျိုးမှာ ကွီနင်းဆေးဝါးအာနိသင်ကောင်းတဲ့အပင်မျိုးက နဲနဲလေးပဲရှိတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ ကွီနင်းအာနိသင် အများကြီးပါမှန်း ကောင်းကောင်းသိတဲ့ ဆင်ခိုနာပင်အစေ့ကို ဘိုလီးဗီးယားကနေ အင်္ဂလိပ်တစ်ယောက်က တရားမဝင် ခိုးထုတ် သယ်သွားတယ်။ အဲဒီအစေ့ထဲက တစ်ပေါင်လောက်ကို မဖြစ်စလောက် ပိုက်ဆံလေးနဲ့ ဒတ်ချ်လူမျိုးတစ်ယောက်က ရသွားတယ်။ အဲဒီအစေ့လေးတွေကနေ ကွီနင်းအာနိသင်ပါတဲ့ ဆင်ခိုနာအပင်ပေါင်း ၁၂၀၀၀ လောက်ကို အောင်အောင် မြင်မြင် စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီအပင်တွေမှာပါဝင်တဲ့ ကွီနင်း ပါဝင်နှုန်းဟာ က်ကောင်းထောက်မစွာပဲ အလွန် ကြွယ်ဝနေတာကြောင့် တစ်ဦးတည်း အပိုင်သိမ်းတဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေ သန်းကြွယ်သူဌေးတွေဖြစ်ကုန်ကြတာပေါ့။

နောက်ပိုင်းကျတော့ ဒီဒီတီ ပိုးသတ်ဆေးရယ်၊ သဘာဝ မဟုတ်ဘဲ ထုတ်ယူရတဲ့ ငှက်ဖျားနှိမ်နင်းဆေးတွေရယ် ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခါ ကွီနင်းတွေ ပြန်ငြိမ်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ငှက်ဖျားပိုးတွေဟာ ဆေးယဉ်လာ၊ ဆေးပြီးလာတယ်။ ဒီတော့ မူလ ကွီနင်းဘက်ကို ပြန် ဦးလှည့်ကြပြန်တယ်။

ရှင်စေနိုင် သေစေနိုင်တဲ့ဆေးဝါးများ

ဘိန်းပင်(အိုပီယမ်ပေါ်ပီ)ဟာ အသွားနှစ်ဖက်ရှိတဲ့ ဓါးလို့ ပြောကြတယ်။ တစ်ဖက်က ကုသပျောက်ကင်းစေတဲ့ အာနိသင်၊ တစ်ခြားဖက်က ဖျက်ဆီးတဲ့အာနိသင်ပေါ့။ မော်ဖင်းလို့ ခေါ်တဲ့ ဝေဒနာသက်သာစေတဲ့ဆေးဝါးကို အဲဒီဘိန်းပင်ကနေ ထုတ်ယူတာပါ။ အခုအချိန်ထိတော့ မော်ဖင်းကို ဘိန်းပင် ကနေ မဟုတ်ဘဲ တခြားဓာတုနည်းလမ်းနဲ့ထုတ်ယူလို့ မရသေးပါဘူး။ အဲဒီကနေ သေစေလောက်တဲ့ နံပါတ်ဖိုးခေါ်တဲ့ ဘိန်းဖြူကို ထုတ်ယူကြပါတယ်။

ဘိန်းပန်းပင်ကထွက်တဲ့ အစေး ဘိန်းမဲရဲ့ အိပ်ပျော်စေတဲ့အစွမ်းနဲ့ နာကျင်မှုဝေဒနာ သက်သာစေတဲ့အစွမ်းကို ဟိုး ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပဲ လူတွေသိခဲ့ကြ သုံးခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီဘိန်းကို အနုပညာသမားတွေက သုံးစွဲကြည့်၊ ယစ်မူးကြည့်ကြပါတယ်။ ကိုးလ်ရစ်ချ်ဆိုတဲ့ ကဗျာဆရာ ဘိန်းမူးပြီး ရေးခဲ့တဲ့ ကူဘလိုင်ခန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆိုတဲ့ ကဗျာဟာ တော်တော် နာမည်ကြီးပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အယ်လီဇဘက် ဘားရက် ဘရောင်းနင်းဆိုတဲ့ ကဗျာဆရာမလည်း ဘိန်းစွဲသွားလို့ ဆေးဝါးနဲ့ ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် ကုသခဲ့ရတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ဘိန်းပင်မှာ အယ်လ်ကလွိုက် ၂၅မျိုးလောက် ပါတယ်။ မော်ဖင်းက အဲဒီထဲက တစ်ခုပါ။ ဂရိနတ်ဘုရားတွေထဲက အိပ်မက်နတ်ဘုရားတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ မော်ဖီးယပ်စ်ကို စံပြုပြီး ပေးထားတဲ့နာမည်ပါ။ ကမ္ဘာပေါ်က နာကျင်မှုကို ခုခံတဲ့ဆေးဝါးတွေထဲမှာတော့ အစွမ်းအထက်ဆုံး ဆေးပါ။ သူ့ရဲ့အဖိုးတန်လှတဲ့ အာနိသင်ဟာ ဆေးပညာမှာ ထင်ရှားပေါ်လွင်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် နောက်ဆုံးအချိန်ကို ရောက်နေတဲ့ လူနာတွေအတွက် ဒီမော်ဖင်းဆေးဝါးကို သုံးစွဲဖို့ စဉ်းစားစရာအဖြစ်ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ မော်ဖင်းရဲ့ဆိုးကျိုးက တော်တော် အန္တရာယ်ကြီးလွန်းလို့ အဲဒီဆေးအသုံးကို အခုအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက တားမြစ်ထားတယ်။ မော်ဖင်းရဲ့သတ္တိအရ နာကျင်မှုသက်သာတယ်။ အိပ်မပျော်ဘူး။ စိတ်ပူပင်သောကတွေကို ငြိမ်းအေးစေတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက စိတ်ကိုနှိုးဆွတဲ့ ဆေးဝါးလည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သုံးစွဲသူတွေက ကြိုက်ကြတယ်။ ဆေးဖြတ်တဲ့သူတွေမှာတော့ ကိုယ် စိတ် ဝေဒနာတွေနဲ့ သေတဲ့အထိ ဖြစ်နိုင်တယ်။

ကိုဒင်းကတော့ မော်ဖင်းထက် ငါးပုံတစ်ပုံလောက်ပဲ ပြင်းအားရှိတယ်။ အိမ်သုံးဆေး ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေးအဖြစ်၊ အအေးမိပျောက်ဆေးအဖြစ် သုံးလို့ရတယ်။ မော်ဖင်းနဲ့ စာရင်တော့ မူးယစ်အစွဲ နည်းပါတယ်။

အရှေ့တောင်ဥရောပနဲ့ အနောက်အာရှရဲ့ ဒေသထွက်

အပင်ဖြစ်တဲ့ ဘိန်းပင်ဟာ အခုဆိုရင် စိုက်ပျိုးယူနေကြပြီ။ တူရကီနိုင်ငံကနေ အရှေ့ဘက်ထိ အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွေမှာ စိုက်ပျိုးကြတယ်။ ဒေသခံတွေရဲ့ စီးပွားရေးလည်း ပြေလည်စေချင်၊ ဘိန်းကိုလဲ နှိမ်နင်းချင်တဲ့ တချို့အစိုးရက ဘိန်း စိုက်ပျိုးမဲ့အစား တခြားဘိန်းအစားထိုး သီးနှံတွေ စိုက်ဖို့ တွန်းအားပေးနေရပါတယ်။

သေလောက်အောင်ရူးတဲ့အပင်လည်း ရှိပါသေးတယ်။ မြန်မာမှာ ပဒိုင်းပင်လို့ သိကြတယ်။ ပဒိုင်းညို သို့မဟုတ် ပဒိုင်းခတ္တာပေါ့။ အင်္ဂလိပ်အမည်နဲ့ Thornapple တဲ့။ အမေရိကန်တွေက Jimsonweed လို့ခေါ်တယ်။ လက်တင်နာမည်နဲ့တော့ Datura stramonium လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီပဒိုင်းပင်ရဲ့အပွင့်က အဖြူရောင်ခေါင်းလောင်းပုံ။ လှလည်းလှတယ်။ အရွက်ပုံစံက သူတို့အမေရိကန်တွေက စပီးနာ့ချ်လို့ခေါ်တဲ့ ကန်စွန်းရွက်လို အပင်နဲ့ ဆင်တူတယ်။ ဒါကြောင့် ဂျိမ်းစ်တောင်းလို့ ခေါ်တဲ့ ဂျိမ်းစ်မြို့မှာ သင်္ဘောဆိုက်တော့ သင်္ဘောသားတွေက အဲဒီ ပဒိုင်းပင်အရွက်တွေ အပွင့်တွေကို စားမိကြတာ သေလုမျောပါး ခံလိုက်ရတယ်ပြောတယ်။

နှလုံးရောဂါဝေဒနာအတွက်ဆေးပင်

မြေခွေးလက်အိတ်ပင် (Foxglove) (လက်တင်နာမည် Digitalis purpurea)ဟာ နှလုံးရောဂါသက်သာစေတဲ့ဆေးဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းက ဆင်းရဲသားတွေကို ဆေးကုပေးရင်း သူ့ဘဝကိုရှင်သန်နေတဲ့ ဝီလျံမ်ဝစ်သာရင်းဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှလုံးရောဂါဝေဒနာနဲ့ တစ်ကိုယ်လုံးဖောယောင်နေတဲ့ မိန်းမကြီး တစ်ယောက်ကို ကုပေးဖို့ သွားတယ်။ ဒီမိန်းမကြီးရဲ့ ရောဂါက တော့ တော်တော်ဆိုးနေပြီလို့ သူသိတယ်။ နောက် ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါ အဲဒီမိန်းမကြီးရောဂါ တော်တော်လေးကို သက်သာနေတာကို တွေ့ရတယ်။ နောက်တော့မှ သူ သိရတာက ဒီမိန်းမဟာ တိုင်းရင်းဆေးဝါးပင်တွေကို သောက်နေခဲ့တယ် ဆိုတာပဲ။ သူက လူနာမိန်းမကြီးသောက်တဲ့ ဆေးပင်တွေကို သုတေသနလုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီဆေးပင်တွေထဲက မြေခွေးလက်အိတ်ပင်ကြောင့်လို့ သူ သိသွားတဲ့အခါမှာတော့ ဘယ်ဓါတ်က ဖောယောင်တာကိုသက်သာစေတာလဲလို့ သိအောင် ဝစ်သာရင်း ဟာ သုတေသနလုပ်ငန်းကို ဆယ်နှစ်ကြာ လုပ်ကိုင်ခဲ့တယ်။ တော်တော်ကြီးကြာမှ မြေခွေးလက်အိတ်အပင်က နှလုံးကို သွားပြီး အာနိသင်ပေးတယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ နှလုံးကို သွေးလှည့်ပတ်မှုကောင်းလာစေတယ်။ အဲဒီသွေးလှည့်ပတ်မှုကြောင့် ကျောက်ကပ်တွေကောင်းလာပြီး ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့အရည်တွေ စုနေမှုကို ပြန်လျော့စေတယ်။ ဒါကြောင့် အဖော သက်သာသွားတာပဲ။ အဲဒီအပင်ဟာ မလိုလားအပ်တဲ့ ဘေးထွက်အာနိသင် ဆိုးကျိုးတွေကိုလည်း ပေးပါတယ်။ ဝစ်သာရင်းဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆေးပမာဏ အချိန်အဆမှန်အောင် လေ့လာစူးစမ်းနေခဲ့ရတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

ခရမ်းရောင်ခေါင်းလောင်းပုံ ပန်းပွင့်တွေအညာမှာ စုပြီး အစုလိုက် အဆုပ်လိုက်ပွင့်တဲ့ အဲဒီပန်းပင်တွေဟာ ပန်းခင်းကြီး တစ်ခုအဖြစ် အလှစိုက်ပျိုးခဲ့ရာက အခုတော့ သန်းပေါင်း များစွာသော နှလုံးရောဂါဝေဒနာရှင်တွေရဲ့အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင်

တွေ အဖြစ် အလွန် ဂုဏ်သတင်း မွှေးပျံ့နေပါတယ်။ အဲဒီအပင်ကနေရတဲ့ ဂလိုက်ကိုဆိုက်တွေ (Digoxin နဲ့ Digitoxin) ဟာ နှလုံးခုန်နှုန်းကို မှန်စေတယ်။ နှလုံးခုန်စွမ်းအားကို သန်မာစေတယ်။ အရွက်ကို အခြောက်ခံပြီး ဆေးဝါးကို ထုတ်ယူရပါတယ်။ အခုချိန်အထိတော့ ဓာတုနည်းနဲ့ထုတ်ယူလို့ မအောင်မြင်သေးဘူးတဲ့။ ၁၉၈၄ခုနှစ်အထိ အရွက်ခြောက်ကနေပဲ ဆေးဖော်စပ်နေရတုန်းလို့ သိရပါတယ်။

ကင်ဆာပျောက်ဆေးဝါးပင်များ

ပန်းအိုးနဲ့ စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြတဲ့ Rosy periwinkle (Catharanthus roseus) ပင်ကနေ ကင်ဆာကုသဖို့ ဆေးဝါး ဖော်ထုတ်ကြတယ်။ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားတွေက ဒီအပင်ကို ဆီးချို ကုသဖို့ ကာလကြာကြာကတည်းက သုံးလာခဲ့ကြတာမို့ ၁၉၅၀ကျော် ကာလလောက်မှာ ကနေဒါနိုင်ငံက ဆေးဝါး သုတေသနအဖွဲ့က သုတေသန လုပ်ကြည့်တယ်။ ယုန်တွေကို အဲဒီအရွက်တွေ ကျွေးတယ်။ နောက်တော့ အဲဒီအပင်ကရတဲ့ ကြိတ်ညှစ်အရည်ကို ဆေးထိုးပေးတယ်။ သွေးထဲက အချိုဓါတ် စမ်းသပ်မှုဟာ ဘာမှ မထူးခြားခဲ့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီစမ်းသပ် သတ္တဝါလေးတွေ သေကုန်ကြတယ်။ စစ်ဆေးကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ပယ်ရီဝင်ကယ်လ်အပင်ရဲ့ ကြိတ်ညှစ်ရည်ဟာ သွေးထဲက သွေးဖြူဥတွေကို လျော့နည်းကုန်စေတယ်လို့ တွေ့လာရတယ်။ ရုက္ခဗေဒဆေးဝါးသုတေသနဌာနတစ်ခုက အဲဒီဆေးကို သွေးကင်ဆာ ဖြစ်နေတဲ့ကြွက်တွေကို အစမ်း ပေးကြည့်တယ်။ ကြွက်တွေဟာ သက်တမ်းပိုရှည်လာတာကို တွေ့ရတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆက်လက် သုတေသနလုပ်ကြတဲ့အခါ ၁၉၅၈ခုနှစ်မှာတော့ အဲဒီအပင်ထဲက အယ်လ်ကလွိုက်တစ်မျိုးဟာ သွေးဖြူဥတွေပေါ် တိုက်ရိုက် သက်ရောက်စေတာပဲလို့ တွေ့သွားကြတယ်။ အဲဒီ အယ်လ်ကလွိုက်ကို ဗင်ဘလတ်စ်တင်း လို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ နှစ်ဆယ့်ငါး နှစ်အတွင်း အယ်လ်ကလွိုက်တွေအမျိုးပေါင်း ၇၀ လောက် တွေ့လာတဲ့အထဲမှာ ဒီ ဗင်ဘလတ်စ်တင်းကတော့ ပါဝင်တဲ့ရာခိုင်နှုန်းက တော်တော်ကို နည်းလွန်းနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကံကောင်း ထောက်မစွာ ဒီဆေးကနည်းနည်းလေးနဲ့ တာသွားတယ် လို့ သိရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နာမည်ကြီးနေတာကတော့ တပင်တိုင်မြနန်းဆိုတဲ့နွယ်ပင်မျိုးပါပဲ။ (Cissus မျိုးနွယ်ထဲကလို့ သိရပါတယ်) အပင်ရဲ့အမြစ်က အသက်ကယ်နိုင်တဲ့သတ္တိ ရှိတာပါ။ ကျိုချက်သောက်ရင် ကင်ဆာပျောက်စေတယ်ဆိုလို့ အခုအခါ ဆေးဝင်ပင်အဖြစ် သုတေသနလုပ်ထားပါတယ်။

သွေးတိုးပျောက်တဲ့ဆေးပင်

သွေးတိုးကျစေတဲ့ဆေး Reserpine ကို Rauwolfia serpenitna အပင်ရဲ့အမြစ်ကနေ ရတယ်။ သွေးဖိအားတိုးစေတဲ့ဆေး ephedrine ကိုတော့ Ephedra မျိုးစိတ်အပင်တွေကနေ ထုတ်ယူရရှိတယ်။ အမေရိကန်ဆေးဝါးဗေဒပညာရှင် နှစ်ယောက် ၁၉၂၃ခုနှစ်မှာ တရုပ်ပြည် ပီကင်းမှာရှိတဲ့ ဆေးဆိုင်တစ်ခုကို သွားရင်းနဲ့ အပင်ရဲ့အစွမ်းသတ္တိကိုသိလာပြီး တရုပ်တိုင်းရင်းဆေးဝါးပင်တွေကို သုတေသနလုပ်ကြည့်ရာက အက်ဖီဒရာပင်ကနေ ထုတ်ယူလို့ရတဲ့ ဖြပ်ဟာ သွေးဖိအားတက်စေတာကို သိသွားတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

သန္ဓေတားဆီးမှုဆိုင်ရာတော်လှန်ရေး

ပြီးခဲ့တဲ့ရာစုနှစ်ဝက်ရဲ့ ထင်ရှားပေါ်လွင်လှတဲ့ တိုးတက်မှုတွေထဲကတစ်ခုကတော့ ပဋိသန္ဓေတားဆေးတွေ ရှာဖွေ တွေ့ရှိသွားခြင်းပါပဲ။ မွေးဖွားနှုန်း ကန့်သတ် ထိန်းချုပ်တဲ့ကိစ္စကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အမေရိကန်လူမျိုး ဇော်ဂဲနစ်ဓာတုပညာရှင် ရပ်ဆဲလ်မာကာ (Russel E. Marker) ဖြစ်တယ်။ သူက စတီးရွိုက်တွေကို လေ့လာနေရာကနေ လူသားတွေရဲ့ လိင်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဟော်မုန်းတွေကို လေ့လာနေတဲ့သူပါ။ သူက မိန်းမတွေမှာ ပရိုဂျက်စတရုန်းဟော်မုန်း ချို့တဲ့လို့ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျတဲ့ဖြစ်စဉ်ကို လေ့လာနေတာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ Dioscorea မျိုးနွယ်အပင်မှာ တွေ့ သွားပါတယ်။

အခုခေတ်မှာ အနောက်တိုင်းနိုင်ငံက ပဋိသန္ဓေတားဆေးတွေအားလုံးလိုလိုဟာ ဓာတုနည်းတွေနဲ့ ထုတ်ယူထားတာပါ။ ဒါပေမဲ့ တရုပ်၊ အိန္ဒိယစတဲ့နိုင်ငံတွေမှာတော့ အပင်ရိုင်းတွေကနေ ဆေးထုတ်ယူနေကြတုန်းပါပဲ။ တကယ်တော့ ဝါဂွမ်းပင်လို၊ ပဲပိစပ်ပင်လို အပင်မျိုးတွေမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ချေ ပဋိသန္ဓေတားဆေးအာနိသင်တွေ ပါပါတယ်။ တချို့တိုင်းပြည်တွေမှာ ဘာမှန်းမသိရတဲ့အပင်က အခေါက်တွေကို ပဋိသန္ဓေတားဆေးအဖြစ် ကျိုသောက်တာ အများကြီး ရှိတယ်။ တကယ်လည်း အာနိသင်ကောင်းတဲ့ အပင်တွေပေါ့။ နောက်အလားအလာ ကိုယ်ဝန်အတွက် ထိခိုက်မဲ့အဖြစ်တွေကြောင့် သတိထား သုံးရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကတော့ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း ဟိမဝန္တာတောင်ခြေ သစ်တောတွေမှာ ကမ္ဘာ့ရဲ့တခြားဒေသတွေမှာပေါက်တဲ့ အပင်ထက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

Diosgenin ပါဝင်မှု ပိုကောင်းနေတဲ့ ပဋိသန္ဓေတားဆေးပင် Dioscorea deltoidea တွေပေါက်တာမို့ အဲဒီအပင်တွေကို ဆေးဝါးစက်ရုံကြီးတွေက အမြစ်ကလှန် တူးဆွ ယူကြတာ။ အဲဒီနေရာတစ်ဝိုက်မှာ အပင်တွေကို ကုန်ရော။ အဲဒီအပင်မျိုးတွေက တခြားဒေသကအပင်ထက် Diosgenin ပါဝင်နှုန်း များရုံတွင်မကဘူး။ ဘေးဖြစ်စေတတ်တဲ့ စတီးရွိုက်ပါဝင်နှုန်းကလည်း မသိသာလောက်အောင် နည်းနေသေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဟိမဝန္တာတောင်ခြေက ကက်ရှမီးယားနဲ့ ဟိမာချယ်လ်ပရာဒက်ရှ် အပိုင်းမှာ တောအပြောင်ရှင်းပစ်လိုက်ကြတယ်။ တခြားနေရာမှာ ကျန်နေသေးတဲ့အပင်တချို့ကျတော့ ဒိုင်အိုစ်ဂျင်နင်ပါဝင်နှုန်းက ဟိုတုန်းကထက် အလွန်ကိုနည်းသွားတယ်။

ဒီ့အတွက် အဖြေကတော့ ဆေးအာနိသင် ပိုများတဲ့ အပင်မျိုးတွေကို ကောင်းကောင်းဂရုစိုက် ထိန်းသိမ်းစိုက်ပျိုး၊ တောထဲမှာ ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ အရိုင်းပင်တွေကိုလည်း တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စောင့်ရှောက် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်း ရမယ် ဆိုတာပါပဲ။

ကိုယ်ခန္ဓာအတွက် စွမ်းအားဖြည့်အပင်တွေ

ဆေးပညာရဲ့အခန်းကဏ္ဍကို မြင်တဲ့မြင်ကွင်း နှစ်မျိုးရှိတယ်။ တစ်မျိုးက ကုသတဲ့အစွမ်း၊ နောက်တစ်မျိုးက ကာကွယ်တဲ့အစွမ်း။ အနောက်တိုင်းဆေးဝါးပညာမှာ ကုသတာကို အလေးပေးပြီး အရှေ့တိုင်းဆေးဝါးပညာ (အထူးသဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ) မှာ ကာကွယ်တာကို အလေးပေးပါတယ်။ ကျန်းမာရေးကို အစဉ်သဖြင့်တည်တံ့အောင် ဆေးဝါးပင် မှီဝဲတဲ့အလေ့အထပေါ့။

အိုင်ဗီနွယ်ပင်အမျိုးအစားဖြစ်တဲ့ ဂျင်ဆင်းဆေးမြစ် (Panax ginseng)ဟာ တရုတ်လူမျိုးတွေရဲ့ လက်နက်ပါပဲ။ အရွယ်ကြီးသူတွေကို နုပျိုသန်စွမ်းစေတာ၊ အားနည်းနေတဲ့ သူတွေ အားရှိစေတာ၊ မောပန်းလွယ်နေသူတွေကို အမောခံနိုင်စေတာ၊ ခေါင်းကိုက်၊ အိပ်မပျော်စားမဝင်၊ အဆုပ်ရောဂါ၊ ဆီးချိုနှလုံးဝေဒနာ၊ ကျောက်ကပ်ရောဂါ အို ဘာရောဂါပဲဖြစ်ဖြစ် ဂျင်ဆင်းမြစ်ကို စားကြပါတယ်။ မြန်မာလိုတော့ ဥဖြပ်ရောဂါ ပျောက်တဲ့ဆေးလို့ ခေါ်ကြမလားမသိဘူး။ ဘာရောဂါ အမျိုးအစားမဆို ပျောက်ကင်းတယ် ဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်ကို လက်တင်ဘာသာနဲ့ panacea လို့ ပြောကြပါတယ်။ ရုရှားမှာလည်း ဒီဆေးပင်နဲ့ အလားတူဆေးပင်တွေရှိတယ်။ အမေရိကနဲ့ ဟိမဝန္တာ ပတ်ဝန်းကျင်မှာလည်း ရှိတယ်။

အဲဒီဂျင်ဆင်းဆေးမြစ် ခေတ်စားတဲ့ အချိန်အခါတုန်းက အားလုံးက ဒီအပင်ကိုပဲ သွားနှုတ် ရောင်းနေကြတာမို့ သဘာဝဂျင်ဆင်းပင်တွေ အကြီးအကျယ် ပြုန်းတီးကုန်ပါတယ်။ တရုတ်ပြည်မှာ ၁၉၈၁ခုနှစ်ရောက်တော့ ဂျင်ဆင်းထုတ်လုပ်မှုဟာ ၄ကီလိုထက် နည်းသွားတယ်လို့ သိရတယ်။ စိုက်ပျိုးယူလို့မရဘူးလားဆိုတော့ ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သဘာဝအရိုင်းပင်တွေလောက် အာနိသင်မကောင်းဘူးလို့ အဆိုရှိတယ်။ နောက်ပြီး သဘာဝမှာ ကုန်သွားလို့ စိုက်ပျိုးယူရတဲ့အခါမှာ သစ်တောတစ်ခုရဲ့ မျိုးကွဲမျိုးစုံတဲ့တည်ရှိမှုဟာ ပျောက်ကွယ်သွားတာပေါ့။

မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အဲဒီအဖြစ်မျိုး လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်လောက်က ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဆေးပင်ကတော့ မချစ်ဥ (Fritillaria roylei) နဲ့ ခန်းတောက်မြစ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(Thalictrum foliolosum)ပါ။ ကချင်ပြည်နယ် ရေခဲတောင် ဒေသတွေ၊ ရေခဲဖုံးဒေသတွေမှာ သဘာဝအတိုင်း ပေါက်ရောက်တယ်။ ခန်းတောက်မြစ်ကို ဟိုးရှေးရှေးကတည်းက ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားတွေ သုံးစွဲလာခဲ့ကြတာပါ။ အသက်ရှည်ဆေးလို့ ခေါ်တဲ့ ခန်းတောက်မြစ်တွေရဲ့အစွမ်းသတ္တိကို သိလာတဲ့ အိမ်နီး ချင်းတရုပ်ပြည်က ကုန်သည်တွေ ကချင်ပြည်နယ်ဘက်အထိ ရောက်လာပြီး ဝယ်တဲ့အခါ ခန်းတောက်မြစ်ဈေးကွက်က ကြီးကျယ်သွားတော့တယ်။ နေ့ချင်းညချင်းပဲ ကချင်ပြည်နယ် ရေခဲဖုံးတောင်တန်းတွေမှာ ခန်းတောက်မြစ်တူးသူတွေ အများ ကြီးဖြစ်လာတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ မျိုးတုန်းလုဆဲဆဲ ဖြစ် ကျန်ရစ် ခဲ့တာပါပဲ။

ကိုယ်ခံအားကောင်းပြီး အသက်ရှည်စေတဲ့ ဆေးဝါးပင် တွေလို့ ယူဆတဲ့အပင်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ကြက်သွန်နီ နဲ့ ကြက်သွန်ဖြူကအစပေါ့။ အခုနိုင်ငံတကာမှာ ကြက်သွန်ဖြူရဲ့ ဆေးဘက်ဝင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုပြီး နည်းမျိုးစုံနဲ့ထုတ်လုပ် ရောင်းချလာကြတာကို တွေ့ရတယ်။ ဆူပါမားကက် ဈေးဆိုင် ကြီးတွေရဲ့ စင်ပေါ်မှာ ကြက်သွန်ဖြူဆေးတောင့်တွေ ပါဝင်တဲ့ ပုလင်းတွေ နေရာယူလာကြတယ်။ ကြက်သွန်ဖြူလို အနံ့စူးရှ ပြင်းပြတဲ့ နှင်းပန်းမျိုးနွယ် (လီလီမျိုးစိတ်ဝင်)တွေဟာ သွေးထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ကိုလက်စထရောကို လျှော့ချပေးပြီး သွေးဖိအား များတာ ကို နည်းအောင်လျှော့ချပေးတာမို့ နှလုံးရောဂါ တိုက်ခိုက်မှုကို ကာကွယ် တားဆီးတယ်လို့ အဆိုရှိတယ်။ သွေးထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ အင်ဆူလင် ထုတ်လုပ်မှုကိုလည်း လှုံ့ဆော်ပေးတာမို့ ဆီးချို ရောဂါကိုလည်း လျော့စေတယ်။

စပီရှုလိုင်းနားရေညှိပင်ရဲ့ အသုံးလည်း တွင်ကျယ်နေ ပါပြီ။ စပီရှုလိုင်းနားဘီယာလို့ မြန်မာပြည်မှာ ကြော်ငြာနေတာ တွေ့ရတယ်။ အမေရိကန်မှာတော့ ဘီယာမဟုတ်ဘဲ စပီရှု လိုင်းနား ဖျော်ရည်လိုမျိုး ပုလင်းနဲ့ထည့်ပြီး ထုတ်လုပ်ရောင်းချ ကြတယ်။

စိတ်ကြွဆေးဝါးပင် ကိုကာနဲ့ ကိုကိန်း

တိုင်းရင်းဆေးဝါးပင်အဖြစ်သိကြသုံးစွဲခဲ့ကြတဲ့ တချို့ အပင်တွေဟာ အခုအခါမှာ စိတ်ကြွစေတဲ့ သတ္တိအခြေခံသဘော တရားအရ သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာ စူးစမ်းနေကြပြီ။ ပစီဖစ် ကျွန်းသားတွေသုံးတဲ့ ဆေးပင်တွေနဲ့ မွတ်ဆလင်ဘာသာဝင်တွေ ဝါးစားတဲ့ ခက်တ် လို့ခေါ်တဲ့ အပင်တွေလို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီ အုပ်စုမှာ နာမည်အကြီးဆုံးကတော့ တောင်အမေရိက ကိုကာ အပင် ပါပဲ။

ကိုကာပင် (Erythroxylon coca) ရဲ့ အရွက်ကို ရှေးတုန်းကတည်းက အင်ဒီးစ်တောင်ပေါ်သားတွေ ဝါးစားခဲ့ ကြတယ်။ ရှေးဟောင်းအင်ကာလူမျိုးတွေလည်း စားခဲ့ကြ ကြောင်း မှတ်တမ်းရှိတယ်တဲ့။ အဲဒီတုန်းကဆိုရင် ကိုကာပင်က သိပ်ကို ကောင်းလွန်းလို့ အင်ကာတော်ဝင်မိသားစုတွေသာ ပိုင် ဆိုင်တဲ့အပင်တွေလို့ သတ်မှတ်ခံရတယ်။ ဆွေကြီးမျိုးကြီးတွေ သေဆုံးတဲ့အခါ ကိုကာရွက်တွေကို အုတ်ဂူထဲမှာ ထည့်ပေး လိုက်ကြတယ်။ နောက်ဘဝမှာသုံးဆောင်ဖို့ပေါ့။

ကိုကာဟာ ဦးနှောက်ကို လှုံ့ဆော်ပေးပြီး ဆာလောင်မှု ကို ချိုးနှိမ်ပေးပါတယ်။ စပိန်လူမျိုးနွယ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ကျွန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တွေကို အဲဒီအရွက်တွေကျွေးပြီး ခိုင်းခဲ့တယ်တဲ့။ အခုခေတ်အထိ ပီရူးနဲ့ ဘိုလီးဗီးယားနိုင်ငံတွေမှာ တောင်ပေါ်သားတွေ အလုပ်ကြမ်းသမားတွေဟာ အလေးအပင်တောင်းတွေ ကုန်စည်တွေကို သယ်ပိုး မ ချီတဲ့ လမ်းခုလတ်မှာ ခဏနားရင် အဲဒါ အစာစားဖို့ မဟုတ် ကိုကာရွက်ကို ဝါးစားဖို့ပါ တဲ့။ ကိုကာပင်ကို တခြားတိုက်တွေ နိုင်ငံတွေကို ပြန့်နှံ့အောင် ကုန်သွယ်လာတာကတော့ ၁၉ ရာစုနှောင်းပိုင်းလို့ သိရပါတယ်။ အရွက်ကိုဝါးစားတဲ့ဓလေ့ဟာ ဂျားဗား၊ အဲဒီကနေ အိန္ဒိယနဲ့ သီရိလင်္ကာကို ပြန့်နှံ့သွားတယ်တဲ့။

သူ့မှာပါဝင်တဲ့ အယ်လ်ကလွိုက် ကိုကိန်းကို ၁၈၄၀ ကျော်နှစ်တွေမှာ ထုတ်နှုတ်ယူလို့ရခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့သတ္တိကတော့ နာဝ့်ကြောစနစ်ကို လှုံ့ဆော်တာပါပဲ။ လူဟာ တက်ကြွလာတယ်။ နေလို့ထိုင်လို့ကောင်းလာတယ်။ အာနိသင်အမြင့်ဆုံးရဖို့ ဆိုရင်တော့ မကြာခဏ သုံးရတယ်လို့ပြောတယ်။ ဒီတော့ ဒီအပင်ကိုကာကို စွဲတဲ့လူက တခြားဆေးဝါးစွဲတဲ့လူတွေလောက် အကြီးအကျယ်မထိခိုက်ပေမဲ့ ဆိုးရွားတဲ့ စိတ်ဓါတ်ကျဝေဒနာကို ခံစားရတယ်။ ၁၉ရာစုမှာ ကိုကိန်းကို အားဖြည့် အချိုရည်တွေ၊ ဆေးရည်တွေမှာ ထည့်လာတဲ့အထိ အသုံးများလာတယ်။ ကိုကာကိုလာဆိုတဲ့ အချိုရည်မှာ မူလပါဝင်တဲ့ ပစ္စည်းဟာ ကိုကာပေါ့။ ၁၉၀၄ခုနှစ်ကျတော့ ကိုကာကိုလာနဲ့တခြားအချိုရည်တွေမှာ ကိုကင်းထည့်တာကို အမေရိကန်အစိုးရက တရားဥပဒေနဲ့ တားမြစ်ပိတ်ပင်လိုက်တယ်။

ဝမ်းနှုတ်ဆေးပင်

ရှေးရှေးခေတ်ကတည်းက မြန်မာ့ဆေးဝါးမှာ သင်္ဘော

ကြက်ဆူ (Ricinus communis) ဟာ ဝမ်းသွားစေတတ်တယ်လို့ သိပြီး သုံးလည်း သုံးနေကြတယ်။ သင်္ဘောကြက်ဆူအစေ့ကနေ အဆီထုတ်ပြီး ဆေးအဖြစ် သုံးကြတာပါ။ ဝမ်းနှုတ်ဆေးအဖြစ် သုံးတာအပြင် သင်္ဘောကြက်ဆူဆီကို လိမ်းဆေးတွေမှာ သုံးတယ်။ မျက်စဥ်းတွေမှာ သုံးတယ်။ နောက်ပြီး စက်ရုံတွေမှာလည်း သုံးပါတယ်။

ရှားစောင်းလက်ပတ် (Aloe vera) အပင်ကို ဝမ်းနှုတ်ဆေးအဖြစ် သုံးကြတယ်။ ရှားစောင်းလက်ပတ်မျိုးပေါင်း ၂၅၀ လောက်ရှိတဲ့အထဲက လက်တစ်ဆုပ်စာလောက်သာ ဝမ်းနှုတ်ဆေးအာနိသင်ရှိတဲ့အပင်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့ဆီမှာတော့ မက်ဒီထရေးနီးယန်းဒေသထွက် ရှားစောင်းလက်ပတ်နဲ့ တောင်အာဖရိက ရှားစောင်းလက်ပတ်လို့ ပြောတယ်။ ပိုနာမည်ကြီးလူသိများတာက ဆိုကိုထရာကျွန်း (အာဖရိက အဖျားပိုင်းလေးမှာရှိတယ်)က အပင်တွေပါတဲ့။ ဘာကြောင့်နာမည်ပိုကြီးသလဲ ဆိုတော့ အလက်ဇန္ဒြာသည်ဂရိတ်ဘုရင်က အရစ်စ်တိုတယ်လ်ရဲ့ အကြံပေးချက်အရ ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူတွေကို စေလွှတ်ပြီး ဒီအပင်ရဲ့ ဝမ်းသွားစေတဲ့အာနိသင်ကို လေ့လာခိုင်းတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်မှာတော့ အဲဒီဒေသက အဖိုးတန်အပင်တွေဟာ ပျောက်ကွယ်လုဖြစ်နေပါပြီ။ သစ်တောတွေကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွေ လုပ်ကြတာကိုး။

ဝမ်းနှုတ်ဆေးတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ပွေးကိုင်း(Cassia senna) ပင်ဟာ အသီးကရော အရွက်ကရော အာနိသင်ရှိပါတယ်။ နာမည်ကြီး အာရပ်ဆရာဝန် မဲဆူးက ၈ရာစုလောက်မှာ စ သုံးခဲ့လို့ လူသိများလာတယ်။ အခုအခါမှာ အိန္ဒိယမှာ၊ ဆူဒန်မှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပေါက်ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို တင်ပို့ရတာ ကီလိုဂရမ် သန်းနဲ့ချီတဲ့အထိ ပမာဏ များတယ်တဲ့။

အမေရိကန်မှာ ကြော်ငြာပြီး ထုတ်လုပ်ရောင်းချနေတဲ့ ဝမ်းသက်စေ ဝမ်းနုတ်စေတဲ့ ဆေးမျိုးပေါင်း ၇၀၀လောက်မှာ အဲဒီ သဘောကြက်ဆူ၊ ပွေးကိုင်း၊ ရှားစောင်းလက်ပတ် စတဲ့ သဘာဝအပင်တွေ ပါဝင်ထည့်သုံးထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ရှေးရိုးနဲ့ခေတ်ပေါ်

ဆေးဝါးပင်တွေရဲ့အသုံးဟာ ကမ္ဘာနဲ့အဝန်း အများကြီး ရှိပေမဲ့ အများစုဟာ ရှေးရိုးတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ် ကျန်ရှိနေခဲ့တုန်းပါပဲ။ အပင်မျိုးပေါင်း ၆၀၀၀ကျော်ဟာ ဆေးဘက်ဝင်တယ်လို့ သိရပြီး အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံတည်းမှာကိုပဲ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားတာ အပင်မျိုးပေါင်း ၂၅၀၀ကျော်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာလည်း ဆေးဝင်ပင်တွေ အများကြီးပါပဲ။ သိကြားမကိုင့် အရွက်ဟာ ဆီးချိုရောဂါကို သက်သာပျောက်ကင်းစေတယ်လို့ သိရတယ်။ ရဲယိုပင် (Morinda citrifolia လို့လည်း ဖတ်ရတယ်။ M. angustifolia လို့လည်း ဖတ်ရတယ်။)ဟာလည်း သူငယ်နာပျောက်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ဟင်းမှာ ရဲယိုရွက်ငါးပေါင်းထုပ်ဆိုတဲ့ဟင်း ရှိတယ်။ ရဲယိုရွက်က ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့အသိပေါ်မှာ ဒီလိုဟင်းချက်နည်းဖြစ်လာတာလို့ ခန့်မှန်းလို့ရပါတယ်။

တကယ်တော့ အပင်တိုင်းမှာ သူ့ဆေးဝါးအာနိသင်နဲ့သူ ရှိနေတာပဲ။ အနောက်တိုင်းဆေးဝါးလို တိကျတဲ့ ဆေးပမာဏ ညွှန်းမထားလေတော့ အခုလို အပင်ရိုင်းဆေးဝါးပင်တွေကို စား

တဲ့အခါ အလွန်များသွားတာ အလွန်နည်းသွားတာမျိုး ဖြစ်တတ်တယ်။ သုံးခွက်တစ်ခွက်တင်အောင် ကျိုပြီးသောက်ပါ ဆိုတဲ့ စကားမှာကိုပဲ တကယ်တော့ ဆေးပြင်းအားသာ ပါဝင်ပြီး ဆေးပမာဏမပါပါဘူး။ အရွက်ခြောက် သို့မဟုတ် အရွက်စိုအလေးချိန် ဘယ်နှကျပ်သားလဲဆိုတဲ့ အကြမ်းဖျင်း ဆေးပမာဏတောင် မပါရင် အများကြီးမှားသွားနိုင်ပါတယ်။ အပင်မျိုး တစ်ခုချင်းရဲ့ ဆေးပမာဏ ပါဝင်မှုနှုန်း မတူတဲ့အခါ ပိုဆိုး သွားပါတော့တယ်။ တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းတွေရဲ့ အားနည်းချက်တွေကတော့ အများကြီးပါပဲ။ အဲဒီ အားနည်းချက်တွေကို ပြုပြင်လိုက်ရင်တော့ ဆေးဝါးပင်တွေရဲ့အာနိသင်ဟာ တကယ်ထိထိရောက်ရောက် အကျိုးများမှာပါ။

မငြင်းနိုင်တာတစ်ခုကတော့ ဆေးဘက်ဝင် အပင်တွေက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေရဲ့ ဆေးဝါးလိုအပ်မှု ၇၅ရာခိုင်နှုန်းကို ဖြည့်စွက်ပေးနေတယ်။ အနောက်တိုင်းဆေးတွေက ဈေးကြီးလွန်းတာကြောင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ WHO က ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ တိုင်းရင်းဆေးဝါးပင်တွေကို စနစ်ကျကျလေ့လာ သုတေသနလုပ်ဖို့ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ပေးနေခဲ့တယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လှပမှုကို ပေးစွမ်းစေနိုင်သူများ

ရှေးခေတ်ဘုရင်တွေ မိဖုယားတွေရဲ့နန်းတော်တွေမှာ ဥယျာဉ်တော်ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ဥယျာဉ်ကို အလှအပမျက်စိပသာဒဖြစ်အောင် ပြင်ဆင် စိုက်ပျိုး ယုယခြင်းဟာ အနုပညာတစ်ခုပါ။ ပန်းပွင့်၊ ပန်းခက်၊ ပန်းနွယ်၊ အရွက် အရိုး စတဲ့ အပင်ရဲ့အစိတ်အပိုင်းတွေကို အလှဆင်တဲ့နေရာမှာသုံးစွဲရုံသာမက ကျောက်ဆစ်ပညာမှာပါ အရုပ်တွေရေးခြယ် ထွင်းထုပြီး အလှဆင်ကြတယ်။

အပင်တွေဟာ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုမှာ အလှအပ

တန်ဆာဆင်ဖို့အတွက်ရော သင်္ကေတအတွက်ပါ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။ အီဂျစ်၊ ဂရိ နဲ့ တူရကီ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုအဆောက်အဦတွေမှာ အပင်တွေကို ပုံတူကူး သုံးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာလည်း ရှေးဟောင်းအဆောက်အဦတွေ ဘုရားတွေမှာ ဘီလူးရုပ်နဲ့အတူ ပန်းနွယ် ပန်းခက်အလှတွေ ထွင်းထုဖန်တီးတည်ဆောက်ထားတာပါ။

တရုတ်နဲ့ မြန်မာ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦတွေမှာ အဓိက ခေတ်စားခဲ့တဲ့ ပန်းကတော့ ကြာပန်းပါပဲ။ ပဒုမ္မာကြာပွင့်ဟာ မြင့်မြတ်တယ်လို့ အယူရှိပါတယ်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားကို ဖွားမြင်တော်မူခဲ့တဲ့နေရာဟာ လုမ္ဗိနီသာမောတဲ့ အင်ကြင်းတော တဲ့။ အင်ကြင်းပန်းတွေ မွှေးကြိုင်ထုံသင်းတဲ့ တောအုပ်ထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားကို ဖွားမြင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာမှာရော ကမ္ဘာမှာပါ သစ်လုံးတိုင်တွေ အုတ်တိုင်တွေမှာ ပန်းကနုတ်လက်ရာတွေ ထွင်းတယ်။ ပန်းပွင့်ပုံတွေ ဖော်တယ်။

ဂျပန်တွေ တရုတ်တွေဟာ ရှေးကတည်းက ဥယျာဉ်တည်ဆောက်တဲ့အနုပညာမှာ နာမည်ကြီးပါတယ်။ ရေကန်ပါမယ်။ သစ်ပင်ကြီးတွေ သစ်ပင်ငယ်တွေ ပန်းပွင့်သစ်ပင်တွေပါမယ်။ ရာသီဥတုနဲ့ ဒေသ အနေအထားအလိုက် ဥယျာဉ်တော်တွေကို တည်ဆောက်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အီဂျစ်နိုင်ငံဟာ ဖုံထူတဲ့တိုင်းပြည် ဖြစ်လို့ အဲဒီမှာဆောက်တဲ့ ဥယျာဉ်ပုံစံတွေမှာ အရိပ်ပေးတဲ့ သစ်ပင်မြင့်မြင့်တွေနဲ့ ဝန်းရံကာထားတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ပန်းပင်တွေစိုက်ထားတဲ့ ရေကန် ခပ်သေးသေးတွေ ပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တခြား အပူပိုင်း နိုင်ငံတွေမှာလည်း အဲဒီ နမူနာအတိုင်းပါပဲ။ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာရှိတဲ့ နိုင်ငံတော်တော်များများပဲ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းအဆောက်အဦတွေကို နဂိုမူမပျက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။ အဲဒီလို ထိန်းသိမ်းထားတဲ့အထဲမှာ ရှေးဟောင်းဥယျာဉ်တော်တွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ကက်ရှ်မီးယားမှာ ဥယျာဉ်တော်တော်များများ ထိန်းသိမ်းထားတဲ့အထဲမှာ Nishat Bagh လို ဥယျာဉ်မျိုးမှာ အရိပ်ပေးတဲ့ အရှေ့တိုင်းသစ်ပင်မြင့်ကြီးတွေ၊ နှစ်စဉ် အရွက်ကြွေ ပန်းပွင့်တဲ့ အပင်တွေ၊ ရေကန်တွေ ရေပန်းတွေနဲ့ ရောင်စုံပန်းခင်းတွေ စိုက်ပျိုးထားတာ တွေ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဂျပန်ဥယျာဉ်တွေမှာတော့ ရေကန်အလယ်က ကျွန်းငယ်လေးကို တွေ့ရမှာပါ။ အဲဒီမှာ သစ်သားတံတားလေးတွေ တွေ့ရမယ်။ ခြေနင်းသွားဖို့ တန်းစီထားတဲ့ ကျောက်တုံးတွေ တွေ့ရမယ်။ ကြာပန်းတွေ ကန်အလယ်မှာပေါက်နေတာ တွေ့ရမယ်။ အတုလုပ်ထားတဲ့ တောင်ကုန်း တောင်တန်းလေးတွေကိုလည်း တွေ့ရမယ်။

မြန်မာမင်းတွေ မင်းညီမင်းသားတွေနဲ့ ကြွယ်ဝတဲ့ လူတွေဟာ ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးကြတယ် လို့ အဆိုရှိပါတယ်။ ကုန်းဘောင် ရာပုံတော်ထဲမှာ သာယာဝတီမင်းသားကြီးရဲ့ ဥယျာဉ်တော်အကြောင်း ဖတ်ရပါတယ်။ မင်းသားကြီးဟာ သူ့ရဲ့ တစ်ဇကလောက် နေအိမ်တော်ဝင်း အတွင်းမှာ ကျောက်ရေကန်တွေ၊ ရေမြောင်းတွေ၊ အုတ်ခုံလမ်းတွေလုပ်ထားပြီး ရွှေငါးတွေ ငွေငါးတွေ လုပ်ထားတယ်လို့ပြောတယ်။ ငှက်ပျော၊ အုန်း၊ မာလကာ၊ သစ်တော်သီးပင်၊ တည်သီးပင်၊ ကော်ဖီပင်တွေပါ

ရှိတယ်။ ဥယျာဉ်အတွက် ရေ၊ ပန်းပင် သစ်ပင် လောင်းတဲ့ရေကို ရေထမ်းသမားတွေနဲ့သယ်ရတယ်။

မှတ်တမ်းရေးတဲ့သူက မှတ်ချက်ချထားတယ်။

'အင်းဝလိုနေရာမျိုးမှာ ဥယျာဉ်စိုက်ဖို့ မလွယ်လှဘူး' တဲ့။

ရေအလွန်ရှားတဲ့နေရာမို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီဥယျာဉ်တစ်ဘက်မှာ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လည်း လုပ်ထားတယ်လို့ ပြောတယ်။ စာရေးတဲ့သူ မမြင်ဖူးတဲ့ ငှက်တွေ၊ ခြေနှစ်ချောင်း၊ ခြေလေးချောင်း သတ္တဝါတွေဟာ ဥယျာဉ်ထဲမှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာနေကြတယ် တဲ့။ ဒီတော့ တိရစ္ဆာန်လှောင်အိမ်မဟုတ်ဘဲ Wildlife Sanctuary လို လုပ်ထားတာလို့ သိသာပါတယ်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာတော့ အီတာလျံဟန်ဖြစ်တဲ့ Tudor ခေတ်ကာလ ဟင်နရီ၇ ဟင်နရီ၈ အက်ဒ်ဝပ် ၆ တို့လက်ထက် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြိုးကတည်းက ဥယျာဉ်တော်တွေဟာ လမ်းလျှောက် ထွက်စရာနေရာတွေအဖြစ် တည်ဆောက်ခဲ့တယ် လို့ သိရပါတယ်။ အရိပ်မလိုတဲ့အတွက် သစ်ပင်အမြင့်တွေ မတွေ့ရဘူး။ မြေကို ကော်ဇောပုံစံဖြစ်အောင် ပန်းပင်ပန်းပွင့်တွေနဲ့ ခင်းကျင်းထားတာပါ။ ကိုလိုနီနိုင်ငံတွေမှာတွေ့တဲ့ ရှားပါးအပင်တွေ ထူးဆန်းတဲ့အပင်တွေကို လေ့လာစုဆောင်းပြီး ဗြိတိန်နိုင်ငံကို ပြန်သယ် အဲဒီမှာ စိုက်ပျိုး၊ ဒီလိုနည်းနဲ့ ဗြိတိန်ဥယျာဉ်တွေကို တည်ဆောက်ပါတယ်။

မြန်မာပြည်ကို ပထမကမ္ဘာစစ် ပတ်ဝန်းကျင်က ရောက်ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်တွေထဲမှာ ကင်ဒမ်းဝါ့ဒ် လို ရုက္ခဗေဒပညာရှင်တွေ ပါဝင်ပါတယ်။ သူတို့က ဒီမှာရှိတဲ့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပင်တွေကို လေ့လာ မျိုးစေ့တွေယူပြီး ဟိုမှာ ပြန် စိုက်ပျိုးကြတာပါ။ တောင်ဇလပ်မျိုးနွယ် Rodondendronနဲ့ ပရီမြူလာ ပန်းပင်တွေကို သုတေသနလုပ်သွားခဲ့တာ ကင်ဒမ်းဝဲ့ဒ်ပေါ့။

နှစ်သက်ကြည်နူးမှုအတွက် ပန်းပင်များ

ဆေးဘက်ဝင်ပင်၊ စားသုံးပင်နဲ့ အလှစိုက်အပင်တွေဆိုတာ သိပ်တော့ ကွာခြားလှတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပန်းပင်တွေကို နေရာအမျိုးမျိုးမှာ သူတို့ရဲ့ ဆွဲဆောင်မှုအရ စိုက်ပျိုးကြတယ်။ ပန်းခင်းတွေထဲကို ရောက်သွားရင် လူရဲ့ မောပန်းနွမ်းနယ်သမျှအားလုံး ပြေပျောက်သွားအောင် သဘာဝအလှအပက စုပ်ယူလိုက်ပါတယ်။ လူဟာ လန်းဆန်းသွားတယ်။ အသစ်တစ်ဖန်ပြန် မွေးဖွားလာသလိုပဲ။ ပန်းပွင့်တွေ ပန်းပင်တွေကို သဘာဝအတိုင်း ကြည့်ရာက နေရာရွှေ့ပြီး စိုက်ပျိုးယူကြတယ်။ အဲဒီနောက် သုတေသနလုပ်ကြ၊ မျိုးတွေစပ်ကြတယ်။ ပွင့်ချပ်တွေအများကြီးဖြစ်အောင် လုပ်ကြတယ်။ နှစ်ရာသီ သုံးရာသီမကခံတဲ့ ဂန္ဓမာပန်းကို တရုတ်ကနေ သယ်ယူတယ်။ ပွင့်ချပ်တွေအများကြီးပါအောင် မျိုးစပ်ထားတဲ့ ဒေစီပန်းပင်တွေကို မက်ဆီကိုကနေ သယ်ယူတယ်။ တရုတ်လူမျိုးတွေဟာ အဝါရောင်အပွင့်သေးဂန္ဓမာ (Chrysanthemum indicum)ကို ခရစ်တော်မပေါ်မီ နှစ်ငါးရာလောက်ကတည်းက စိုက်ပျိုးလာခဲ့တယ်လို့ အဆိုရှိတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ထောင်လောက်ကတော့ အဖြူရောင်ဂန္ဓမာ (C.morifolium)ကို စိုက်ပျိုးခဲ့ကြတယ်တဲ့။ အဲဒီနှစ်မျိုး မတော်တဆ မျိုးစပ်မိသွားရာကနေ အခု ခေတ်စားတဲ့ ထူးခြားလှပတဲ့ ဂန္ဓမာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တယ်။

ပန်းပွင့်ပွင့်တဲ့အပင်တွေဟာ ငယ်သည်ဖြစ်စေ ကြီးသည်ဖြစ်စေ အလှဆင်ဖို့အတွက် အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။ ထင်းရှူးပဒေသာလို အစိမ်းရောင် အဆင့်ဆင့် တည်ရှိပုံကလည်း မြန်မာပြည်မှာ ရန်ကုန်လို နေရာမျိုးမှာ တော်တော် လူကြိုက်များပါတယ်။ စက္ကူပန်းပင်ရောင်စုံကလည်း အိမ်တွေ ခြံဝန်းတွေမှာ အလှဆင်ပါတယ်။

သစ်ခွတွေ၊ နှင်းဆီတွေ၊ ပေါ်ပီပန်းတွေ၊ သစ္စာပန်းတွေ၊ ခတ္တာပန်းတွေ၊ ကျူးလစ်ပန်းတွေ အခုတော့ နိုင်ငံတိုင်းမှာ ဒေသထွက် မဟုတ်တဲ့ နိုင်ငံခြားမျိုး ပန်းပင်တွေ ပန်းပွင့်တွေ လှိုင်လှိုင်ပေါ်နေပါပြီ။ ရနံ့မွှေးတဲ့ပန်းတွေကလည်း လူသားတွေကို ဆွဲဆောင်ကြတယ်။ ရနံ့လည်းမွှေး လှလည်းလှဆိုရင်တော့ ပန်းတွေရဲ့တန်ဖိုးဟာ ပြောဖွယ်မရှိတော့ပါဘူး။ မြတ်လေးပန်းနဲ့သဇင်ပန်း ဆိုရင် တော်ဝင်ပန်းလို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။

ပျောက်ကွယ်တော့မဲ့ အလှများ

နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ဝင်တဲ့ ပန်းတွေကျတော့ လူတွေက အလွန်အမင်းချိုးယူ နှုတ်ယူ ရောင်းစားကြလို့ မျိုးတုံးလုနီးရှားပါးသွားပါပြီ။

စလစ်ပါသစ်ခွလို့ခေါ်တဲ့ (Paphiopedilum rothschidianum)ကဟာ ၁၈၈ဝခုနှစ်တွေမှာ ဥရောပမှာ စသိခဲ့ပြီးတော့ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပဲ ပျောက်ကွယ် မျိုးတုံးသွားသတဲ့။ လောဘတကြီး နှုတ်ယူစုဆောင်းကြတဲ့ လူတွေကြောင့်ပေါ့။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်၃ဝလောက်ကတော့ အရှေ့တောင်အာရှဒေသမှာ ဒီပန်းပင်မျိုးကို ပြန်တွေ့လာတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြန်မာပြည် ကချင်ပြည်နယ် ရေခဲတောင်ဒေသတွေမှာ ပေါက်ရောက်တဲ့ စလစ်ပါသစ်ခွတွေပါပဲ။

သစ်ပင်မျိုးတွေ ပန်းပင်မျိုးတွေ တုံးကုန်တဲ့အဖြစ်ကြောင့် အခုအခါမှာ နိုင်ငံတစ်ခုကနေ နောက်တစ်ခုကို သစ်ပင်နဲ့သစ်ပင်အစိတ်အပိုင်းတွေ သယ်ယူခွင့် ကန့်သတ်ထားပါတယ်။

အစိမ်းရောင်ကြွယ်ဝမှု

ငွေဟာ ကမ္ဘာကြီးကို လည်ပတ်နေစေတာဆိုရင် အဲဒီ လည်ပတ်မှုအတွက် အင်ဂျင်စက်ကတော့ သစ်ပင်တွေပါပဲ။

သစ်ပင်ထွက်ကုန်ပစ္စည်းတွေကို ရောင်းဝယ် ထုတ်လုပ်တဲ့လုပ်ငန်းကနေ ငွေတွေသန်းနဲ့ချီပြီး ကြွယ်ဝ သူဌေး ဖြစ်သွားကြတာ အထင်အရှားပါပဲ။ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးကအစ ကြိမ်ထုတ်လုပ် ကုန်သွယ်မှုအထိ၊ ပဲပိစပ်ကနေ ကော်ဖီကုန်သွယ်မှု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အထိ၊ ဆီထွက်အစေ့ကနေ ရာဘာနဲ့အစေးအမျိုးမျိုးအထိ ဖြတ်တောက်ခုတ်လှဲ ပြုပြင်သယ်ယူတင်ပို့ ရောင်းချရာမှာ ငွေတွေဟာ မယုံကြည်နိုင်လောက်တဲ့ပမာဏနဲ့ ဝင်နေကြပါတယ်။

လူတွေဟာ ဒီနှစ်ဈေးအတက်အကျကိုသာ ကစားတာ မဟုတ်ဘူး။ နောက်နှစ်တွေရဲ့ ဈေးအတက်အကျကိုပါ ကြိုတင်လောင်းကစားပါတယ်။ လူသားတွေရဲ့ လုပ်ငန်းကုမ္ပဏီတိုင်းမှာ သစ်ပင်ဟာ အဓိက ထုတ်လုပ်ပေးသူတွေပါ။ စွမ်းအင်၊ စက်ရုံ၊ အဝတ်အထည်၊ အိမ်ရာဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်မှုအတတ်နဲ့ အနုပညာ အားလုံးဟာ သစ်ပင်တွေပေါ်မှာ မှီခိုနေရပါတယ်။

သီးနှံအားလုံးဟာ ငွေတွေပါပဲ။ ပြည်တွင်းမှာ ဝယ်ရောင်းသည်ဖြစ်စေ ပြည်ပအထိ တင်ပို့ရောင်းချသည်ဖြစ်စေပေါ့။ အကြီးမားဆုံးငွေတန်ဖိုးက သဘာဝအရိုင်းတောတွင်းမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ဒီသဘာဝအရင်းအမြစ်တွေကို သုံးစွဲ အမြတ်ထုတ်တဲ့အခါမှာ လူတွေဟာ ဆင်ခြင်တုံတရား မထားကြပါဘူး။ လောဘတကြီး ခုတ်လှဲကြတယ်။ ကိုယ်မခုတ်ရင် သူများခုတ်မှာပဲ ဆိုတဲ့ အမြင်နဲ့ မြင်မြင်သမျှ အားလုံးကို ယူကြပါတယ်။ ဒီ သဘာဝသယံဇာတတွေဖြစ်လာဖို့ နှစ်ပေါင်း ရာပေါင်း ထောင်ပေါင်း သန်းပေါင်းများစွာကတည်းက ကမ္ဘာမြေကြီးက စုဆောင်း ယူလာခဲ့ရတာပါ။ အပင်တွေကနေရတဲ့အမြတ်ငွေအတွက် လည်ပတ်နေတဲ့စက်ရုံတွေ ကုမ္ပဏီတွေ၊ နောက်ပြီး သစ်ပင် အသစ်တွေကို လေ့လာဖို့ သုတေသနလုပ်ဖို့ တည်ဆောက်ထား တဲ့ကုမ္ပဏီတွေဟာ သူတို့ ချေးယူသုံးစွဲ လိုက်မိတဲ့သစ်ပင်တွေ အပေါ်မှာ သစ္စာစောင့်သိ တန်ဖိုးပေးမယ်ဆိုရင် ဒီရန်ပုံငွေဟာ သဘာဝအမွေအနှစ် သစ်တောကို ထိန်းသိမ်းဖို့ လုံလောက်အောင် ရလိမ့်မယ်။

အပင်ကရတဲ့စွမ်းအင်

ခါတ်ဆီ၊ ကျောက်မီးသွေးနဲ့ သဘာဝဓါတ်ငွေ့တွေဟာ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းလောင်စာတွေပါပဲ။

သစ်ပင်တွေ အလင်းနဲ့ဓါတ်ပြု ဖိုတိုဆင်သီးဆစ်စ် လုပ်ပြီး စုဆောင်းထားတဲ့ နေ စွမ်းအင်တွေက ကမ္ဘာကြီးမှာ ကာဗိုနီဖဲရပ်စ်ခေတ်ကတည်းက စိမ့်ဝင် နေခဲ့တာ။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် သန်း ၃၀၀ လောက်ကတည်းကပါ။ အဲဒီ စွမ်းအင်တွေက ဘယ်တော့မှ အသစ်ပြန်မဖြစ်လာတော့မဲ့ စွမ်းအင်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လူသားတွေဟာ နှစ်တစ်သောင်းလောက် အနယ်ထိုင်အောင် စုဆောင်းဖျိုးယူရမဲ့ သဘာဝ ကျောက်မီးသွေး စွမ်းအင်ကို တစ်နှစ်တည်းနဲ့ အကုန်ကုန်အောင် သုံးစွဲပစ်လိုက်ကြတာ အဲဒါ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်းပါပဲ။

ရင်နာစရာကောင်းတာကတော့ လူသားတွေ အခု သုံးနေတဲ့စွမ်းအင်တွေဟာ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်ရာသဘာဝအမွေအနှစ်တွေကိုယ်တိုင်ကို ပြန်လည် ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့ပဲ ဖြစ်နေပြန်တာပါပဲ။ ထရက်တာကားကြီးတွေ၊ လွှစက်ကြီးတွေ၊ ရေစုတ်စက်ကြီးတွေ၊ မိုင်းတူးဖော်ရေးစက်ပစ္စည်းတွေ ဒါတွေနဲ့ပဲသဘာဝကြီးကို ပြန်ဖျက်ဆီးနေတာဖြစ်ပါတယ်။

အစားထိုးလောင်စာကို အခုအခါ အသည်းအသန်လိုအပ်နေပါပြီ။ နျူကလီယာဖစ်ရှင်းကရမဲ့ စွမ်းအင်၊ လေစွမ်းအင်၊ ရေစွမ်းအင်၊ နောက်ပြီး အပင်တွေရဲ့စွမ်းအင်ပေါ့။ နိုင်ငံတကာမှာ အစားထိုးလောင်စာကို ရဖို့ နည်းလမ်းတွေ ရှာကြံလေ့လာနေကြပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘရာဇီးနိုင်ငံက ကြံပင်တွေကို အရက်ချက်ပြီးတော့ အရက်လောင်စာစွမ်းအင်လုပ်ဖို့ စီမံကိန်းချခဲ့တယ်။ အယ်လ်ကိုဟောလ်(alcohol)လို့ မသုံးဘဲ ဂက်ဆိုဟောလ် (gasohol)လို့ စကားသုံးပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အမျိုးသားအရက်ချက်စီမံကိန်းကို ကမ္ဘာက ရှုတ်ချနေတယ်။ ၁၉၇၅ခုနှစ်မှာ စတဲ့ ဒီစီမံကိန်းဟာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်ရောက်ရင် တစ်နှစ်မှာ အရက်လောင်စာဆီ ၁၀.၇ သန်း ထွက်ရမယ် လို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီး လောင်စာလိုအပ်မှုရဲ့ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကာမိစေမှာ လို့ ပြောပါတယ်။ အခုဆိုရင် အမေဇုံ သစ်တောထဲကြီးထဲကို ထရက်တာကားကြီးတွေနဲ့ဖျက်ဆီးခုတ်လှဲ မြေရှင်းပြီး ကြံခင်းတွေစိုက်ထားခဲ့တာနေရာအနှံ့ပါပဲ။ ဘရာဇီးက ဓါတ်ဆီဆိုင်တွေမှာ ဓါတ်ဆီကို အဆင့်အမျိုးမျိုး ရောင်းတယ်။ စံချိန်မီ မူလ ကားတွေအတွက် အရက်ဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်တဲ့ ဓါတ်ဆီကို သုံးလို့ရတယ်။ တချို့ကားတွေကတော့ ပြုပြင်ထားတာမို့ အရက် ၄၀ရာနှုန်းပါတဲ့ ဓါတ်ဆီကို သုံးလို့ ရတယ်။ တချို့ကတော့ ဒီအတွက် ဒီဇိုင်းလုပ်ထုတ်လုပ်ထားတာမို့ အရက်နဲ့ချည်း မောင်းလို့ရတယ် လို့ပြောပါတယ်။

ကြံကနေ အရက်ချက်တဲ့အခါ ဘေးထွက်ပစ္စည်းတွေက မြေဩဇာအဖြစ်၊ ဇီဝဓါတ်ငွေ့အဖြစ်၊ မွေးမြူရေးအစာအဖြစ် သုံးလို့အလွန်ကောင်းတဲ့ အော်ဂဲနစ်အရည်ပါ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါကို မြစ်တွေထဲကို ပစ်ချတယ်။ အဲဒါကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးရတယ်။ ငါးတွေ အုပ်စုလိုက် သေကုန်ကြတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ လောင်စာဆီကို အစားထိုးဖို့ ရှာကြံနေတဲ့အထဲက မီးဖိုတွေကို လောင်စာချွေတာဖို့ ပြောင်းလဲ

ဖန်တီးကြတာလည်း ပါတယ်။ ဖွဲမီးဖိုဆိုရင် စပါးခွံဖွဲတွေကို သိပ်ထည့်ထားပြီး လေဝင်ပေါက်နဲ့ထင်းဝင်ဖို့အပေါက် ချန်ထားတာတွေ့ရတယ်။ အခု တီထွင်ထားတဲ့ အေဝမ်းမီးဖိုတွေ ဆိုရင်လည်း လောင်စာ အစားထိုးဖို့ ချွေတာဖို့ လုပ်ခဲ့ကြတာပါ။

တချို့ကတော့ ထင်းသုံးဖို့ကောင်းတဲ့အပင်တွေကို စိုက်ပျိုး ယူကြတယ်။

တောပြုန်းသွားပြီးတဲ့တောင်ကတုံးတွေမှာ လောင်စာထင်းစိုက်ယူဖို့ သင့်တော်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိုက်ပျိုးတဲ့နေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့အချက်တွေရှိတယ်။ ဒီသစ်ပင်ဟာ ဘယ်လောက်မြန်မြန် ကြီးပြင်းသလဲ။ အရွယ်အစားကြီးတဲ့အကိုင်းတွေ ဖြစ်ဖို့ မြန်မြန်ကြီးထွားလာရင် လုံလောက်ပြီလား။ ဒါမှမဟုတ် မာကြော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တဲ့ ထင်းအဆိုက်ခံတဲ့သစ်မျိုးကို ရွေးရမှာလား။ မြေဆီလွှာညံ့တဲ့ တောင်စောင်းတွေမှာ ပေါက်နိုင်တဲ့အပင်မျိုးဖြစ်ရမှာလား။ ဒါတွေပေါ့။ အခု ထင်းအဖြစ် အများဆုံးအောင်မြင်နေတဲ့ အပင် အမျိုးအစားတွေဟာ မျိုးပြုန်း ကတုံးဖြစ်သွားတဲ့ သဘာဝသစ်တောနေရာမှာ အလိုအလျောက် ပြန်ရောက်လာတတ်တဲ့ အပင်မျိုးတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။

လောင်စာထင်းစိုက်ပျိုးတဲ့ကိစ္စမှာ အောင်မြင်တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေလည်းရှိပါတယ်။

ဂွါတီမာလာကနေ အင်ဒိုနီးရှားကို တင်သွင်းခဲ့တဲ့ ပန်းအလှပွင့်တဲ့အပင် (Calliandra calothyrsus) ကို အခုအခါမှာ လောင်စာထင်းအဖြစ် အောင်အောင် မြင်မြင် စိုက်ပျိုးသုံးစွဲနေကြပြီလို့ ဆိုပါတယ်။ အခုအခါ ဂျာဗားမှာ ဟက်တာ သုံးသောင်းလောက် စိုက်ပျိုးထားပြီး ဖြစ်တယ်။ သိပ်သည်း ကျစ်လစ်တဲ့ အဲဒီပင်စည်အကိုင်းတွေဟာ မီး ကောင်းကောင်း တောက်တယ်။ သစ်ထုတ်လုပ်ဖို့အတွက် သိပ် သေးငယ်နေပေမဲ့ အိမ်တွင်း မီးဖိုသုံးစွဲမှုအတွက်တော့ အလွန် အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ဂါနာလွင်ပြင်တွေမှာ စိုက်ပျိုးယူခဲ့တဲ့ တမာပင် (Indian Neem tree) ဟာ သိပ်အသုံးများတဲ့ ထင်းပါ။ အသီးတွေ အစေ့တွေကနေ အခုဆိုရင် အများကြီးပေါက်ရောက်နေခဲ့ပြီ။

အကြီးမြန်တဲ့ ဩစတေးလျှန်း ယူကလစ်ပင်တွေ ဟာလည်း ထင်းအဖြစ်သုံးဖို့ အလွန် သင့်တော် ပါတယ်။ အိန္ဒိယပြည်ပူနာတစ်ဝိုက်မှာ (Leucaena leucocephala) အပင်တွေကို စိုက်ပျိုးခဲ့တာ အလွန်အောင်မြင်တယ်။

အစိမ်းရောင်ဆီ

သစ်ပင်တွေကပေးတဲ့ လောင်စာမှာ ထင်း၊ မီးသွေးလောင်စာသာမကဘူး။ ဓါတ်ဆီအဖြစ်အစားထိုးဖို့ အဆီထုတ်လို့ရတဲ့ လောင်စာပါ ပါပါတယ်။

ဒီဇယ်လောင်စာကို တီထွင်ခဲ့တဲ့ ရူးဒေါ့ဖ်ဒီဇယ်က ပြောခဲ့တယ်။

'ဟင်းသီးဟင်းရွက်အဆီနဲ့ ဒီဇယ်အင်ဂျင်တွေကို သုံးလို့ ရတယ်။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံတွေရဲ့စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှုတွေမှာ အဲဒါကို ထုတ်လုပ် အသုံးပြုဖို့ ထည့်စဉ်းစားကြည့်ဖို့ ကောင်းတယ်' တဲ့။

အပင်ထွက် လောင်စာဆီဟာ အခြေခံ တွင်းထွက်လောင်စာဆီကို ထပ်ချဲ့ ပြုပြင် ဖန်တီးသုံးစွဲဖို့ အကူအညီ ပေးတယ်။ အပင်ထွက်အဆီကို ဓာတုစက်ရုံတွေမှာ ကုန်ကြမ်း အဖြစ်အရေးတကြီးသုံးစွဲနေကြရပါတယ်။ တစ်ခု စဉ်းစားစရာတော့ရှိတယ်။ အဲဒီနည်းနဲ့ အပင်ထွက်အဆီ ထုတ်လုပ်တာဟာ သဘာဝသစ်တောမြေတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန်သုံးစွဲတာ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လား လို့။ တကယ်လို့သာ အပင်ထွက်အဆီကို ထုတ်လုပ်ဖို့ (ထရက်တာကားကြီးတွေ၊ ဆေးဖျန်းတဲ့အင်ဂျင်တွေ၊ ထုတ်နှုတ်ယူတဲ့ပစ္စည်းကိရိယာတွေအတွက်)သုံးရတဲ့ လောင်စာဆီက များပြီး ပြန်ရတာက နည်းနေခဲ့ရင် စိုက်ပျိုးနေလို့ ဘာများ အကျိုးထူးမှာလဲ။ အဲဒီမှာ ကုန်တဲ့စွမ်းအင်နဲ့ ပြန်ရတဲ့စွမ်းအင် အချိုးတစ်ခု ချကြည့်ရပါတယ်။ ၃:၁ ကနေ ၁၀:၁ အတွင်းမှာ ရှိရင် အလုပ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လောင်စာဆီထုတ်ယူနိုင်တဲ့အပင်တွေကတော့ အမျိုးမျိုး ပါပဲ။ သံလွင်၊ နေကြာ၊ မြေပဲ၊ ပဲပိစပ်၊ ဆီအုန်း၊ နှမ်း နဲ့ သင်္ဘောကြက်ဆူ၊ ယူကလစ်တပ်စ် တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘီးတွေပေါ်က တမ္ဘာကြီး

ရော်ဘာဟာ လူသားတွေအတွက် အသက်သွေးကြောနောက်တစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။

ဓာတုနည်းနဲ့ထုတ်ဖော်ထားတဲ့ ဆင်သက်တစ် (synthetic) ရာဘာတွေဟာ သဘာဝရာဘာကို မမီပါဘူး။ သာမန်ကားတာယာတစ်ခုဟာ အနည်းဆုံး ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း

လောက် သဘာဝရာဘာထည့်ပြီး ပြုလုပ်ထားရတယ်။ ကြီးကြီးမားမားဘီးကြီးတွေ၊ လေယာဉ်တွေရဲ့ဘီးကြီးတွေမျိုး ဆိုရင်တော့ ရာနှုန်းပြည့် သဘာဝရာဘာကနေ ပြုလုပ်ရပါတယ်။ လူသိအများဆုံး၊ အသုံးဝင်ဆုံး ရာဘာပင် ကတော့ Hevea brasiliensis ပါ။ အမေဇုံသစ်တောထဲမှာပေါက်တဲ့ ဒီရာဘာပင်ဟာ အခေါက်အောက်မှာ အစေးထွက်တဲ့ သွေးကြောတွေ တည်ရှိနေတာကြောင့် လှီးဖြတ်လိုက်တဲ့အခါ နို့နှစ်လို အစေးတွေထွက်လာပါတယ်။ ငါးနှစ်သား ရာဘာပင်ဟာ အစေးထုတ်ယူဖို့သင့်တော်တဲ့အရွယ်ပါ။ အနည်းဆုံး နှစ်၃၀လောက်ထိ ရာဘာထုတ်လုပ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဟက်တာပတ်လည် မြေကွက်က ရာဘာပင်တွေရဲ့ထွက်နှုန်းဟာ တစ်နှစ်ကို ရာဘာ အခြောက် နှစ်တန်ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ကြက်ပေါင်စေးထွက်တဲ့ သစ်ပင်တွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။

အရာအားလုံးအတွက် သစ်သား

သစ်ပင်ကရတဲ့ သစ်သား အသုံးဟာ အံ့ဩရလောက်အောင် အမျိုး စုံလင်ပါတယ်။

သစ်သားမှာက အပွအပျော့ သစ်သားနဲ့ သစ်သားအမာရယ်လို့ ရှိတယ်။ အအေးပိုင်းဒေသ မြောက်ပိုင်းနဲ့ အနောက်ပိုင်းဒေသတွေရဲ့ အမြဲစိမ်းသစ်တောမှာထွက်တဲ့သစ်သားက ပျော့တယ်။ Cedar, fir, pines အစရှိတဲ့ထင်းရှူးအမျိုးမျိုးပေ့ါ။ ပူနွေးတဲ့ဒေသတွေဖြစ်တဲ့ တောင်ပိုင်းအရှေ့ပိုင်းတွေမှာတော့ ပေါက်ရောက်တဲ့သစ်ပင်တွေက မာတယ်။ ပေ့ါပလာပင်တွေ၊ ယူကလစ်ပင်တွေ၊ မဟော်ဂနီနဲ့ ကျွန်းပင်တွေပေ့ါ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထင်းရှူးသားတွေက ပေါပါးတယ်။ သယ်ယူလို့ လွယ်တယ်။ လုပ်ရကိုင်ရတာ အဆင်ပြေတယ်။ ဒါကြောင့် သိပ်အသုံးကျတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ကျွန်းသစ်လို မဟော်ဂနီလို မာကြောလေးလံတဲ့ သစ်တွေကျတော့ ကာလများစွာ ရေရှည် ခိုင်ခန့်တဲ့အလှရှိတယ်။ ဟိုးနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက ကျွန်းနဲ့ မဟော်ဂနီကို အဆောက်အဦတွေ၊ ပရိဘောဂအသုံးအဆောင်တွေ ထုတ်လုပ်တဲ့နေရာမှာ သုံးခဲ့ကြတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေကနေ သစ်တွေ တင်ပို့ရောင်းချမှုဟာ တရိပ်ရိပ်များနေတယ်။ ကမ္ဘာတဝန်းလုံး ရောင်းဝယ်နေတဲ့ အပူပိုင်းသစ်တွေရဲ့ သုံးပုံနှစ်ပုံဟာ အရှေ့တောင်အာရှက လာတာပါ။ အဓိကဝယ်ယူသုံးစွဲသူက ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဒုတိယအများဆုံးဝယ်ယူတဲ့နိုင်ငံကတော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပါ။ ဂျပန်ကနေ တစ်ဆင့် တင်သွင်းတာဖြစ်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေကနေ တင်သွင်းတဲ့ အများစုသစ်တွေဟာ သစ်လုံးအဖြစ်၊ လွှဖြတ်သစ်သားတွေအဖြစ်၊ လေးထောင့် တိုင်ကြီးတွေအဖြစ် တင်ပို့တာပါ။ ၈ ရာခိုင်နှုန်းကသာ စက္ကူအဖြစ် ပျော့ဖတ်အဖြစ် တင်ပို့တယ်လို့ သိရတယ်။

စက္ကူဟာ ယဉ်ကျေး တိုးတက်တဲ့ လူသားတွေအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း ဖြစ်နေပါပြီ။ တစ်ကိုယ်ရေကျန်းမာမှုအတွက် လိုအပ်တာကအစ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုအတွက် လိုအပ်တာအထိပေါ့။

သစ်တောတွေဆီကနေ တောင်းဆိုနေတဲ့ လိုအပ်ချက်တွေထဲမှာ စက္ကူကလည်း အရေးတကြီး ပါဝင်နေတယ်။ ဒီကနေ့စက္ကူတွေရဲ့ ပျော့ဖတ်က သစ်သားကနေ အဓိက ရတာပါ။ တခြား သစ်သားမဟုတ်တဲ့ ဝါး၊ မြက်ပင်၊ လျှော်ပင်တွေက ရ

တယ်ဆိုပေမဲ့ လိုအပ်နေတာကို မဖြည့်ပေးနိုင်ပါဘူး။ အဲဒီထဲမှာ အီဂျစ်က ကျူပင်တစ်မျိုး (Papyrus rush) -အဲဒီကျူပင်ကနေ ထုတ်တဲ့စက္ကူမို့ Paper ဆိုတဲ့ နာမည်ကို အစဦးရခဲ့တယ်-ဒါတွေက စက္ကူလိုအပ်ချက်ကို အရည်အချင်းအရရော အရေအတွက်အရရော အမီမလိုက်နိုင်ဘူး။

အမှန်အားဖြင့်တော့ သစ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတိုင်းဟာ စက္ကူအဖြစ်၊ ကဒ်ပြားတွေအဖြစ် လုပ်ပြီးသုံးလို့ ရတာချည်းပါပဲ။ ပင်စည်၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ အမြစ်တွေအစုံပေါ့။ မီးကျွမ်းထားတဲ့သစ်ကိုတောင် စက္ကူလုပ်လို့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ကမ္ဘာကြီးဟာ စက္ကူကို ပမာဏအများကြီးကို သုံးနေတာပါ။ ပုံနှိပ်စက္ကူ၊ စာရေးစက္ကူ၊ ထုပ်ပိုးစက္ကူ၊ ကတ်ဘူးခွံ လုပ်တဲ့စက္ကူ၊ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးအတွက် သုံးတဲ့ အိမ်သာသုံးစက္ကူလိပ်၊ စက္ကူလက်ကိုင်ပဝါ။ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ တစ်နှစ်ကို သစ်ပင်

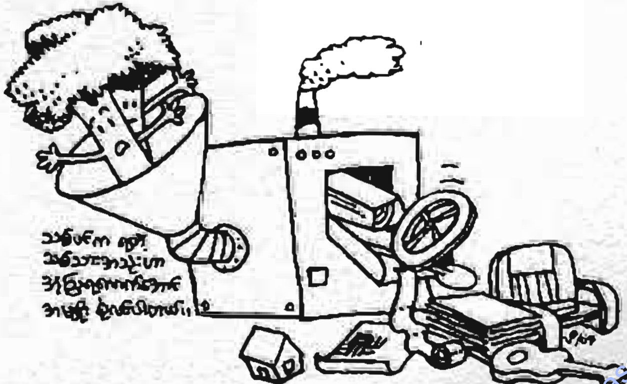

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပေါင်း သန်း၉၀ ခုတ်လှဲနေရတယ်လို့ ပြောတယ်။ နျူးယောက်တိုင်းမ်သတင်းစာ အင်တိုက်အားတိုက် စောင်ရေများများ ထုတ်လုပ်တဲ့အခါများမှာ အဲဒီတစ်ကြိမ် ထုတ်လိုက်တဲ့ သတင်းစာ စာရွက်တွေအတွက် သစ်တောဧရိယာ ၄၀၀ ဟက်တာ ကုန်ရတယ်တဲ့။

လူသားတွေဟာ စက္ကူကို သုံးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သစ်သားကနေလုပ်တဲ့စက္ကူအစား တခြားနည်းနဲ့ထုတ်မှသာ သဘာဝသစ်တောကြီးတွေ ပြုန်းတီးမှုကို ရပ်တန့်နိုင်လိမ့်မယ်။ တစ်နည်းကတော့ သစ်ပင်ကြီးမဟုတ်တဲ့ နှစ်စဉ်ရိတ်သိမ်းတဲ့ ချုံပင်၊ ကောက်ပင်၊ ကိုင်းပင်တွေရဲ့ အရိုးတံ ပင်စည်တွေပေါ့။ ကောက်ရိုးတွေ ကြိရည်ညှစ်ပြီးကျန်တဲ့ ကြံဖတ်တွေကနေ စက္ကူလုပ်မယ်။ ဝါးပင်၊ ကျူပင်၊ လျှော်ပင်၊ ခေါင်ရန်းမျိုးနွယ်ပင်တွေ အများကြီးပါပဲ။

နောက် ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုကတော့ စက္ကူလုပ်ဖို့အတွက် သစ်ပင်တွေ စိုက်ပျိုးခြင်းပေါ့။ **ဘူဇ်လို၊ အက်စ်ပင်**လို အကြီးမြန် သစ်ပင်မျိုးတွေ၊ ပေါ့ပလာလို ခုတ်ဖြတ်တဲ့နေရာကနေ အသစ်ပြန်ထွက်တတ်တဲ့သစ်ပင်မျိုးတွေ စိုက်ဖို့ကောင်းတယ်လို့ ဖတ်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သစ်ပင်တွေမဟုတ်တဲ့ တခြားနည်းလမ်းတွေကို ရှာဖွေရင်တော့ ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သစ်သားပျော့ဖတ်က ထွက်တဲ့အရည်ဟာ ပုပ်သိုးတဲ့ အရည်ဖြစ်ပြီး နံစော်ရုံမက သူ့ကို စွန့်ပစ်တဲ့ မြေပြင် ရေပြင်ကိုလည်း ညစ်ညမ်းစေပါတယ်။ စက္ကူပျော့ဖတ်စက်ရုံတွေရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က ရွာတွေ မြို့တွေမှာ ပျော့ဖတ်ပုပ်သိုးနံ့ကို အမြဲလို ရှူနေရတယ်။

သစ်သားအသုံးကတော့ ပြောစရာမလိုအောင် အားလုံးနဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။

ခရီးသွားလာဖို့အတွက် နွားလှည်း၊ မြင်းလှည်းသာမက လှေအမျိုးမျိုးကိုလည်း သစ်သားနဲ့သာ လုပ်ကြရပါတယ်။ ရေကြောင်းမှာ ကူးသန်း သွားလာဖို့ သစ်သားဟာ မရှိမဖြစ် အရေးကြီးခဲ့တယ်။ မြန်မာဘုရင်တွေလက်ထက်က တိုက်ပွဲဝင် လောင်းလှေတွေ သုံးခဲ့ကြရတယ်။ ပိန်းကောလှေကြီးတွေ၊ တပါ လှေကြီးတွေနဲ့ ရေကြောင်းခရီးကို သွားရတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်အထိ မြန်မာနဲ့ တခြားနိုင်ငံတွေမှာ မြစ်ကြောင်းသွားလာဖို့ လှေတွေ အရွယ်အစားအမျိုးမျိုး အသုံးပြုနေကြတုန်းပါပဲ။ အနောက်နိုင်ငံမှာ တစ်ယောက်စီး တစ်ယောက်လှော် ကနူးလှေလေးတွေကနေ ရွက်သင်္ဘောကြီးတွေအထိ သစ်သားအသုံးပြုရတဲ့ ရေကြောင်းယာဉ်တွေပါ။

မြစ်ကို ဖြတ်ကူးဖို့ သစ်သားတံတားတွေ၊ ဝါးတံတားတွေ၊ ကြိမ်ကြိုးတံတားတွေ အားလုံးကို သစ်ပင်ကနေ ရပါတယ်။

ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ အစောပိုင်း လေယာဉ်တွေဟာလည်း သစ်သားနဲ့ ဆောက်ခဲ့ရတာပါ။

သစ်သားကို ဖြတ်တောက်၊ ပုံသွင်း၊ လွန်နဲ့ပုံဖော် ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ သုံးကြတယ်။ အမဲလိုက်ရှေးလူသားအတွက် လှံ၊ မှိန်း၊ လေး၊ မြားကစလို့ ယဉ်ကျေးတဲ့ခေတ်မှာ အစားအစာထည့်ဖို့ ပန်းကန်ခွက်ယောက်၊ ဇလုံနဲ့ အိမ်တွင်းမှာသုံးတဲ့ သေတ္တာတွေအထိ သစ်သားနဲ့ လုပ်ကြတယ်။ ကလေးကစားစရာတွေလည်း သစ်သားနဲ့လုပ်တယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ကျည်းသားရိုက် ကစားနည်း ခေတ်စားခဲ့တယ်။ ဂူလီကစားနည်း ခေတ်စားခဲ့တယ်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနောက်တိုင်းကစားနည်းတွေဖြစ်တဲ့ ခရစ်ကက်နဲ့ ကြက်တောင်ရိုက် ကစားတဲ့အခါ သုံးတဲ့ ရိုက်တံတွေ၊ ဟော်ကီရိုက်တံ၊ ပိုလိုတုတ်တံ အားလုံးဟာ သစ်သားနဲ့ပါပဲ။ တက်မနဲ့ လှော်တက်တွေလည်း သစ်သားနဲ့ပဲ။ စန္ဒယား၊ ပတ္တလား၊ ဗုံ၊ အိုးစည်ကအစ၊ မယ်ဒလင်၊ တယော၊ ဂစ်တာ ဂီတတူရိယာ တော်တော် များများဟာ သစ်သားနဲ့ မကင်းပါဘူး။

အိမ်အမိုးမှာ သစ်သားပြားတွေနဲ့ အုတ်ကြွပ်အဖြစ် မိုးကြတယ်။ ကြမ်းပြင်မှာ ဝါးကြမ်းခင်း၊ သစ်သားရှာထိုး၊ သစ်သားပါကေး ခင်းကြတယ်။ အုတ်တိုင်တွေမှာ ကျွန်းသစ်ပြားတွေနဲ့ ကာရံအလှဆင်ကြတယ်။ အရင်တုန်းက ဝါး၊ သစ်သားနဲ့ချည်း အိမ်ဆောက်ရာက အခုအခါ သစ်သားကို အုတ်နဲ့ အတူ ရောပြီး သုံးကြတယ်။ တကယ်ခမ်းနားတဲ့ အလှအပအတွက်တော့ ပရိဘောဂတွေဟာ သစ်သားနဲ့မှ ဖြစ်တာပါ။

ဖတ်ရှင်အသုံးအဆောင်နဲ့ ချည်နှောင်စရာများ

သစ်ပင်တိုင်း၊ ပန်းပွင့်တဲ့အပင်တိုင်းမှာ ဖိုက်ဘာ ချည်မျှင်တွေ ပါပါတယ်။ အဲဒီဖိုက်ဘာချည်မျှင်တွေဟာ တောင့်တင်းတယ်။ ခိုင်ခန့်တယ်။ ချိုးဖဲ့ရင်လည်း ကွေးညွှတ်ပျောင်းတယ်။ သမိုင်းဦးလူသားတွေကစပြီး အပင်ရဲ့ဒီသတ္တိကိုသုံးလာခဲ့ကြတာ။ နှယ်ပင်တွေ၊ မြက်ပင်တွေ၊ လျှော်ပင်တွေ ကိုင်းပင်တွေ အမြစ်တွေကနေ ကြိုးတွေ ကျစ်တယ်။ ဒီအပင်တွေရဲ့ အတွင်းက ချည်မျှင် သတ္တိကို သိလာတာကတော့ ရေကြောင့် ဆွေးမြေ့နေတဲ့ ပင်စည်၊ အကိုင်းအခက်၊ အမြစ်တွေရဲ့ ကျန်ရှိနေတဲ့ အရိုးစုအခွံ

ဖိုက်ဘာချည်မျှင်တွေကို မြင်သွားပြီးတာက စမှာပါပဲ။ အဲဒီနောက်မှာတော့ ဒီချည်မျှင်တွေကို ပို ခိုင်ခန့်အောင် တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ယှက်လိမ်ပြီး ကြိုးအဖြစ်ရက်တာ၊ ခြင်းတောင်းတွေအဖြစ် ရက်တာ၊ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာတဲ့လူနေမှုပေါ့။ ပင်စည်တွေကို စိပ်ခွဲ အချောသပ်ပြီး ဖျာတွေ ရက်မယ်။ သင်ဖြူးတွေ ရက်မယ်။ ဝါဂွမ်းကနေ ချည်မျှင်ရက်ပြီး ချည်ထည်တွေ ရက်မယ်။

ရက်လုပ်ခြင်းရဲ့အစောဆုံးသာဓကက အလွန် အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် ခရစ်တော်မပေါ်မီ ဘီစီ ၅၀၀၀ လောက်က စခဲ့တာပါတဲ့။ အဝတ်အထည်ရက်လုပ်တဲ့ အပင်တွေထဲမှာတော့ ဝါဂွမ်းပင်က အနူးညံ့ဆုံးပါပဲ။ ဝါဂွမ်းပင် (Gossypium arboreum)ရဲ့ အမွေးထူတဲ့အစေ့ကနေ ဝါ ထုတ်လုပ်တယ်။ ဝါဂွမ်းချည်မျှင် တစ်မျှင်ချင်းဟာ ဆဲလ်တစ်ခုချင်းဖြစ်တယ်။ သူ့အထုထက် အဆပေါင်း ၃၀၀၀ ပိုရှည်တယ်ဆိုပဲ။ ဝါဂွမ်းတစ်ကီလိုမှာ အကြမ်းဖျင်း ၅စင်တီမီတာရှည်တဲ့ ဝါစေ့အမွေးအမျှင်ပေါင်း သန်း၂၀၀လောက်ပါတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဝါဂွမ်းရဲ့အားသာချက်က အမျှင်ရှည်ရဖို့ ပင်စည်တွေ အခေါက်တွေအရွက်တွေကို ထုထောင်း ချည်လုပ်နေစရာမလိုဘဲ ချည်မျှင်သေးသေးလေးတွေဖြစ်အောင် တစ်ခါတည်း ဗိုင်းငင်ယူလို့ ရတဲ့အဖြစ်ပါ။

ဝါဂွမ်းလို အစေ့အမွေးအမျှင်မရှိတဲ့ တချို့အပင်တွေကျတော့ အကိုင်းအရွက်တွေကနေ ချည်ထည်ရက်လုပ်ကြတယ်။ ဆေးခြောက်ပင်ကနေ ချည်ဖြစ်အောင်ရက်လုပ်လို့ရတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံမှာ နှစ်ပေါင်း ၄၅၀၀လောက်ကတည်းက ဆေးခြောက်ပင်တွေ စိုက်ပျိုးခဲ့ကြတာ။ နှစ်ပေါင်းထောင်နဲ့ ချီပြီးကြာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော့မှ လီဗိုင်းစထရောက်စ်ဂျင်းဘောင်းဘီတွေကို ဆေးခြောက်ပင်ကနေ ထုတ်လုပ်ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုခေတ်မှာတော့ ဆေးခြောက်ပင်တွေကို အဝတ်အထည်အဖြစ် မရက်ကြတော့ပါဘူး။ နိုင်ငံတော်တော်များများပဲ ဆေးခြောက်ပင်စိုက်ပျိုးမှုကို ဥပဒေထုတ်ပြီး တားမြစ်ထားတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဆေးခြောက်ပင်ဟာ မာရီဂွာနာခေါ်တဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ဆေးခြောက် ထုတ်လုပ်တဲ့ ပါဝင်ပစ္စည်း THCကို ပေးနိုင်စွမ်းရှိတာကြောင့်ပါပဲ။ ကချင်ပြည်နယ်မှာ ဆေးခြောက်ပင်ကနေ အဝတ်အထည်တွေ ရက်လုပ်တာ အခုထိ ရှိပါသေးတယ်။ ချည်က ကြမ်းတော့ အဝတ်ဝတ်ဖို့ သိပ်အဆင်မပြေနိုင်ပေမယ့် လွယ်အိတ်ဘွေဘာတွေအတွက် အလွန်ခိုင်ခန့်တဲ့ ချည်မျှင်ပါပဲ။

BURMESE CLASSIC .com

သစ်ပင်နဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်း

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ တိုင်းပြည်တွေရဲ့ တိုင်းသူ ပြည်သားတွေဟာ လူသားတွေ သစ်ပင်အပေါ်မှာ ဘယ်လောက်တောင် မှီခိုနေရသလဲလို့ သိမြင်မိတဲ့အခါ အလွန်အံ့ဩသွားကြရတယ်။ ဒီ့ထက်ပိုပြီးအံ့ဩစရာကောင်းတာက ကမ္ဘာပေါ်က ဒေသ တော်တော်များများမှာ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုလုံးလိုလိုဟာ အပင်တွေ ပေါ်မှာ မှီခိုနေကြရတယ်၊ သူတို့ရဲ့နေ့စဉ် လိုအပ်ချက်တွေဟာ သစ်ပင်တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုတွေပေါ်မှာ မူတည်နေတယ် ဆိုတဲ့ အဖြစ်ပါပဲ။ သန်းပေါင်းများစွာသော လူသားတွေဟာ အဲဒီနည်းနဲ့ အသက်ရှင်နေကြတယ်။ ရွှံ့နွံတောတွေမှာနေတဲ့ အာရပ်တွေ(marsh Arabs)ကနေ အမေဇုံသစ်တောထဲက အင်ဒီယန်းတွေအထိ၊ ကာလာဟာရီ သဲကန္တာရထဲက အမဲလိုက် တိုင်းရင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သားတွေကအစ ဩစတေးလျန်း အဘော်ရီဂျင်း တိုင်းရင်းသား တွေအထိပေါ့။

ယဉ်ကျေးမှုခြားနားချက်တွေက လူတွေရဲ့ဘဝနေထိုင်ပုံ ဟန်ပန်ကို၊ လူတွေရဲ့အသိပညာကို ပြဌာန်းပါတယ်။ မြန်မာပြည် ရဲ့တချို့ဒေသတွေမှာ လူတွေဟာ အပင်တွေနဲ့ တိုက်ရိုက် ပတ် သက် အသက်ရှင်နေကြတုန်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီဒေသမျိုးက လူတွေဟာ သဘာဝနဲ့သစ်ပင်တွေကို ကျေးဇူးတင်တတ်ကြ တယ်။ အိမ်အမိုး၊ အိမ်အကာ၊ အိမ်တိုင်၊ ဖျာ၊ စားသောက်စရာ အိုးခွက်မျိုးစုံ။ တောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာ ဝါးခွက်နဲ့ အရက် သောက်တယ်။ ဝါးခွက်နဲ့ရေနွေးကြမ်း သောက်ကြတယ်။ ဝါးခွက် နဲ့ ပန်းအိုးလုပ်တယ်။ အပင်တစ်ပင်တည်းကနေ အသုံးဝင်တဲ့ အရာတွေ များလွန်းလို့ ထန်းတစ်ပင်လုံး အသုံးပြုနည်း ဆိုတဲ့ စာဆိုတောင် ရှိပါသေးတယ်။ အပင်ရဲ့အရွက်ကနေ အမြစ်ထိ ဘာမှ အလကားဖြစ်မသွားဘူး။ အားလုံးဟာ လူသားအတွက် အရေးတကြီးလိုအပ်တဲ့အရာတွေချည်းပါပဲ။ ဒါကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ပြီးတဲ့ဒေသတွေ မြို့တော်တွေမှာ နေသူတွေက သတိထားမိချင် မှ ထားမိပါလိမ့်မယ်။

ဒီသဘာဝသယံဇာတတွေဟာ နှစ်တိုတိုအတွင်း ဖြစ် ထွန်းလာခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ ရှေးဟောင်းသစ်ပင်တွေကနေ ဖြစ် ပေါ်တဲ့ အင်ကြင်းကျောက်လို သယံဇာတမျိုးမဆိုထားနဲ့၊ အနှစ် တစ်ရာ-နှစ်ရာ သက်တမ်းရှိတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်တောင် ဖြစ် ထွန်းဖို့ ဘယ်လောက်ခက်လိုက်ပါသလဲ။ ဒါကို လူသားတွေ အနေနဲ့ တတ်နိုင်သမျှ မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ပြီး အသုံးပြုဖို့ လိုပါတယ်။

သစ်တောထွက်ပစ္စည်းတွေကို ဒီ့ထက် ပိုပြီး ရေရှည် တည်တံ့အောင် သုံးစွဲတတ်ရပါလိမ့်မယ်။ အခုခေတ်မျိုးဆက် လူသားတွေအနေနဲ့ မိမိတို့ လက်ခံထားတဲ့ သဘာဝ သယံဇာတ တွေကို အစိမ်းရောင်အမွေအနှစ်အဖြစ် နောက်မျိုးဆက်ကို လွှဲ ပြောင်းပေးတဲ့အခါ မိမိတို့ ရထားသလောက်ထက် ပိုမပျက်စီး မပြုန်းတီးအောင် ကာကွယ်ပြီး ပေးအပ်နိုင်ဖို့ အရေး ကြီးပါတယ်။ တကယ်တော့ သစ်ပင်တွေဟာ လူသားတွေကို အသက်ရှင်နေ အောင် ကယ်တင်ထားသူတွေပါ။

လူသားတွေအနေနဲ့ ဒီကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်မှာ သစ်ပင် တွေနဲ့အတူ ညီညွတ်မျှတစွာ မှီတွယ် နေထိုင်သွားကြမဲ့အချိန်ကို ရောက်နေပါပြီ။

ဂျူး

Ref: GREEN INHERITANCE by Anthony Huxley

www.burmeseclassic.com